

HE 37/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien muuttamista koskeväksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annettua lakia, työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettua lakia, työttömyysturvalakia, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annettua lakia, palkkaturvalakia, merimiesten palkkaturvalakia, tulotietojärjestelmästä annettua lakia, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia, yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmästä annettua lakia sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi työvoimapalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaan lainsäädäntöön eräitä muutoksia, joilla edistetään työvoimapalveluiden järjestämisvastuun sujuvaa siirtoa.

Esityksen mukaan työvoimaviranomaisen mahdollisuutta siirtää sopimuksella toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle työvoimaviranomaisen toimivaltaan kuuluvia tehtäviä laajennettaisiin koskemaan työvoimapalveluiden järjestämistä annetussa laissa säädettyjen tehtävien lisäksi myös muussa laissa työvoimaviranomaiselle säädettyjä tehtäviä.

Asiakastietojen käsittelyä ja käyttöoikeuksia sekä työvoimaviranomaisten hankkimia lisäosia koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin. Asiakastietoja voitaisiin käsitellä nykyisten käyttötarkoitusten lisäksi kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen kansainvälisen rekrytoinnin palveluiden ja valtakunnallisen työvoimapalveluiden ja työttömyysturvan neuvontatehtävän hoitamiseen. Kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi oikeus kieltää työvoimaviranomaisen hankkiman lisäosan liittämisen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen myös silloin, kun työvoimaviranomaisen hankkima lisäosa on päällekkäinen käyttövelvoitteen piiriin kuuluvan valtakunnallisen tietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa. Vastaavasti kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi myös oikeus sulkea lisäosa laissa säädetyin edellytyksin. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskuksen tiedonsaantioikeuksia täydennettäisiin.

Järjestämisvastuun siirtymiseen liittyviä siirtymäsäännöksiä täydennettäisiin henkilöstön siirtymisen, siirtyvien sopimusten sekä tuki- ja korvauspäätösten ja niihin liittyvien vastuiden osalta. Valtiolta kuntaan siirtyneen henkilön siirtäminen työvoimapalveluiden tuottamiseen liittyvien järjestelyjen yhteydessä työllisyysalueen toiseen kuntaan katsottaisiin liikkeenluovutukseksi vuoden 2025 ajan. Valtio vastaisi siirtyviin sopimuksiin liittyvistä vastuista ja niiden maksamisesta siltä osin kuin ne kohdistuvat järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan. Valtio korvaisi erikseen työvoimaviranomaiselle siirtyvistä tuki- ja korvauspäätöksistä aiheutuvat kustannukset valtion talousarvion rajoissa siltä osin kuin työvoimaviranomaisille siirtyä maksettavaksi järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan kohdistuvia tukia ja korvauksia. Lisäksi siirtymäsäännöksiin lisättäisiin mahdollisuus antaa kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle käyttöoikeus työvoimapalvelujen

valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään ennen järjestämisvastuun siirtämistä asiakaspalvelun sujuvuuden ja jatkuvuuden turvaamiseksi.

Lisäksi esityksellä toteutettaisiin hallitusohjelmaan sisältyvää asiantuntijan harkintavallan lisäämistä työnhakijan palveluprosessissa. Työnhakijalle, jonka työttömyys on päättymässä kolmen kuukauden kuluessa tai joka on aloittamassa kolmen kuukauden kuluessa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan, ei pääsääntöisesti järjestettäisi työnhakukeskusteluja tai täydentäviä työnhakukeskusteluja. Edellytyksenä olisi lisäksi, että työttömyys päättyy vähintään kolmeksi kuukaudeksi tai varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa kestää vähintään kolme kuukautta eikä työnhakijan palvelutarve tai työnhakuvelvollisuuden asettaminen edellytä keskustelujen järjestämistä. Työnhakuvelvollisuuden asettamisessa edellä mainituille työnhakijoille otettaisiin huomioon työnhakijan mahdollisuus työllistyä lyhytkestoisiin töihin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2024 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain kuntien yhteistoimintaa koskeva muutos tulisi kuitenkin voimaan mahdollisimman pian. Voimaanpanolakiin ehdotetut muutokset tulisivat voimaan 1.8.2024 ja osa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ehdotetut muutokset 1.9.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	6
1 Asian tausta ja valmistelu	6
1.1 Tausta	6
1.2 Valmistelu	7
2 Nykytila ja sen arviointi	7
2.1 Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja työvoimaviranomaisen määritelmä	7
2.2 Työnhakijan palveluprosessi ja työnhakuvelvollisuus	9
2.2.1 Alkuhaastattelu	9
2.2.2 Työnhakukeskustelu ja täydentävä työnhakukeskustelu	10
2.2.3 Velvollisuus osallistua palveluprosessiin työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä	11
2.2.4 Työnhakuvelvollisuus	11
2.2.5 Työnhakijan palveluprosessia ja työnhakuvelvollisuutta koskevan sääntelyn arviointi	13
2.3 Asiakastietojen käsittely työvoimapalveluissa ja työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut	14
2.3.1 Asiakastietojen käyttötarkoitukset	14
2.3.2 Käyttöoikeus asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen	15
2.3.3 Valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden kehittäminen ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen liitettävät lisäosat	15
2.3.4 Kehittämis- ja hallintokeskuksen oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä	17
2.3.5 Käyttöoikeus asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen toimeenpanon valmistelussa	18
2.3.6 Yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmä	19
2.4 Eures-työnvälitysverkosto	20
2.5 Henkilöstön siirtyminen	20
2.6 Työvoimaviranomaisille siirtyvät sopimukset sekä tuki- ja korvauspäätökset	21
2.7 Monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointi	24
2.8 Palkkaturvahakemusten vastaanottaminen	24
2.9 Kunnan peruspalvelujen valtiosuudet	25
3 Tavoitteet	25
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	25
4.1 Keskeiset ehdotukset	25
4.1.1 Sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta ja työvoimaviranomaisen määritelmä	25
4.1.2 Työnhakijan palveluprosessi ja työnhakuvelvollisuus	26
4.1.3 Asiakastietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut	27
4.1.4 Eures-työnvälitysverkosto	27
4.1.5 Kehittämis- ja hallintokeskuksen oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä	28
4.1.6 Henkilöstön siirtyminen	28
4.1.7 Työvoimaviranomaisille siirtyvät sopimukset sekä tuki- ja korvauspäätökset	28
4.1.8 Käyttöoikeus asiakastietojärjestelmään toimeenpanon valmistelussa	29
4.1.9 Monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointi	29
4.1.10 Palkkaturvahakemusten vastaanottaminen	29
4.1.11 Kunnan peruspalvelujen valtiosuudet	29

4.2	Pääasialliset vaikutukset	29
4.2.1	Vaikutukset julkiseen talouteen	29
4.2.2	Vaikutukset yrityksiin	33
4.2.3	Vaikutukset viranomaisten toimintaan	33
4.2.4	Muut yhteiskunnalliset vaikutukset	37
5	Lausuntopalaute	40
5.1	Työnhakijan palveluprosessin muuttaminen	40
5.1.1	Työnhakijan palveluprosessi	40
5.1.2	Työttömyysturvaseuraamus	40
5.2	Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtymiseen liittyvät muutokset	41
5.2.1	Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja työvoimaviranomaisen määrittelmä	41
5.2.2	Asiakastietojen käsittely, käyttöoikeudet ja tiedonsaantioikeudet	42
5.2.3	Valtakunnallinen tietojärjestelmäpalvelu ja työvoimaviranomaisen hankkimat lisäosat	43
5.2.4	Sopimukseen liittyvät vastuut sekä korvaus vuoteen 2024 kohdistuvista tuista ja korvauksista	43
5.2.5	Henkilöstön siirtyminen	44
5.2.6	Työllistymisen monialaisen edistämisen organisointi	45
5.3	Muut	47
5.3.1	Valmiuslaki	47
6	Säännöskohtaiset perustelut	47
6.1	Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä	47
6.2	Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon	53
6.3	Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä	56
6.4	Työttömyysturvalaki	56
6.5	Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta	58
6.6	Palkkaturvalaki	58
6.7	Merimiesten palkkaturvalaki	58
6.8	Laki tulotietojärjestelmästä	58
6.9	Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta	59
6.10	Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta	60
6.11	Työttömyysturvalaki	60
6.12	Laki yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmästä	60
6.13	Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 31 a §:n muuttamisesta	61
7	Lakia alemman asteinen sääntely	61
8	Voimaantulo	61
9	Toimeenpano ja seuranta	62
10	Suhde muihin esityksiin	62
10.1	Esityksen riippuvuus muista esityksistä	62
10.2	Suhde talousarvioesitykseen	62
11	Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	63
	LAKIEHDOTUKSET	68

1 Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta	68
2 Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain muuttamisesta	73
3 Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 9 ja 12 §:n muuttamisesta	75
4 Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta	76
5 Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta	77
6 Laki palkkaturvalain 10 §:n muuttamisesta	78
7 Laki merimiesten palkkaturvalain 9 §:n muuttamisesta	79
8 Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta	79
9 Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta	80
10 Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta	83
11 Laki työttömyysturvalain 2 a luvun 9 §:n muuttamisesta	84
12 Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	84
13 Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 31 a §:n muuttamisesta	85
LIITTEET	87
RINNAKKAISTEKSTIT	87
1 Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta	87
2 Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain muuttamisesta	98
3 Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 9 ja 12 §:n muuttamisesta	102
4 Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta	103
5 Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta	107
6 Laki palkkaturvalain 10 §:n muuttamisesta	108
7 Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	109
8 Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta	110
9 Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta	111
10 Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta	117
11 Laki työttömyysturvalain 2 a luvun 9 §:n muuttamisesta	119
12 Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	120
13 Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 31 a §:n muuttamisesta	121

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Eduskunta hyväksyi keväällä 2023 julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevan lainsäädäntökokonaisuuden. Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta lukien. Kunnille siirtyy pääosa työ- ja elinkeinotoimistojen tehtävistä. Lisäksi kunnille siirtyvät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankintatehtävät ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksesta (jäljempänä kehittämis- ja hallintokeskus) julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin liittyvät maksatustehtävät. Siirtyviä tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy valtiolta kuntien tai kuntayhtymien palvelukseen liikkeenluovutuksella.

Samassa yhteydessä myös valtiolle jääviä tehtäviä järjestellään uudelleen. Vaativaa harkintaa edellyttävät työttömyysturvatehtävät siirtyvät Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistosta kehittämis- ja hallintokeskukseen ja työntekijän oleskelulupaan liittyvät tehtävät Maahanmuuttovirastoon. Kehittämis- ja hallintokeskukseen siirtyy myös eräitä valtakunnallisia neuvontatehtäviä, joita hoidetaan nykyisin työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksessa. Järjestämisvastuun siirtoa koskevan lainsäädännön hyväksymisen jälkeen toimeenpanoon valmistautumisen yhteydessä lainsäädännössä on havaittu eräitä korjaus- ja täydennystarpeita.

Voimassa oleva työnhakijan palveluprosessia koskeva sääntely muutettiin toukokuussa 2022 vastaamaan niin sanottua pohjoismaista työvoimapalvelumallia. Vastaava sääntely sisältyy vuoden 2025 alusta voimaan tulevaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin (380/2023, jäljempänä järjestämislaki). Palveluprosessia koskevaan sääntelyyn tehtiin ainoastaan työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirrosta johtuvat välttämättömät muutokset.

Hyväksyessään hallituksen esitykseen HE 167/2021 vp sisältyneet lakiehdotukset eduskunta esitti vastauksessaan kolme lausumaa. Eduskunta edellytti, että hallitus seuraa tarkasti uudistuksen vaikutuksia työllisyyden kehittymiseen, palvelun onnistumiseen ja kuntakokeilujen edistymiseen sekä resurssien riittävyyteen ja niiden kohdentamisen onnistumiseen, kiinnittäen erityisesti huomiota yksityiskohtaisen sääntelyn toimivuuteen sekä antaa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle edellä mainituista seikoista selvityksen vuoden 2023 loppuun mennessä. Eduskunta edellytti, että tarvittaessa hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lainsäädännön tarkistamiseksi.

Eduskunta edellytti myös, että työ- ja elinkeinotoimistojen ja kokeilukuntien määrärahan riittävyyttä laadukkaiden palveluiden järjestämiseksi sekä niiden oikeasuhtaista jakautumista kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen kesken seurataan tarkasti ja että tarvittaessa toimintaan ohjataan lisää määrärahoja valtion lisätalousarvioissa tai talousarviossa vuodelle 2023. Määrärahojen riittävyyden arvioinnissa on otettava huomioon asiakaspalvelun vaatimien henkilöstöresurssien lisäksi myös toimitilojen ja tietojärjestelmien kehittämisen vaatimat määrärahat.

Lisäksi eduskunta edellytti, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin työvoimapalveluita ja työttömyysturvaa koskevan sääntelyn ymmärrettävyyden ja ennakoitavuuden parantamiseksi

sekä antaa asiassa selvityksen työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle vuoden 2023 loppuun mennessä.

Hallitus antoi eduskunnalle sen edellyttämät selvitykset vuoden 2023 loppuun mennessä. Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman kohdan 4.2. (Työelämän kehittäminen ja työhyvinvointi/Työvoimapalveluiden uudistaminen) mukaan työvoimapalveluiden lakisääteistä palveluprosessia kevennetään, jotta rajallista resurssia voidaan käyttää tarkoituksenmukaisemmin ja asiakaslähtöisemmin. Alkukartoitukseen ja henkilökohtaiseen kohtaamiseen panostetaan. Virkailijalle annetaan enemmän harkintavaltaa ja veloitetaan yksilölliseen työllistymisen edistämiseen.

Sääntelyyn ei ole tarkoituksenmukaista esittää laajoja muutoksia tässä esityksessä, koska lainsäädännön arviointiin liittyvät selvitykset eivät olleet käytettävissä tämän esityksen valmistelussa. Myöskään työllisyysvaikutuksista ei ole käytettävissä tietoa, koska lainsäädäntö on ollut voimassa vasta lyhyen aikaa. Laajoja muutoksia ei ole mahdollista toteuttaa tämän esityksen yhteydessä myöskään sen vuoksi, että esitettävillä muutoksilla ei saa olla vaikutuksia tietojärjestelmiin. Tämä johtuu siitä, että kehittämis- ja hallintokeskuksen tietojärjestelmäkehittämisen resurssit on sidottu pääasiassa asiantuntijan työmarkkinatorin kehittämiseen, kunnes järjestelmä on saatu otettua kokonaisuudessaan käyttöön. Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut työvoimapalveluiden uudistamisen liittyvien hallitusohjelmakirjausten toimeenpanon valmisteleiseksi Työvoimapalveluiden kehittäminen -työryhmän, jonka toimikausi on 2.10.2023–31.3.2027.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Esityksestä järjestettiin lausuntokierros 13.12.2023–2.2.2024. Lausuntoa pyydettiin keskeisiltä ministeriöiltä, valtioneuvoston oikeuskanslerilta, tietosuojavaltuutetulta, kunnilta, Kuntaliitolta, Verohallinnolta, työ- ja elinkeinotoimistoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, kehittämis- ja hallintokeskukselta sekä keskeisiltä työnantajia, työntekijöitä, yrittäjiä ja työttömiä edustavilta järjestöiltä.

Hallituksen esityksestä on käyty kuntalain (410/2015) 11 §:ssä tarkoitettu neuvottelu ja asia on käsitelty kuntatalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa 5.3.2023.

Hallituksen esitys on laintarkastettu oikeusministeriössä.

Esitystä koskevat asiakirjat ovat saatavissa työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelusta hanketunnuksella TEM060:00/2023 ([Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu tem.fi](https://tem.fi)).

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja työvoimaviranomaisen määrittelmä

Järjestämislain mukaan kuntien yhteistoimintaa järjestämisvastuun toteuttamiseksi koskevan 13 §:n mukaan työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain (410/2015) tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa. Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa on otettava huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyyden väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet. Pykälän mukaan sen estämättä, mitä kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, järjestämisvastuussa oleva

kunta tai kuntayhtymä voi sopia järjestämislaissa tarkoitetun työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi. Kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa voi käyttää vain järjestämisvastuussa olevan kunnan tai kuntayhtymän toimitilin tai viranhaltija. Jotta mahdollistettaisiin kuntalain säännöksiä joustavammat toimintamallit, on säädetty mahdollisuudesta poiketa kuntalain edellä mainitusta säännöksestä. Kuntalain 54 §:n mukaan kunnalle, kuntayhtymälle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Siirtäminen on siten mahdollista sellaisten työvoimaviranomaiselle säädettyjen tehtävien osalta, joissa toimivallan siirtäminen on delegeoitavissa viranhaltijalle.

Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa työllisyysalueen sisällä tarkoituksenmukaiset työvoimapalveluiden tuottamista koskevat ratkaisut. Työvoimapalveluiden järjestämisestä työllisyysalueella vastaava kunta tai kuntayhtymä voi sopimuksella antaa työllisyysalueen kunnan viranhaltijalle hoidettavaksi järjestämislaissa työvoimaviranomaiselle säädettyjä tehtäviä. Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta mahdollistaa tehtävien siirtämisen myös toisen työllisyysalueen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi mahdollistaen tehtävien keskittämisen, jos se on tarkoituksenmukaista.

Kuntalain mukaan sopimukseen on otettava tarpeelliset määräykset ainakin tehtävän sisällöstä, tehtävän hoidon seurannasta, kustannusten perusteista ja jakautumisesta sekä sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta. Sopimus määrittää sopimuksen nojalla tehtävää hoitavan viranhaltijan toimivallan rajat. Järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä ei voi siirtää toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle järjestämisvastuutaan, vaan järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa aina esimerkiksi palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, vaikka tehtäviä olisi annettu sopimuksella työllisyysalueen kunnan viranhaltijan hoidettavaksi.

Järjestämislaissa toimivalta tehdä sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta on rajattu koskemaan vain järjestämislain mukaisia tehtäviä. Työvoimaviranomaisille säädetään kuitenkin tehtäviä myös muissa laeissa. Esimerkiksi työttömyysturvalaissa säädetään työvoimaviranomaisen työttömyysturvaan liittyvistä tehtävistä. Edellä mainitut tehtävät liittyvät kiinteästi järjestämislaissa säädettyyn työnhakijan palveluprosessiin. Nykyinen sääntely tarkoittaa sitä, ettei työttömyysturvaan liittyviä tehtäviä ole mahdollista delegoida sopimuksella järjestämisvastuulliselta kunnalta toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle, vaikka työnhakijan palveluprosessiin liittyvät järjestämislain mukaiset tehtävät delegeitaisiin. Tämä voi johtaa epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin. Lisäksi työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen työnhakijan palveluprosessista voi viivästyttää työnhakijan työttömyysturva-asian käsittelyä. Edellä mainitun vuoksi delegointimahdollisuutta tulisi täydentää siten, että se koskee myös muussa laissa työvoimaviranomaisen tehtäviksi säädettyjä tehtäviä.

Järjestämislain määritelmäsäännöksen mukaan työvoimaviranomaisella tarkoitetaan kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä. Lisäksi määritelmäsäännöksen mukaan työvoimaviranomaisella tarkoitetaan myös viranomaista, joka hoitaa järjestämislain mukaisia työvoimaviranomaisen tehtäviä sopimuksen perusteella. Määritelmäsäännöstä on määritelmän selkeyttämisen vuoksi tarpeellista tarkentaa siten, että työvoimaviranomaisella tarkoitettaisiin vain kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä.

Työttömyysturvalakiin on lisätty työvoimaviranomaisen määritelmä muutoslailla 386/2023, joka tulee voimaan vuoden 2025 alusta lukien. Määritelmäsäännöstä tulisi tarkastaa vastaamaan järjestämislain ehdotettua määritelmää.

2.2 Työnhakijan palveluprosessi ja työnhakuvelvollisuus

Työnhakijan palveluprosessista säädetään voimassa olevan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvussa ja työnhakuvelvollisuuden asettamisesta 3 luvussa. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain mukaisessa kuntakokeilussa mukana olevat kunnat noudattavat työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) nojalla julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaista työnhakijan palveluprosessia. Vastaavat palveluprosessia koskevat säännökset sisältyvät myös työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin, joka tulee voimaan vuoden 2025 alusta lukien julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille. Työnhakijan palveluprosessi pohjautuu niin sanottuun pohjoismaiseen työvoimapalvelumalliin, jossa panostetaan vahvaan työnhaun alkuun ja työnhakijoiden säännöllisiin tapaamisiin.

2.2.1 Alkuhaastattelu

Työ- ja elinkeinotoimisto, työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleva kunta ja vuoden 2025 alusta lukien järjestämislaissa tarkoitettu työvoimaviranomainen järjestää työnhakijan kanssa henkilökohtaisen tapaamisen tai yhteydenoton (alkuhaastattelun) viiden arkipäivän kuluessa työnhaun alkamisesta. Alkuhaastattelu järjestään kaikille työnhakijoille siitä riippumatta, onko henkilö työtön. Alkuhaastattelu on järjestettävä paikan päällä kyseessä olevan viranomaisen toimipisteessä, ellei muu järjestämistapa ole tarkoituksenmukaisempi painavasta syystä. Painavana syynä pidetään esimerkiksi erityisen pitkiä asiointimatkoja, tiedossa olevaa lyhyttä työttömyyden kestoa tai sitä, että työnhakija on vielä työssä tai esimerkiksi koulutuksessa, eikä sen vuoksi voi osallistua alkuhaastatteluun paikan päällä.

Alkuhaastattelussa arvioidaan työnhakijan edellytykset hakea työtä ja työllistyä sekä arvioidaan työnhakijan palvelutarve. Työnhakijalle laaditaan työllistymissuunnitelma ja hänet ohjataan hakemaan työtä sekä hakeutumaan tarpeellisiin palveluihin. Alkuhaastattelussa työnhakijalle asetetaan myös velvollisuus hakea työmahdollisuuksia työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä. Alkuhaastattelu ja sen osana tehty palvelutarvearvio muodostavat pohjan myöhemmille työnhakukeskusteluille ja täydentäville työnhakukeskusteluille.

Tarvittaessa alkuhaastattelua voi edeltää täydentävä työnhakukeskustelu. Tällöin täydentävässä työnhakukeskustelussa arvioidaan alustavasti työnhakijan palvelutarve ja laaditaan työllistymissuunnitelma sekä asetetaan velvollisuus hakea työmahdollisuuksia työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä. Ennen alkuhaastattelua järjestettävä täydentävä työnhakukeskustelu tulee järjestää viiden arkipäivän kuluessa työnhaun alkamisesta, mutta se voidaan järjestää kulloinkin tarkoituksenmukaisimmalla tavalla esimerkiksi puhelimitse tai etäyhteyttä käyttämällä. Alkuhaastattelu on järjestettävä viipymättä täydentävän työnhakukeskustelun jälkeen. Edellä mainittu menettely mahdollistaa muun muassa sen, että täydentävässä työnhakukeskustelussa selvitetään työnhakijan työttömyysturva oikeus ja alkuhaastatteluun mennessä voidaan etukäteen suunnitella työnhakijan yksilöllistä palveluprosessia ja kartoittaa hänelle sopivia työmahdollisuuksia.

Työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmästä (URA-järjestelmä) saatavien tietojen perusteella elokuussa 2023 työnhakijoille järjestettiin yhteensä noin 16 000 alkuhaastattelua, kun edellisen vuoden elokuussa vastaava määrä oli noin 8 000. Alkuhaastattelujen määrä on ollut kasvussa ja noudattelee työnhaun aloitusten määrää. Kuntakokeiluissa alkuhaastatteluista

noin 55 prosenttia on järjestetty paikan päällä tapahtuvana lähipalveluna, kun vastaava osuus työ- ja elinkeinotoimistojen osalta on 36 prosenttia.

2.2.2 Työnhakukeskustelu ja täydentävä työnhakukeskustelu

Työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle järjestään työnhakukeskustelu, kun alkuhaastattelusta on kulunut kolme kuukautta. Tämän jälkeen työnhakukeskustelu järjestetään aina kolmen kuukauden kuluttua edellisestä. Edellä tarkoitetut työnhakukeskustelut järjestään myös osa-aikatyössä olevalle ja työaikaa lyhentämällä lomautetulle työnhakijalle, vaikka työnhakija ei olisi työtön.

Alkuhaastattelun ja ensimmäisen työnhakukeskustelun välissä työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle järjestetään viisi täydentävää työnhakukeskustelua. Täydentävät työnhakukeskustelut on tarkoitus järjestää säännöllisesti kolmen kuukauden aikana, joten pääsääntöisesti keskustelut järjestään kahden viikon välein. Lisäksi työttömälle työnhakijalle järjestetään kaksi täydentävää työnhakukeskustelua kuukauden aikana aina työttömyyden jatkuttua kuusi kuukautta. Edellä mainittujen täydentävien työnhakukeskustelujen lisäksi henkilöasiakkaalle voidaan järjestää täydentäviä työnhakukeskusteluja hänen palvelutarpeensa edellyttämällä tavalla.

Jos työnhakijan työnhaku on päättymässä kuukauden kuluessa, hänelle ei järjestetä työnhakukeskustelua eikä täydentävää työnhakukeskustelua. Käytännössä työnhakijaksi ilmoittautuvalle henkilölle, jonka työnhaku on päättymässä kuukauden kuluessa, järjestetään ainoastaan alkuhaastattelu. Jos työnhakijan tilanne muuttuu ja työnhaku jatkuu, keskustelut järjestetään myöhemmin. Lomautetulle työnhakijalle ei järjestetä alkuhaastatteluja seuraavia täydentäviä työnhakukeskusteluja, ellei lomautettu itse pyydä keskustelujen järjestämistä.

Jos työnhakija on työvoimakoulutuksessa, opiskelee omaehtoisesti työttömyysetuudella tuettuna, on palkkatuetussa työssä, työkokeilussa tai kuntoutuksessa, jonka arvioitu kesto on enintään kuukauden, työnhakijalle järjestetään työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut siitä riippumatta, onko hän työtön tai työttömyysuhan alainen. Sen sijaan, jos työvoimakoulutuksen, palkkatuetun työn, työkokeilun tai kuntoutuksen arvioitu kesto on yli kuukauden, työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja ei järjestetä, vaikka henkilö olisi työtön tai työttömyysuhan alainen. Edellä kerrottu koskee myös yli kuukauden ajan omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna opiskelevaa työnhakijaa, jolla ei ole peruskoulun tai lukion jälkeistä, ammatillista valmiuksia antavaa tutkintoa. Edellä mainituissa tilanteissa työnhakijalle järjestetään työnhakukeskustelu siinä vaiheessa, kun opintojen, työn, työkokeilun tai kuntoutuksen arvioituun päättymiseen on kuukausi. Lisäksi työnhakijalle järjestetään kuukauden aikana työnhakukeskustelun jälkeen täydentävä työnhakukeskustelu, ellei sen järjestäminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Työnhakijalle, joka opiskelee omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna ja jolla on peruskoulun tai lukion jälkeinen, ammatillisia valmiuksia antava koulutus, ei järjestetä täydentäviä työnhakukeskusteluja opintojen aikana, vaikka hän olisi työtön tai työttömyysuhan alainen. Poikkeus ei koske työnhakukeskusteluja, joten ne tulee järjestää kolmen kuukauden välein.

Työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut voidaan toteuttaa työnhakijan palvelutarve ja tilanne huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Keskustelut voidaan toteuttaa paikan päällä viranomaisessa taikka esimerkiksi työpaikalla tai oppilaitoksessa. Keskustelut voidaan toteuttaa myös esimerkiksi puhelimitse tai videoyhteydellä.

Työnhakukeskustelussa ja täydentävissä työnhakukeskusteluissa tuetaan työnhakijan työnhakua sekä arvioidaan sen tuloksellisuutta ja työllistymissuunnitelman toteutumista. Työnvälitys on keskeinen osa keskustelua. Tarvittaessa työnhakijan palvelutarpeen arviointia tarkennetaan esimerkiksi hankkimalla työnhakijalle työkyvyn tutkimuksia ja arviointeja sekä muita asiantuntija-arviointeja. Osaamisen kehittämistä voidaan tarvittaessa arvioida yhteistyössä koulutuspalveluiden tuottajien kanssa. Työllistymissuunnitelma tarkistetaan ainakin kolmen kuukauden välein järjestettävien työnhakukeskustelujen yhteydessä.

URA-järjestelmän mukaan elokuussa 2023 työnhakijoille järjestettiin yhteensä noin 72 000 työnhakukeskustelua ja 35 000 täydentävää työnhakukeskustelua. Edellisen vuoden elokuussa vastaavat määrät olivat 39 000 työnhakukeskustelua ja 16 000 täydentävää työnhakukeskustelua. Huomattavaa on, että täydentäviä työnhakukeskusteluita järjestetään selvästi vähemmän kuin työnhakukeskustelua, vaikka tilanteen tulisi olla toisinpäin. Tilastoista ei ole saatavissa tietoa siitä, painottuuko keskustelujen järjestämättä jättäminen johonkin tiettyyn työnhakijaryhmään.

2.2.3 Velvollisuus osallistua palveluprosessiin työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä

Työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä säädetään työttömyysturvalaissa (1290/2002). Jos työnhakija jättää saapumatta alkuhaastatteluun tai työnhakukeskusteluun, hän menettää oikeutensa työttömyysetuuteen seitsemältä päivältä, jos kyse on toisesta työnhakuun ja palveluihin liittyvästä laiminlyönnistä vuoden kuluessa, eikä työnhakijalla ole saapumatta jäämiseen työttömyysturvalaissa tarkoitettua pätevää syytä. Täydentäviin työnhakukeskusteluihin osallistuminen velvoittaa työnhakijaa työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä, jos tapaamisesta on sovittu työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa muussa työnhakijan kanssa laaditussa suunnitelmassa.

Jos kyse on kolmannelta laiminlyönnistä vuoden aikana, korvauksettoman määräajan kesto on 14 päivää. Neljännen laiminlyönnin takia työnhakijalle asetetaan työssäolovelvoite, eli hän menettää oikeutensa työttömyysetuuteen toistaiseksi.

2.2.4 Työnhakuvelvollisuus

Työnhakijan tulee hakea työmahdollisuuksia työttömyysetuuden jatkumisen edellytyksenä työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa määrättyllä tavalla. Työnhakuvelvollisuuden asettaminen perustuu asiantuntijan arvioon, jossa otetaan huomioon muun muassa työnhakijan työkokemus, osaaminen ja työkyky sekä alueen työmarkkinatilanne. Lähtökohtaisesti työnhakijalta edellytetään neljän työmahdollisuuden hakemista kuukauden kestävän tarkastelujakson aikana. Määrällinen työnhakuvelvollisuus kirjataan työllistymissuunnitelmaan alkuhaastattelussa tai sitä edeltävässä täydentävässä työnhakukeskustelussa. Velvollisuuden ajantasaisuus tarkistetaan työnhakukeskusteluissa ja tarvittaessa täydentävissä työnhakukeskusteluissa työllistymissuunnitelman tarkistamisen yhteydessä.

Määrällistä työnhakuvelvollisuutta voidaan alentaa, jos toimivaltainen viranomainen arvioi, ettei neljän työmahdollisuuden hakeminen tarkastelujakson aikana ole mahdollista. Arviossa otetaan huomioon työnhakijan työkokemus, koulutus ja muu osaaminen sekä työkyky ja työnhakijalla mahdollisesti oleva työttömyysturvalaissa tarkoitettu ammattitaitosuoja. Näiden seikkojen vaikutusta työnhakumahdollisuuksiin arvioidaan suhteessa työmarkkinatilanteeseen. Esimerkiksi pelkästään huono työmarkkinatilanne ei kuitenkaan ole peruste alentaa määrällistä työnhakuvelvollisuutta.

Laissa säädetään useita poikkeuksia työnhakuvelvollisuuden alkamiseen, tarkastelujaksoon ja määrään. Työnhakuvelvollisuus alkaa työsuhteen päättymisestä, jos työnhakija on yli kaksi viikkoa kestävässä muussa kuin palkkatuetussa kokoaikatyössä. Yli kuukauden kestävässä työvoimakoulutuksessa opiskelevan työnhakijan työnhakuvelvollisuus alkaa kuukautta ennen opintojen arvioitua päättymistä. Tällä pyritään varmistamaan nopea siirtyminen työhön koulutuksen jälkeen. Sama koskee yli kuukauden kestävässä työkoikeilussa, kokoaikaisessa palkkatuetussa työssä tai yhdenjakoisessa kuntoutuksessa olevaa. Heidän työnhakuvelvollisuutensa alkaa kuukautta ennen arvioitua työkoikeilu-, kuntoutus- tai palkkatukijakson päättymistä.

Työttömyysetuudella tuettuja omaehtoisia opintoja yli kuukauden ajan opiskelevan koulutusta vailla olevan työnhakijan tulee hakea opintojen aikana kolmea työmahdollisuutta kolmen kuukauden tarkastelujaksojen aikana. Jos tuettujen opintojen kesto on enintään kuukausi tai opintoja on jäljellä kuukausi, työnhakijalla on sama määrällinen työnhakuvelvollisuus kuin muillakin työttömillä.

Osa-aikatyössä olevien ja työaikaa lyhentämällä lomautettujen tulee hakea yhtä työmahdollisuutta kolmen kuukauden tarkastelujakson aikana. Kokoaikaisesti ja työaikaa lyhentämällä lomautettujen työnhakuvelvollisuus alkaa, kun lomautetulle on järjestetty työnhakukeskustelu ja lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta.

Määrällinen työnhakuvelvoite jätetään asettamatta työnhakijoille, joiden työttömyys on pitkittynyt ja joilla on tarvetta sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluille. Lisäksi edellytetään, että henkilön tilanne on tosiasiallisesti sellainen, ettei työmarkkinoille suuntautuminen ole ajankohtaista. Nämä työnhakijat ohjataan työllistymisen monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain tai vuoden 2025 alusta lukien työllistymisen monialaisesta tuesta annetun lain mukaiseen monialaiseen palveluun. Monialaista työllistymissuunnitelmaa laadittaessa työnhakijan tilanne arvioidaan monialaisesti työ- ja elinkeinotoimiston (vuoden 2025 alusta lukien työvoimaviranomaisen), hyvinvointialueen ja Kelan yhteistyönä yhdessä asiakkaan kanssa. Täyttä työnhakuvelvollisuutta voidaan alentaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Jos työnhakuvelvollisuutta ei sisällytetä monialaiseen työllistymissuunnitelmaan, työttömyysetuuden jatkumisen edellytyksenä on, että työnhakija toteuttaa monialaista työllistymissuunnitelmaansa.

Työnhakuvelvollisuutta ei aseteta myöskään työnhakijoille, joilla ei lääketieteellisen selvityksen mukaan ole jäljellä työkykyä. Koska työttömyysetuutta ei ole tarkoitettu työkyvyttömyyden aikaisen toimeentulon turvaamiseen, työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen tällä perusteella edellyttää, että henkilö on tarvittaessa hakenut työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa etuutta ja noudattanut työllistymissuunnitelmaansa, jos siinä on sovittu hakeutumisesta kuntouttaviin palveluihin. Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen edellyttää myös, että työnhakijan tilanne kokonaisuutena arvioiden on sellainen, ettei työllistyminen avoimille työmarkkinoille ole mahdollista.

Työnhakuvelvollisuus jätetään asettamatta myös silloin, kun työnhakija opiskelee työttömyysetuudella tuettuja luku- ja kirjoitustaidon opintoja, jotka ovat työttömyysturvalain perusteella päätoimisia, tai, kun työnhakija opiskelee työnantajan kanssa yhteishankintana hankitussa tai vastaavalla tavalla järjestetyssä työvoimakoulutuksessa. Työnhakuvelvollisuutta ei aseteta, jos työnhakijan työttömyys päättyy kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun takia taikka hän kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan. Edellä mainitussa tilanteessa työnhakuvelvollisuus jätetään asettamatta sen tarkastelujakson osalta, jonka aikana työttömyys päättyy taikka varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa alkaa. Jos

työnhakija on työllistetty Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa tarkoitettuun yhtiöön, työnhakuvelvollisuutta ei aseteta.

URA-järjestelmästä saatavien tietojen perusteella noin 65 prosentille työnhakijoista on asetettu työnhakuvelvollisuus ajalla 1.6.–31.8.2023 allekirjoitetun työllistymissuunnitelman tai sitä korvaavan suunnitelman perusteella. Keskimäärin tarkasteltuna kuukauden tarkastelujaksolla haettavien työmahdollisuuksien määrä edellä mainitulla ajanjaksolla oli 2,09. Rajattaessa tarkastelu työttömiin työnhakijoihin, keskimääräinen työnhakuvelvollisuuden määrä oli 2,61. Noin 38 prosentilla työttömistä työnhakijoista, joille työnhakuvelvollisuus asetettiin, haettavien paikkojen määrä oli täysimääräinen. Ikäryhmittäin tarkasteluna kattavimmin työnhakuvelvollisuus on asetettu nuorille ja heillä haettavien työmahdollisuuksien määrä on keskimäärin korkeampi kuin muilla ikäryhmillä.

Tarkastelujaksolla 1.6.–31.8.2023 työ- ja elinkeinotoimistoissa työnhakuvelvollisuuksia asetettiin hieman kattavammin kuin kuntakokeiluissa, mutta kuntakokeiluissa asetettu haettavien työmahdollisuuksien keskimääräinen määrä on korkeampi kuin työ- ja elinkeinotoimistoissa. Työ- ja elinkeinotoimistoissa työnhakuvelvollisuus asetettiin 68 prosentille asetetun velvollisuuden ollessa keskimäärin 1,76 työmahdollisuutta. Kuntakokeiluissa työnhakuvelvollisuus asetettiin 62 prosentille työnhakijoista keskimääräisen työnhakuvelvollisuuden ollessa 2,44 työnhakumahdollisuutta. Eroa selittänee ainakin osin työ- ja elinkeinotoimistojen ja kokeilujen erilaiset asiakasryhmät sekä kokeilujen sijoittuminen suuriin kaupunkeihin, joissa työmahdollisuuksia on reuna-alueita enemmän.

Työnhakuvelvollisuuden asettamisessa on havaittavissa myös alueellisia eroja. Kattavimmin työnhakuvelvollisuuksia on asetettu Pirkanmaalla ja vähiten Itä-Suomessa (Kainuu ja Pohjois-Karjala) ja Lapissa. Alueellisiin eroihin selvittävinä tekijöinä voivat olla erilaiset työvoimarakenteet (ammattialat, koulutusaste), työnhakijoiden työkykyisyys ja palvelutarve sekä työmarkkinoilla haettavissa olevien työmahdollisuuksien määrä.

2.2.5 Työnhakijan palveluprosessia ja työnhakuvelvollisuutta koskevan sääntelyn arviointi

Hallituksen esityksen (HE 167/2021 vp) mukaan työnhakijan palveluprosessin uudistamisen yhtenä tavoitteena oli uudistaa työttömien palveluita siten, että työnhakijalle tarjotaan yksilöllistä tukea työnhakuun ja työllistymiseen. Esityksessä arvioitiin, että työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta järjestää työnhakijoille vuodessa arviolta 2,3 miljoonaa alkuhaastattelua, työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua. Vuoden 2023 tammikuun alusta syyskuun loppuun alkuhaastatteluja ja keskusteluja on järjestetty noin 1,1 miljoonaa yhteensä noin 480 000 asiakkaalle. Kuukausitasolla tarkasteltuna haastattelujen ja keskustelujen toteutunut määrä on noin 64 prosenttia arvioidusta. Vaikka keskustelujen määrä on ollut kasvussa, edellä mainitun valossa määrä näyttää vuonna 2023 jäävän alle arvioidun.

Työ- ja elinkeinotoimistot ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevat kunnat ovat eri yhteyksissä tuoneet esille pitävänsä työnhakijan palveluprosessia koskevaa sääntelyä epätarkoituksenmukaisena. Työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja on lain mukaan järjestettävä ilman harkintaa myös sellaisille työnhakijoille, joiden palvelutarve ei tätä edellyttäisi. Tämä on koettu resurssien epätarkoituksenmukaiseksi käytöksi. Sekä työ- ja elinkeinotoimistot että kokeilukunnat ovat toivoneet työnhakijan palveluprosessin keventämistä ja asiantuntijan harkintavallan lisäämistä.

Lisäksi on esitetty, että työnhakuvelvollisuuden asettamisen myötä yritykset saisivat paljon työhakemuksia, joissa työnhakija ei oikeasti hae työtä, vaan on jättänyt hakemuksen vain velvollisuutta täyttääkseen. Tämän on todettu aiheuttavan yrityksille hallinnollista taakkaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö teki syyskuussa 2023 yrityksille kyselyn osana eduskunnan lausumien edellyttämää selvitystä. Kyselyssä kysyttiin muun muassa yritysten kokemuksia uudesta työvoimapalvelumallista. Kysely lähetettiin noin 40 000 yritykselle ja siihen vastasi noin 1 600 yritystä.

Kyselystä saatujen havaintojen perusteella noin viisi prosenttia vastanneista yrityksistä oli kokenut uudistuksen lisänneen hakemuksia avoimeksi ilmoitettuihin työpaikkoihin paljon tai erittäin paljon. Vastanneista yrityksistä 63 prosenttia arvioi, että uudistus ei ole lisännyt lainkaan niiden ilmoittamiin avoimiin työpaikkoihin tulleita työhakemuksia. Noin neljä prosenttia yrityksistä arvioi avointen hakemusten määrän kasvaneen paljon tai erittäin paljon. Rekrytointi-ilmoituksen tehneistä yrityksistä noin 38 prosenttia kertoi tarkempia tietoja siitä, miksi hakemus ei yrityksen mielestä vastannut ilmoituksen kriteerejä. Kyseisistä yrityksistä noin 50 prosenttia kertoi, että hakemuksessa oli mainittu haun tapahtuneen vain viranomaisen asettamasta velvollisuudesta hakea työtä. Kokonaisuutena arvioiden, kyselyn tulokset eivät tue väitettä yritysten saamasta suuresta turhien hakemusten määrästä. Valtaosassa (88 prosenttia) yrityskenttää työhakemukset ovat lisääntyneet korkeintaan vähän eikä turhien hakemusten määrän kasvu koko yrityskenttä huomioiden ole merkittävä.

Kuten edellä luvussa 1.1. (Tausta) on todettu tässä esityksessä ei ole mahdollista esittää laajoja muutoksia palveluprosessia koskevaan sääntelyyn. Asiantuntijan harkintavaltaa keskustelujen järjestämisessä ja työnhakuvelvollisuuden asettamisessa voitaisiin kuitenkin ilman merkittävää vaikutusta arvioiduun työllisyysvaikutukseen sekä tietojärjestelmiin lisätä sellaisten työnhakijoiden kohdalla, joiden työttömyys on päättymässä tai jotka muutoin perustellusta syystä ovat siirtymässä työmarkkinoiden ulkopuolelle.

2.3 Asiakastietojen käsittely työvoimapalveluissa ja työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

2.3.1 Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Järjestämislaissa säädetään työvoimapalvelujen valtakunnallisesta asiakastietovarannosta. Laissa on määritelty käyttötarkoitukset, joihin asiakkaiden ja työvoimapalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää. Tietoja voidaan käyttää järjestämislaissa tarkoitettujen palvelujen ja tehtävien järjestämiseen ja tuottamiseen, kotoutumisen edistämiseen annetussa laissa, työttömyysturvalaissa, vuorotteluvapaalaissa, kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa työvoimaviranomaiselle tai kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Lisäksi tietoja voidaan käyttää edellä mainittuja tehtäviä koskevaan valvontaan, kehittämiseen, seurantaan, arviointiin, tilastointiin, ennakointiin ja ohjaukseen.

Työvoimapalvelujen asiakastietovarannon käyttötarkoitukset perustuvat työvoimaviranomaiselle ja kehittämis- ja hallintokeskukselle laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen. Järjestämislaissa mainittujen tehtävien lisäksi kehittämis- ja hallintokeskukselle on säädetty työvoimapalveluihin liittyviä tehtäviä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009, vuoden 2025 alusta lukien laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kehittämis- ja hallintokeskuksesta, jäljempänä *ELY-laki*). Mainitun lain mukaan kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävänä on hoitaa valtakunnallisia palveluja, joilla edistetään osajien maahanmuuttoa ja työvoiman liikkuvuutta. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa julkisiin työvoimapalveluihin sekä yritystoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyviä valtakunnallisia tieto- ja neuvontapalveluja. Edellä tarkoitettujen palvelujen toimeenpanossa on

välttämätöntä käsitellä järjestämislaissa tarkoitettuja asiakastietoja, mikä tulisi ottaa huomioon käyttötarkoituksia ja käsiteltäviä asiakastietoja koskevassa sääntelyssä.

2.3.2 Käyttöoikeus asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen

Järjestämislaki sisältää säännökset valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöoikeuksista ja niiden myöntämisestä. Lain mukaan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta, joka on rajattava sisällöltään, laajuudeltaan, valtuuksiltaan ja kestoaltaan siihen, mikä on henkilön tehtävien hoitamisen kannalta välttämätöntä.

Lain mukaan käyttöoikeus voidaan myöntää työvoimaviranomaisen, kehittämis- ja hallintokeskuksen, työ- ja elinkeinoministeriön tai aluehallintoviraston palveluksessa olevalle, joka hoitaa järjestämislaissa säädettyjä tehtäviä, kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa säädettyjä työvoimapalveluun liittyviä tehtäviä, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun työvoimakoulutukseen liittyviä tehtäviä, työttömyysturvallaissa säädettyjä tehtäviä tai vuorotteluvapaa- ja laissa säädettyjä tehtäviä. Käyttöoikeus voidaan myöntää myös sille, joka hoitaa edellä mainittujen lakien mukaisiin tehtäviin liittyviä valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtäviä. Lisäksi käyttöoikeus voidaan myöntää henkilölle, joka hoitaa rekisterinpitäjän tehtäviä tai käyttöoikeuksien hallintaan tai lokitietojen keräämiseen liittyviä tehtäviä.

Lakiin ei sisälly säännöstä, jonka perusteella käyttöoikeus voitaisiin myöntää kehittämis- ja hallintokeskuksen palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa ELY-lain mukaisia kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin tai työvoimapalveluiden valtakunnallisiin tieto- ja neuvontapalveluihin liittyviä tehtäviä. Käyttöoikeuden myöntämistä koskevaa sääntelyä tulisi täydentää tältä osin.

Laissa ei myöskään ole huomioitu käyttöoikeuden myöntämistä kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle, joka hoitaa laissa tarkoitettuja tehtäviä. Työvoimaviranomaisen tehtävää järjestämislain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuna sopimuksen nojalla hoitava henkilö ei ole työvoimaviranomaisen palveluksessa, vaan tarkoituksenmukaista olisi täsmentää sääntelyä siten, että siinä huomioidaan käyttöoikeuden myöntäminen myös muun kuin työvoimaviranomaisen palveluksessa olevalle laissa määriteltyjä tehtäviä hoitavalle henkilölle.

2.3.3 Valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden kehittäminen ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen liitettävät lisäosat

Järjestämislain mukaan kehittämis- ja hallintokeskus vastaa työvoimapalvelujen valtakunnallisen tietovarannon, palvelualustan ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämisestä ja ylläpidosta. Asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen sisältyy asiakkuudenhallintajärjestelmä, yleinen avustusjärjestelmä sekä sähköiset asiointipalvelut. Työvoimaviranomaisilla on velvollisuus käyttää edellä mainittuja järjestelmiä työvoimapalvelujen toimeenpanossa.

Työvoimaviranomaiset voivat hankkia valtakunnallista tietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä lisäosia. Lisäosa voidaan tarvittaessa liittää valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen. Edellytyksenä on tällöin, että lisäosa on yhteensopiva asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa. Kehittämis- ja hallintokeskuksen toimivaltaan kuuluu määritellä tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset, jotka lisäosan on täytettävä. Järjestämislain mukaan lisäosassa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä järjestämislaissa säädetään.

Lain mukaan työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen kehittäminen toteutetaan yhteistyössä kehittämis- ja hallintokeskuksen ja valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja käyttävien työvoimaviranomaisten kanssa. Työvoimaviranomaiset ovat suurin tietojärjestelmäpalveluja käyttävä taho, joten heidän kokemuksensa on keskeinen lähde palvelujen kehittämistarpeiden tunnistamisessa. Yhteistyön muodoista ei ole erikseen säädetty.

Kehittämis- ja hallintokeskus on esittänyt työ- ja elinkeinoministeriölle pitävänsä lisäosiin liittyvää sääntelyä osin puutteellisenä ja tulkinnanvaraisena. Lain säännöksiä voidaan nykyisessä muodossaan tulkita siten, että kehittämis- ja hallintokeskuksen olisi määriteltävä tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset kaikille lisäosille, joiden liittämistä työvoimaviranomaiset pyytävät. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa merkittävää resurssien kohdentamista uusien rajapintojen kehittämiseen järjestelmäkokonaisuuden kehittämisen sijaan.

Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskus on todennut, että säännökset jättävät epäselväksi, onko kehittämis- ja hallintokeskuksella toimivaltaa kieltää lisäosan liittäminen, jos se on päällekkäinen käyttövelvoitteen piiriin kuuluvan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa, tai onko kehittämis- ja hallintokeskuksella oikeus sulkea yhteys jo liitettyyn lisäosaan, jos lisäosa vaarantaa tietoturvaa tai -suoja. Epäselväksi on koettu, onko kehittämis- ja hallintokeskuksella jonkinlainen vastuu lisäosassa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, jäljempänä *tiedonhallintalaki*) 22 §:n mukaan viranomaisten on toteutettava säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen sähköinen tietojen luovuttaminen tietojärjestelmien välillä teknisten rajapintojen avulla, jos vastaanottavalla viranomaisella on tietoihin laissa säädetty tiedonsaantioikeus. Tiedonhallintalain mukaan tiedot luovuttava viranomaislainen määrittelee teknisen rajapinnan avulla luovutettavien tietojen tietorakenteen kuvauksen ja ylläpitää sitä. Tiedonhallintalain nojalla on selvää, että kehittämis- ja hallintokeskus vastaa rajapinnoista siltä osin kuin kysymys on tietojen luovuttamisesta valtakunnallisesta asiakastietovarannosta työvoimaviranomaisten omiin lisäosiin, ja työvoimaviranomaisten vastaavat rajapinnoista siltä osin kuin kysymys on tietojen luovuttamisesta lisäosasta valtakunnalliseen tietovarantoon.

Rajapintojen teknisestä määrittelystä tai erillisestä rajapintapalvelusta ei ole järjestämislaissa erityislainsäädäntöä, koska sen on katsottu kuuluvan kehittämis- ja hallintokeskukselle sille säädetyn valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen ylläpitotehtävän ja tiedonhallintalain säännösten perusteella. Edellä mainitun voidaan tulkita tarkoittavan myös sitä, että rajapinnat kuuluvat osaksi valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja ja niiden kehittäminen on tehtävä yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa.

Käytännössä kehittämis- ja hallintokeskuksen mahdollisuuksiin toteuttaa erilaisia rajapintoja vaikuttaa käytettävissä olevat resurssit. Työvoimaviranomaiset ovat jo tehneet kehittämis- ja hallintokeskukselle esityksiä lisäosien liittämiseksi tarvittavista rajapinnoista. Rajapintojen toteuttaminen on riippuvaista käytettävissä olevista resursseista ja eri kehittämistarpeiden priorisoinnista. Olisi perusteltua tehdä näkyväksi myös lainsäädännön tasolla, ettei kehittämis- ja hallintokeskus voi vastata kaikkiin tarpeisiin välittömästi.

Kehittämis- ja hallintokeskuksen toimivaltaan kuuluu tiedonhallintalain ja järjestämislain 120 §:n 3 momentin nojalla teknisten ja tietoturvaan liittyvien vaatimusten määrittely, jotka lisäosan on täytettävä. Kehittämis- ja hallintokeskuksella on siten toimivalta kieltää lisäosan liittäminen, jos se ei täytä määriteltyjä vaatimuksia. Epäselvempää sen sijaan on, voisiko kehittämis- ja hallintokeskus olemassa olevan lainsäädännön nojalla kieltäytyä lisäosan liittamisestä, jos se on

päällekkäinen käyttövelvollisuuden piiriin kuuluvan tietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa. Hallituksen esityksen HE 207/2022 vp säännöskohtaisista perusteluista käy ilmi, että tarkoitus on ollut, että asiakastietovarantoon ei liitettäisi lisäosia, jotka ovat päällekkäisiä. Lainsäädäntöä olisi perustelua täsmentää siten, että asia todettaisiin laissa.

Järjestämislain mukaan lisäosassa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä kyseissä laissa säädetään. Hallituksen esityksessä ei ole avattu tarkemmin, mitä lain säännöksiä sovelletaan. Järjestämislain valmistelussa lähtökohtana on ollut, ettei kehittämis- ja hallintokeskus vastaa teknisten ja tietoturvaan liittyvien vaatimusten määrittelyä lukuun ottamatta lisäosien tietoturvasta tai –suojasta eikä myöskään ole rekisterinpitäjä lisäosassa käsiteltävien henkilötietojen osalta, vaan nämä vastuut kuuluvat yksinomaan lisäosan omistavalle työvoimaviranomaiselle. Kehittämis- ja hallintokeskuksen ja työvoimaviranomaisten välisten vastuiden selkeyttämiseksi olisi tarkoituksenmukaista, että laista kävisi ilmi rekisterinpitäjyyttä koskeva vastuu ja se, miltä osin järjestämislakia sovelletaan lisäosiin. Lisäksi lakiin olisi myös perusteltua lisätä säännökset siitä, missä tilanteissa kehittämis- ja hallintokeskus voisi sulkea lisäosan yhteyden valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen ja asiakastietovarantoon.

2.3.4 Kehittämis- ja hallintokeskuksen oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä

Tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018, jäljempänä *tulorekisterilaki*) mukaan kehittämis- ja hallintokeskuksella on vuoden 2025 alusta voimaan tulevan muutoksen myötä oikeus saada tulotietojärjestelmästä tietoja palkkaturvalain ja merimiesten palkkaturvalain toimeenpanoa varten. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskuksella on vuoden 2025 alusta lukien oikeus saada tulotietojärjestelmästä tietoja työvoimapalveluiden toimivuutta sekä tuloksellisuutta ja vaikutuksia koskevan tiedon tuottamista, arviointia ja seurantaa koskevan tehtävän hoitamiseksi. Edellä mainitusta tehtävästä säädetään ELY-laissa.

Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviin kuuluu myös työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen kehittäminen ja ylläpito, kuten edellä on todettu. Tietojärjestelmäpalveluihin sisältyy asiakastietojärjestelmäkokonaisuus, joka sisältää asiakkuudenhallintajärjestelmän lisäksi sähköiset asiointipalvelut ja yleisen avustusjärjestelmän. Järjestämislain mukaan työvoimaviranomaisilla on käyttövelvollisuus valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin.

Yleistä avustusjärjestelmää käytetään järjestämislain mukaisia tukia koskevien hakemusten, päätösten ja maksatusten käsittelyyn. Esimerkiksi palkkatuen maksatusta varten yleiseen avustusjärjestelmään tuotetaan maksatushakemus, johon haetaan tulorekisteristä tiedot työnantajan työllistetyille maksamasta palkasta. Palkkatieto toimii palkkatuen maksatuksen perusteena.

Voimassa olevan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaan kehittämis- ja hallintokeskus maksaa työ- ja elinkeinotoimistojen myöntämät tuet, avustuksen ja korvaukset. Edellä mainitun tehtävän hoitamiseksi kehittämis- ja hallintokeskuksella on oikeus saada voimassa olevan tulorekisterilain sääntelyn mukaan tulorekisteristä tiedot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädetyn palkkatuen, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen, työllistämisvelvoitteen perusteella työllistetyn palkkakustannuksiin myönnetyn tuen, starttirahan ja muutosturvakoulutuksen toimeenpanoa varten.

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille myös edellä tarkoitettujen tukien myöntämiseen ja maksamiseen liittyvät tehtävät siirtyvät kehittämis- ja hallintokeskukselta kuntien työvoimaviranomaisille. Tulorekisterilain 1.1.2025 voimaan tulevissa muutoksissa

tämä on huomioitu säätämällä työvoimaviranomaisille oikeus saada tulorekisteristä tietoja edellä mainitussa tarkoituksessa.

Sääntelyssä ei oteta huomioon sitä, että jatkossakin kehittämis- ja hallintokeskus tuottaa tietojärjestelmäpalvelut, mikä edellyttää käytännössä, että tiedot siirtyvät tulorekisteristä kehittämis- ja hallintokeskuksen ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon, josta ne välittyvät edelleen työvoimaviranomaisten käyttöön. Sääntely, jossa oikeus tietojen saamiseen on ainoastaan työvoimaviranomaisella, ei mahdollista tietojen luovuttamista suoraan kehittämis- ja hallintokeskukselle.

Järjestämislain mukaan kehittämis- ja hallintokeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta muulta valtion viranomaiselta, työvoimaviranomaiselta, muulta kunnan viranomaiselta, Business Finland -nimiseltä osakeyhtiöltä, Kansaneläkelaitokselta ja työttömyyskassalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä kehittämis- ja hallintokeskukselle järjestämislaissa tai muussa laissa säädettyjen työvoimapalvelujen toimeenpanoon, seurantaan ja arviointiin liittyvien hoitamiseksi. Tulorekisterilakiin tulisi lisätä kehittämis- ja hallintokeskukselle oikeus saada tulorekisteristä tiedot, joita se tarvitsee tietojärjestelmäpalvelujen tuottamiseksi, jotta tiedot voidaan siirtää tulorekisteristä kehittämis- ja hallintokeskuksen ylläpitämään tietovarantoon, josta ne välittyvät edelleen työvoimaviranomaisten käyttöön.

2.3.5 Käyttöoikeus asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen toimeenpanon valmistelussa

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon jälkeen annetun lain mukaan työvoimaviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada työ- ja elinkeinotoimistolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, kehittämis- ja hallintokeskukselta sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevalta kunnalta tietoja, jotka ovat välttämättömiä työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoon valmistautumiseksi. Tiedonsaantioikeus käsittää tiedot työvoimaviranomaiselle siirtyvistä asiakkaista siinä laajuudessa kuin asiakkaan palveluprosessi ja palveluiden jatkuvuuden turvaaminen edellyttävät. Hallituksen esityksessä (HE 207/2022 vp) välttämättömiksi tiedoiksi on katsottu työvoimapalvelujen asiakkaita ja asiakashistoriaa koskevat tiedot. Hallituksen esityksen mukaan asiakkaita koskevilla tiedoilla tarkoitetaan työvoimapalvelujen palvelutuotannon ja esimerkiksi palveluja koskevien hankintojen suunnittelemiseksi tarvittavia tarpeellisia tietoja, kuten tietoja nykyisistä julkisena työvoimapalveluna tarjotuista palveluista ja niiden asiakasmääristä sekä kustannuksista. Lisäksi asiakkaita koskevia tietoja ovat valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttöönoton valmistelun edellyttämät tiedot. Tietojärjestelmäpalveluiden käyttöönottoa koskevassa valmistelussa on välttämätöntä käsitellä myös henkilötietoja sisältäviä asiakastietoja.

Oikeus asiakastietoihin on rajattu koskemaan palveluprosessin ja palveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi välttämättömiä tietoja. Työvoimapalvelujen henkilöasiakkaita koskevat tiedot ovat julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan nojalla salassa pidettäviä ja ne voivat sisältää yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja, kuten henkilön terveydentilaa ja työ- ja toimintakykyä koskevia tietoja. Henkilöasiakkaita koskevia asiakastietoja tarvitaan työvoimapalvelujen toimeenpanon ja erityisesti asiakaspalvelun järjestämisen valmistelussa muun muassa siten, että asiakkaille voidaan määritellä vastuuasiantuntijat. Työvoimaviranomaisten on voitava suunnitella asiakkaiden palveluja sekä yleisesti että asiakaskohtaisesti ennen järjestämisvastuun siirtymistä, jotta asiakkaiden palveluihin ei tule tarpeettomia katkoja.

Järjestämislain mukaan kehittämis- ja hallintokeskus ja työvoimaviranomaiset toimivat työvoimapalvelujen valtakunnallisen asiakastietovarannon yhteisrekisterinpitäjinä. Rekisterinpitäjän velvoitteiden ja muiden tiedonhallintaa koskevien velvoitteiden toteutuminen edellyttää tietojen käsittelyn suunnittelua, tiedonhallintaprosessien muodostamista sekä erityisesti valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöön perehtymistä. Hallituksen esityksessä (HE 207/2022 vp) on todettu, että asiakastietojärjestelmän käyttöoikeudet tulisi myöntää ja niiden teknistä avaamista koskevat valmistelut toteuttaa niin, että asiakastietojärjestelmä ja asiakastiedot ovat asiantuntijoiden käytettävissä, kun järjestämisvastuu siirtyy. Hallituksen esityksen perusteluissa on viitattu järjestämislain 125 §:ään, jonka mukaan työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeudet valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen palveluksessaan oleville henkilöille. Esityksen mukaan asiakkaiden siirrot työ- ja elinkeinotoimistoilta sekä kokeilukunnilta työvoimaviranomaisille tehtäisiin sähköisesti työvoimapalvelujen valtakunnallisissa tietojärjestelmäpalveluissa. Henkilötietojen käsittely ennen järjestämisvastuun siirtymistä on välttämätöntä tietojärjestelmäpalveluihin liittyvissä teknisissä valmisteluissa asiakastietojen hallinnointiin liittyvät valmistelut ja asiakastietojen siirrot huomioon ottaen.

Työvoimaviranomaisten oikeutta saada tietoja työvoimapalvelujen henkilöasiakkaista sovelletaan voimaanpanolain mukaan 1.8.2024 alkaen. Asiakaspalvelun sujuva siirtyminen voi edellyttää käyttöoikeutta tietojärjestelmiin jo ennen järjestämisvastuun siirtymistä 1.1.2025. Lakiin ei kuitenkaan sisälly säännöksiä työvoimaviranomaisen käyttöoikeudesta tietojärjestelmäkokonaisuuteen ennen mainittua ajankohtaa.

2.3.6 Yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmä

Yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmästä annetun lain (293/2017) 4 §:ssä, sellaisena kuin se tulee voimaan 1.1.2025, säädetään tahoista, jotka voivat tallettaa järjestelmään asiakastietoja yhteistä käyttöä ja lain 5 §:ssä säädettyjä tarkoituksia varten. Tällaisia ovat muun muassa yrityspalveluja tarjoavat viranomaiset, työvoimaviranomaiset ja Business Finland Oy. Kehittämis- ja hallintokeskus katsotaan 1.1.2025 alkaen yrityspalveluja tarjoavien viranomaisten ryhmään, koska se tarjoaa yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettuja yrityspalveluja. Vastaavasti lain 10 §:ssä, sellaisena kuin se tulee voimaan 1.1.2025, säädetään tahoista, joille voidaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja asiakastietojärjestelmästä. Mainittuja tahoja ovat muun muassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Business Finland Oy, mutta ei kehittämis- ja hallintokeskus.

Kehittämis- ja hallintokeskus ja Business Finland muodostavat yhdessä Work in Finland –toiminnon, joka toteuttaa valtion tehtävää osaajien maahanmuuton edistämiseksi ja kansainvälisen rekrytoinnin tukemisessa. Work in Finlandin tehtävät ja toimivaltuudet tulevat täysimääräisesti voimaan vuoden 2025 alusta työvoimapalveluiden siirron myötä. Kehittämis- ja hallintokeskuksen hoitamista kansainvälisen rekrytoinnin tehtävistä säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain (897/2009) 3a §:n 2 momentin 3 kohdassa. Käytännössä tehtäviin kuuluu vuoden 2025 alusta muun muassa ylläpitää ja kehittää tietojärjestelmiä ja alustoja, jotka tukevat kansainvälistä rekrytointia, koota ja ennakoida valtakunnallisesti ulkomaisen työvoiman tarpeita sekä koota valtakunnallisesti tietoja kansainväliselle rekrytoinnille avoimista työpaikoista. Lisäksi sen tehtäviin kuuluu kansainvälisen rekrytoinnin työnantaja- ja henkilöasiakasneuvonta sekä tiedottaminen Suomen työelämästä ja se voi myös hankkia palveluita, joilla edistetään osaajien maahanmuuttoa ja työvoiman saantia ulkomailta.

Vastaavasti Business Finland Oy:n lakisäateisiin tehtäviin on jo lisätty osaajien maahanmuuton edistämisen tehtävä, joka sisältää ulkomaisille osaajille kohdennettua maakuvaviestintää,

markkinointia ja kampanjoita. Yhtiön tehtävänä on kansainvälisten osaajien houkuttelu ja kohtauttaminen Suomen kasvun ja innovaatioiden kannalta tärkeiden toimialojen tarpeisiin. Lisäksi yhtiö kehittää työ- ja opiskeluperusteisen maahanmuuton edistämiseksi pitkäjänteisiä kumppanuuksia kansainvälisten osaajien lähtömaissa.

Yrityspalvelut muodostavat edellä kuvatusti merkittävän osan Work in Finlandin tarjoamista palveluista, ja yritysasiakkaiden palveluntarpeita ja tarjottuja palveluita koskevia tietoja olisi tärkeää pystyä saumattomasti vaihtamaan Work in Finlandin muodostavien toimijoiden eli kehittämis- ja hallintokeskuksen ja Business Finlandin välillä. Käytännössä tämä tarkoittaa yhteistä asiakastietojärjestelmää, jota ei siis nykytilanteessa ole käytettävissä.

2.4 Eures-työnvälitysverkosto

Työ- ja elinkeinohallinto kuuluu European Employment Services -työnvälitysverkoston (Eures), jonka avulla edistetään työvoiman vapaata liikkuvuutta EU- ja ETA-alueella sekä autetaan työnantajia rekrytoimaan työntekijöitä EU- ja ETA-alueen maista. Verkostosta säädetään työnvälityspalvelujen eurooppalaisesta verkostosta (Eures), liikkuvuuspalvelujen tarjoamisesta työntekijöille ja työmarkkinoiden yhdentymisen tiivistämisestä ja asetusten (EU) 492/2011 ja (EU) 1296/2013 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/589 (jatkossa Eures-asetus). Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla työnvälityksestä Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen on lisäksi säädetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1073/2012). Yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi annetussa laissa (223/2018) säädetään menettelystä yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä Eures-verkoston jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi.

Eures-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot nimittävät Eures-verkoston toimintojen kannalta merkitykselliset julkiset työvoimapalvelut Eures-jäseniksi. Julkisilla työvoimapalveluilla tarkoitetaan asetuksessa jäsenvaltioiden organisaatioita, jotka osana asiaan liittyviä ministeriöitä, julkisia elimiä tai julkisoikeudellisia organisaatioita vastaavat aktiivisen työmarkkinapolitiikka täytäntöönpanosta ja tarjoavat laadukkaita työvoimapalveluja yleisen edun nimissä. Nimettyinä Eures-jäseninä julkisilla työvoimapalveluilla on siten erityisasema Eures-verkostossa. Eures-jäsenten tehtävistä säädetään Eures-asetuksessa. Nykyään Eures-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti TE-toimistot on nimetty Eures-verkoston jäseniksi. Jäsenvaltioiden tulee 10 artiklan mukaisesti nimittää työvoimaviranomaiset TE-toimistojen sijaan Eures-jäseniksi työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtyessä kunnille 1.1.2025.

2.5 Henkilöstön siirtyminen

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä valtiolta kunnille valtiolla siirtyviä tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy kuntien ja kuntayhtymien palvelukseen. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon myötä annetun lain nimenomaisen säännöksen mukaan siirtyminen katsotaan liikkeenluovutukseksi. Valtion henkilöstö siirtyy siten ns. vanhoina työntekijöinä kuntien palvelukseen. Siirto katsotaan liikkeenluovutukseksi siitä riippumatta, täyttyykö valtion virkamieslaissa säädetyt liikkeenluovutuksen kriteerit yksittäistapauksessa.

Kuntien muodostamat työllisyysalueet voivat organisoida toimintansa eri tavoin. Järjestämislaki mahdollistaa sen, että vastuukunta tai kuntayhtymä voi sopia työllisyysalueen kunnan kanssa, että tämä tuottaa työvoimapalveluita. Vastuukunta tai kuntayhtymä voi siirtää työllisyysalueen kunnan viranhaltijalle myös viranomaistehtäviä kuntalain 54 §:n mukaisesti.

Kuntien tuli ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle viimeistään 31.10.2023 työvoimapalveluiden järjestämisestä toimittamalla päätös itsenäisestä järjestämisvastuusta tai lakisääteisestä yhteistoiminnasta (kuntayhtymän perussopimus tai sopimus yhteisestä toimielimestä). Samalla kunnan tai työllisyysalueen tuli toimittaa ministeriölle suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä.

Kunnat voivat sopia valtiolta siirtyvän henkilöstön sijoittumisesta työllisyysalueen kuntien palvelukseen. Jos sopimus henkilöstön sijoittumisesta on esitetty viimeistään 30.11.2023 siirto voidaan toteuttaa valtiolta suoraan kuntien sopimuksen mukaan. Jos kunnat eivät ole sopineet siirtyvän henkilöstön sijoittumisesta, henkilöstö siirtyy valtiolta vastuukunnan tai kuntayhtymän palvelukseen.

Kehittämisen- ja hallintokeskus on käynnistänyt TE-palveluiden siirtoon liittyvät valtakunnalliset yhteistoimintaneuvottelut syyskuussa 2023. Valtakunnallisten neuvottelujen jälkeen käynnistyvät virastokohtaiset neuvottelut. Työ- ja elinkeinoministeriön kunnilta saamien tietojen mukaan, kaikki työllisyysalueet eivät pysty tekemään tarkkoja sopimuksia henkilöstön sijoittumisesta ennen kuin siirtyvä henkilöstö on tiedossa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että henkilöstö siirtyy valtiolta vastuukunnan tai kuntayhtymän palvelukseen vuoden 2025 alusta lukien. Työllisyysalueella voi kuitenkin olla jälkikäteen tarve tarkentaa toiminnan organisointia mukaan lukien henkilöstön sijoittuminen.

Kuntien välillä tapahtuvaan henkilöstön siirtämiseen sovelletaan kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annettua lakia (304/2003). Tällöin mainittu laki määrittää sen, katsotaanko siirto yksittäistapauksessa liikkeenluovutukseksi kuntien välillä vai ei. Jos siirtoa ei katsota liikkeenluovutukseksi, kunta ei välttämättä saa palkata henkilöä suoraan laittamatta paikkaa julkisesti haettavaksi. Henkilöstön palvelussuhdeturvan kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että työvoimapalveluiden organisointiin työllisyysalueen sisällä liittyvät henkilöstösiirrot katsottaisiin liikkeenluovutuksiksi siirtymäajan, esimerkiksi vuoden 2025 loppuun asti.

2.6 Työvoimaviranomaisille siirtyvät sopimukset sekä tuki- ja korvauspäätökset

Voimaanpanolain mukaan työ- ja elinkeinotoimistossa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, kehittämissä ja hallintokeskuksessa tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetussa laissa tarkoitettussa kokeilukunnassa vireillä olevat asiat, jotka työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain tai muun lain nojalla kuuluvat jatkossa työvoimaviranomaiselle, siirtyvät sille työvoimaviranomaiselle, jolle tehtävät järjestämisvastuun myötä siirtyvät, jollei muualla lainsäädännössä toisin säädetä. Voimaanpanolain mukaan työ- ja elinkeinotoimisto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kehittämissä ja hallintokeskus siirtävät työvoimaviranomaisille työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen liittyvät sopimukset vuoden 2025 alusta lukien. Jos sopimusta ei ole mahdollista siirtää tai jakaa, valtion ja työvoimaviranomaisten on sovittava sopimukseen liittyvien vastuiden siirtymisestä. Lisäksi voimaanpanolain mukaan työvoimaviranomainen hoitaa vuoden 2025 alusta lukien julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettujen tukien ja korvausten maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät toimet lukuun ottamatta työllisyyspoliittista avustusta, jonka maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät toimet hoitaa kehittämissä ja hallintokeskus.

Sopimuksiin ja niistä aiheutuviin vastuisiin liittyvää sääntelyä voidaan tulkita siten, että työvoimaviranomaisille siirtyisivät myös vuoteen 2024 kohdistuvat laskut, jos kehittämissä ja hallintokeskus ei ole ehtinyt maksaa laskua vuoden vaihteeseen mennessä tai se saapuu vasta vuoden vaihteen jälkeen. Tuki- ja korvauspäätösten osalta maksatusvastuun siirtyminen on

todettu selkeämmin. Työvoimaviranomaisille siirtyy vastuu tukien ja korvausten maksamisesta 1.1.2025 alkaen, vaikka tuen tai korvauksen peruste olisi syntynyt ennen vuotta 2025.

Valtion talousarviossa julkisen työvoima- ja yrityspalvelun järjestämiseen budjetoidut määrärahat siirtyvät talousarviovuodesta 2025 alkaen osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusrahoitusta. Valtion talousarviossa määrärahaa siirtyy seuraavilta määrärahamomenteilta:

- 32.01.02 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot, siirtomääräraha 2v
- 32.01.03 Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot, siirtomääräraha 2v
- 32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut, siirtomääräraha 2v
- 32.30.55 Toimet työurien pidentämiseksi, arviomääräraha
- 33.20.50 Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta, arviomääräraha
- 33.20.52 Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta, arviomääräraha

Kehyksiin voidaan tehdä kyseisiä momenteja koskevia muutoksia ennen vuotta 2025, joten lopullinen siirtyvän rahoituksen määrä tarkentuu myöhemmin.

Osa valtion talousarvion määrärahasta on kaksivuotista siirtomäärärahaa. Koska kaksivuotisen siirtomäärärahan käyttöaika jatkuu seuraavan kalenterivuoden loppuun asti, on kuluvan talousarviovuoden määrärahaa varattu myös seuraavaan vuoteen kohdentuviin sitoumuksiin. Voimaanpanolain mukaan vuoden 2025 aikana toteutetut palvelut ovat kuitenkin kuntapohjaisten työvoimaviranomaisten vastuulla mukaan lukien vuoden 2025 toimintaan perustuvat maksatusvastuut. Kunnille ohjataan vuonna 2025 uusien tehtävien järjestämistä varten valtionosuutta, jolla on tarkoitus kattaa vuonna 2025 toiminnasta aiheutuvat menot riippumatta siitä, onko meno syntynyt sellaisesta hankintasopimuksesta tai tuki-, korvaus- tai avustus päätöksestä, jonka on tehnyt valtio ennen järjestämismenon siirtoa.

Siirtymävaiheessa valtion vuoden 2024 talousarviossa myönnettyä määrärahaa ei ole tarpeen sitoa vuonna 2025 tapahtuvaan toimintaan, koska menoista vastaavat tulevat työvoimaviranomaiset. Valtiolla ei ole näin ollen määrärahasta aiheutuva rajoitetta tehdä sitoumuksia kohdentuen vuoteen 2025. Sitoumusten määrää ja laatua voidaan hallita ohjeistuksella sekä asettamalla laskennallisia enimmäismäärätavoitteita vuoden 2024 jälkeiseen aikaan kohdentuville sitoumuksille. Hankinnoissa on tarkoitus tehdä yhteistyötä tulevien työvoimaviranomaisten kanssa jo vuoden 2024 aikana, jotta työvoimaviranomaisten tahtotilaa voitaisiin mahdollisuuksien mukaan huomioida vuoteen 2025 kohdentuvien sitoumusten osalta.

Määrärahat on budjetoitu valtion talousarviossa joko suorite-, maksatus- tai maksatuspäätösperusteisena. Valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) mukaan maksullisen toiminnan tulo ja muun sekalaisen tulo sekä kulutus-, sijoitus- ja muun menon kohdentamisperusteena on suoritteen luovuttaminen tai tuotannon tekijän vastaanottaminen (suoriteperuste). Sellainen tulo ja meno, joiden lain säännöksen tai tehdyn sitoumuksen perusteella muodostuvaa määrää ei voida ilman olennaisia lisäkustannuksia luotettavasti ennakoida ennen maksuvelvoitteen erääntymistä, voidaan kohdentaa myös maksuun perustuen (maksuperuste). Siirtyvästä rahoituksesta momentteille 32.01.02 ja 32.01.03 menot on budjetoitu

suoriteperusteisesti. Edellä mainituilta momenteilta rahoitetaan muun muassa työ- ja elinkeinotoimistojen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten palkka- ja tilakustannukset. Lisäksi momentille 32.30.55 on budjetoitu suoriteperusteisesti muutosturvakoulutusten hankinnan menot ja momentille 32.30.51 asiantuntija-arviointien, koulutuskokeilujen, valmennusten, työvoimakoulutuksen, työnvälityspalvelun ja ammatinvalinta- ja uraohjauksen hankinnan menot sekä matka- ja yöpymiskustannusten korvaukset, työolosuhteiden järjestelytuki ja harkinnanvarainen kulukorvaus.

Osa suoriteperusteisista menoista laskutetaan vasta sen vuoden jälkeen, johon suorite perustuu. Edellisen vuoden kirjanpidon sulkeutuminen ajoittuu tammikuun puoliväliin. Ne suoriteperusteiset ostolaskut, jotka eivät ehdi maksettavaksi ja kirjattavaksi sen vuoden kirjanpitoon, johon suorite kohdistuu, rästitetään. Tämä tarkoittaa kirjanpitoon tehtävää varausta, joka vastaa maksettavaksi tulevia menoja. Vuoden aikana varaukset puretaan, kun ratkeaa, miltä osin menot tulevat tosiasiaassa maksettavaksi. Osa menoista on luonteeltaan sellaisia, että niiden toteutumisesta saadaan tieto vasta seuraavana kesänä tai syksynä (esim. tulosperustaiset hankinnat).

Palkkatuen ja starttirahan menot kirjataan maksuperusteisesti momenteille 32.30.51, 33.20.50 ja 33.20.52. Lisäksi kunnille työllistämismaksuvelvoitteen perusteella maksettava tuki ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki kirjataan maksuperusteisesti momentille 32.30.55. Maksuperusteiset menot kirjataan sen vuoden kirjanpitoon, jonka kuluessa maksu suoritetaan. Kirjausperusteessa ei ole merkitystä, milloin maksun perusteena ollut toiminta on tapahtunut. Edellä mainituista momenteista momentti 32.30.51 on kaksivuotinen siirtomäärärahamomentti ja loput arviomäärärahamomentteja. Siirtomäärärahamomentilla vuoden aikana maksamatta jäävä määräraha siirtyy seuraavalle vuodelle, jolloin se on edelleen käytettävissä momentin päätösoosan mukaisiin käyttötarkoituksiin. Arviomäärärahamomenteilla maksamatta jääneet määrärahat eivät siirry, vaan seuraavana vuonna käytetään seuraavan talousarviovuoden määrärahaa.

Koska suoriteperusteiset menot tulisi kirjata valtion vuoden 2024 kirjanpitoon ja tilinpäätökseen, jos menon perusteena ollut toiminta on tapahtunut vuonna 2024, olisi perusteltua, että valtio vastaisi suoriteperusteisten ostolaskujen maksamisesta, vaikka maksaminen tapahtuisi vuoden 2025 aikana. Sen sijaan maksatusperusteisten menojen sekä matka- ja yöpymiskustannusten korvausten, työolosuhteiden järjestelytuen ja harkinnanvaraisen kulukorvauksen osalta on selkeämpää, että työvoimaviranomaiset vastaavat maksatustehtävästä heti 1.1.2025 alkaen, vaikka maksatuksen perusteena oleva toiminta olisi tapahtunut vuonna 2024. Jotta työvoimaviranomaiset eivät jäisi viimekätiseen vastuuseen menoista, jotka kohdistuvat järjestämismaksuun siirtoa edeltävään aikaan, valtio voisi korvata työvoimaviranomaisille erikseen näistä aiheutuvia kustannuksia.

Työvoimaviranomaisille maksettava korvaus voitaisiin maksaa työllisyysmäärärahoista momentilta 32.30.51 sen suuruisena kuin momentin määrärahaa on sidottu vuoteen 2024 kohdentuviin palveluihin, eikä sidontoja ole ehditty maksamaan ennen 1.1.2025. Korvaukset voitaisiin maksaa vuonna 2025 vuodelta 2024 siirtyneellä määrärahalla. Korvauksen maksaminen momentilta edellyttää momentin päätösoosan muuttamista lisätalousarviolla. Momentin 32.30.51 lisäksi työvoimaviranomaisille siirtyviä maksatusvastuita on budjetoitu valtion talousarvion momenteille 32.30.55, 33.20.50 ja 33.20.52, jotka ovat yksivuotisia arviomäärärahamomentteja. Arviomäärärahamomenttien käyttämätön määräraha ei siirry seuraavalle vuodelle. Koska vuoden 2025 edellä tarkoitetuille momenteille työvoimapalveluihin budjetoitu määräraha on siirretty osaksi valtionosuuksia, ei momenteilta voida maksaa vuoden 2025 aikana korvauksia niistä vuoteen 2024 kohdistuvista palveluista, joita ei ole ehditty vuoden 2024 aikana maksamaan. Näiltä momenteilta maksamatta jäävä osuus

voitaisiin korvata momentilta 32.30.51, jos momentille varataan riittävästi määrärahaa korvausten maksamista varten.

Voimaanpanolain 11 §:n 1 momentin mukaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun palveluun, tukeen, korvaukseen tai avustukseen, sovelletaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos palvelu on alkanut tai tuki, korvaus tai avustus on myönnetty ennen mainitun lain voimaantuloa. Momenttia voidaan tulkita niin, että jos valmennus tai kokeilu on järjestetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella työ- ja elinkeinoministeriö olisi velvollinen edelleen järjestämään valmennukseen tai kokeiluun osallistuvalla henkilöasiakkaalle ryhmävastuuvakuutuksen julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 4 luvun 11 §:n 1 momentin perusteella myös 1.1.2025 lukien. Nykyisellään työ- ja elinkeinoministeriön ryhmävastuuvakuutus on järjestetty 31.12.2024 asti valmennuksiin ja kokeiluihin osallistuville ja ryhmävastuuvakuutusta toimeenpanevat Uudenmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristö keskus sekä kehittämis- ja hallintokeskus hankintasopimuksen perusteella.

Työvoimaviranomaisilla on työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 60 §:n perusteella velvollisuus huolehtia 1.1.2025 lukien valmennuksen ja kokeilun aikaisesta vakuutusturvasta, johon kuuluu muun muassa edellä mainittu ryhmävastuuvakuutus. Kokonaisuuden kannalta ei olisi tarkoituksenmukaista, että työ- ja elinkeinoministeriöllä ja työvoimaviranomaisella olisi päällekkäinen ryhmävastuuvakuutus samojen henkilöasiakkaiden valmennuksien ja kokeilujen osalta 1.1.2025 alkaen. Sääntelyä olisi tarkoituksenmukaista selkeyttää vakuutusturvan osalta.

2.7 Monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointi

Työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023) mukaan jokaisen hyvinvointialueen toimialueella on oltava monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia varten vähintään yksi monialaisen tuen johtoryhmä. Hyvinvointialueen toimialueen työvoimaviranomaiset, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos neuvottelevat johtoryhmien määrästä ennen johtoryhmien asettamista. Lain mukaan johtoryhmän asettaminen ja niiden henkilöiden nimeäminen, jotka johtavat monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia johtoryhmän asettamisissa puitteissa, kuuluu johtoryhmän toimialueeseen kuuluvan työvoimaviranomaisen toimivaltaan. Johtoryhmän on hyväksyttävä johtavat henkilöt ennen heidän nimeämistään.

Voimaan tulevan sääntelyn mukaan hyvinvointialueen alueelle voi muodostua yksi tai useampi johtoryhmä. Yhden johtoryhmän toimialueeseen voi puolestaan kuulua useampi kuin yksi työvoimaviranomainen. Sääntelyssä jää kuitenkin avoimeksi se, mikä työvoimaviranomainen edellä mainitussa tilanteessa asettaa johtoryhmän ja nimeää toimintamallia johtavat henkilöt. Lisäksi käyttöoikeus monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietojärjestelmään voidaan myöntää vain työvoimaviranomaisen palveluksessa olevalle eikä siinä huomioida käyttöoikeuden myöntämistä tehtävää sopimuksella hoitavan muu kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle. Sääntelyä olisi tarkoituksenmukaista täsmentää edellä mainittujen osalta.

2.8 Palkkaturvahakemusten vastaanottaminen

Palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) toimeenpanoon liittyvät tehtävät siirtyvät vuoden 2025 alusta lukien Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta kehittämis- ja hallintokeskukseen. Edellä mainittujen lakien mukaan palkkaturvahakemus on 1.1.2025 alkaen toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen tai sille kunnan tai kuntayhtymän viranomaiselle, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä.

Palkkaturvahakemus voidaan ulkomailla jättää myös Suomen edustustoon. Ahvenanmaan maakunnassa hakemus on kuitenkin toimittava kehittämis- ja hallintokeskukseen.

Jos hakemus jätetään työvoimaviranomaiselle, työvoimaviranomaisen tehtävänä on vastaanottaa hakemus, merkitä siihen vastaanottoajankohta ja siirtää hakemus kehittämis- ja hallintokeskukselle ratkaisua varten. Työvoimaviranomaisen on pidettävä palkkaturvan hakemuslomakkeita saatavilla ja annettava tarvittaessa hallintolain (434/2003) mukaisesti hakemuksen vireille saattamiseen liittyvää menettelyllistä neuvontaa. Työvoimaviranomaisen määritelmää ehdotetaan tarkennettavaksi tässä esityksessä. Selkeyden vuoksi palkkaturvalakiin ehdotettaisiin vastaava työvoimaviranomaisen määritelmää koskeva tarkennus.

2.9 Kunnan peruspalvelujen valtionosuudet

TE-palvelut 2024 uudistuksessa kuntien vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta laajennettiin. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 31 a §:n mukaan rahoitusvastuun laajentuminen korvataan kunnalle valtionosuuden lisäyksenä kunnan kustannusten kasvua vastaavalla määrällä. Mainitun pykälän 4 momentin mukaan korvaus määritetään vuoden 2023 työttömyysetuustietojen perusteella ja korvauksen määrä tarkistetaan vuoden 2024 tasolle siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään. Määritettäessä korvausta otetaan lisäksi huomioon vuoden 2024 aikana voimaan tulevat työttömyysturvan perusosan suuruuteen säädettyt muutokset. Lisäksi pykälän 5 momentin mukaan korvausten suuruus tarkistetaan vuosittain siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään.

Korvauksen tarkistamisella vuoden 2024 tasoon korvauksen määräytymishetkellä ja siihen myöhemmin tehtävillä indeksitarkistuksilla on tarkoitus turvata korvauksen tason säilymistä reaalisesti samana suhteessa rahoitusvastuun perusteena oleviin työttömyysetuuksiin. Tarkistaminen on sidottu kansaneläkeindeksiin, jotta tarkistaminen vastaisi työttömyysetuuksiin tehtäviä indeksitarkistuksia.

Työttömyysturvalain 14 luvun 1 §:n mukaan mainitun lain 6 luvun 1 ja 6 §:ssä säädettyjä rahamääriä tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään. Työttömyysetuuksiin tehtävät indeksitarkistukset on kuitenkin jäädytetty vuosiksi 2024–2027 lailla eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 (1296/2023). Koska tarkoituksena on ollut sitoa työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvausten tarkistaminen työttömyysetuuksiin tehtäviin indeksitarkistuksiin, ei indeksitarkistuksia ole perusteltua tehdä rahoitusvastuun laajentamisen korvauksiin niinä vuosina, jolloin myöskään työttömyysetuuksia ei tarkisteta. Pykälän sanamuodossa viitataan vain kansaneläkeindeksistä annettuun lakiin eikä indeksitarkistusta ole sidottu työttömyysetuuksiin tehtäviin indeksitarkistuksiin. Edellä mainitun vuoksi valtionosuuslain 31 a §:n 4 ja 5 momentin sanamuotoa tulisi täsmentää.

3 Tavoitteet

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on edistää työvoimapalveluiden järjestämisvastuun sujuvaa siirtoa kuntiin lainsäädäntöön tehtävillä korjauksilla ja täydennyksillä. Lisäksi esityksen tavoitteena on pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti lisätä asiantuntijan harkintavaltaa työnhakijan palveluprosessissa. Palveluprosessia ja työnhakuvollisuutta koskevilla muutoksilla pyritään kohdentamaan resurssia niihin työnhakijoihin, jotka tarvitsevat enemmän henkilökohtaista palvelua vähentämättä merkittävästi palveluprosessia ja työnhakuvollisuutta koskevalle uudistukselle uudistuksen yhteydessä arvioituja työllisyysvaikutuksia.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta ja työvoimaviranomaisen määritelmä

Järjestämisvastuussa olevan kunnan tai kuntayhtymän mahdollisuutta sopia työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä kuntalain 54 §:n mukaisesti laajennettaiisiin koskemaan järjestämislain lisäksi muussa laissa työvoimaviranomaiselle säädettyjä tehtäviä. Muutos mahdollistaisi sen, että järjestämisvastuussa oleva työvoimaviranomainen voisi sopimuksella antaa esimerkiksi työttömyysturvalain mukaan työvoimaviranomaisen toimivaltaan kuuluvan työvoimapoliittisen lausunnon antamisen työllisyysalueen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan tehtäväksi. Työvoimaviranomaisen toimivaltaan kuuluvat työttömyysturvalain mukaiset tehtävät ovat kiinteässä yhteydessä työnhakijan palveluprosessiin, joten muutos edistäisi toiminnan tarkoituksenmukaista järjestämistä ja sujuvoittaisi asiakaspalvelua. Työvoimaviranomaisen määritelmää tarkistettaisiin siten, että työvoimaviranomaisella tarkoitettaisiin vain kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä toimialueellaan Nykyisen määritelmän mukaan työvoimaviranomaisella tarkoitetaan myös viranomaista, jolle 13 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla on siirretty järjestämislain mukaista toimivaltaa. Määritelmän muuttaminen ei vaikuttaisi työvoimaviranomaisen mahdollisuuteen sopia 13 §:n 2 momentin nojalla työvoimaviranomaiselle säädetyn tehtävän antamisesta toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi.

Työttömyysturvalakiin sisältyvää työvoimaviranomaisen määritelmäsäännöstä tarkistettaisiin vastaamaan järjestämislakiin ehdotettua muutosta.

4.1.2 Työnhakijan palveluprosessi ja työnhakuvelvollisuus

Työnhakijan palveluprosessia muutettaisiin siten, että työnhakijoille, joiden työttömyys on päättymässä kolmen kuukauden kuluessa, ei pääsääntöisesti järjestettäisi työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja, ellei työnhakijan palvelutarve edellytä keskustelujen järjestämistä. Lisäksi edellytettäisiin, että työnhakijan työttömyys päättyy vähintään kolmen kuukauden ajaksi. Työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja ei järjestettäisi myöskään niille työnhakijoille, jotka ovat kolmen kuukauden kuluessa aloittamassa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan, jonka kesto on vähintään kolme kuukautta. Muutoksella pyrittäisiin siihen, että resursseja voitaisiin kohdentaa paremmin työnhakijoiden palvelutarpeiden edellyttämällä tavalla.

Palveluprosessia muutettaisiin lisäksi siten, että tilanteissa, joissa työnhakijan palveluprosessiin tulee keskeytyksiä, prosessi jatkuisi täydentävien työnhakukeskustelujen osalta siitä mihin prosessissa jäätiin. Toisin sanoen järjestämättä jääneet työnhakukeskustelut järjestettäisiin myöhemmin. Vaikka työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut voitaisiin jättää mainituissa tilanteissa toteuttamatta, työnhakijalla säilyisi velvollisuus edistää työllistymistään sen ajan, kun hän on asiakkaana työ- ja elinkeinotoimistossa (vuoden 2025 alusta lukien työvoimaviranomaisessa) ja kuuluu työttömyysturvajärjestelmän piiriin. Tämä tarkoittaisi työnhakuvelvollisuuden asettamista työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa ja sen toteutumisen seuranta. Työnhakuvelvollisuutta asetettaessa otettaisiin huomioon työnhakijan mahdollisuudet työllistyä lyhytkestoiseen työhön ennen työttömyyden päättymistä tai varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan alkamista. Työnhakuvelvollisuutta voisi näissä tilanteissa täyttää myös hakemalla alle kaksi viikkoa

kestävää työsuhteessa tehtävää työtä. Haettavien työmahdollisuuksien määrää voitaisiin myös alentaa tai jättää hakuvelvollisuus kokonaan asettamatta laissa säädetyillä perusteilla.

Edellä tarkoitetut muutokset tehtäisiin vastaavan sisältöisinä voimassa olevaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ja vuoden 2025 alusta voimaan tulevaan järjestämislakiin. Muutokset tulisivat sovellettaviksi myös työllisyyden edistämisen kuntakokeiluissa.

Työttömyysturvalakia muutettaisiin siten, että työnhakija menettäisi oikeutensa työttömyysetuuteen joko määrääjäksi tai toistaiseksi, jos hän aiheuttaa itse sen, ettei hänelle järjestetä työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tai työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitetulla tavalla.

4.1.3 Asiakastietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

Asiakastietojen käyttötarkoituksia, tallennettavia tietoja ja käyttöoikeuksia koskevaa sääntelyä täydennettäisiin siten, että mahdollistettaisiin asiakastietojen käsittely ja tietojärjestelmäkokonaisuuden käyttö kehittämis- ja hallintokeskukselle kuuluvien työvoimapalveluihin liittyvien valtakunnallisten rekrytointipalvelujen sekä valtakunnallisen neuvontapalvelun hoitamiseksi. Kyseisistä kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävistä säädetään ELY-laissa.

Käyttöoikeuden myöntämistä koskevaa sääntelyä täydennettäisiin myös siten, että työvoimapalveluiden järjestämisestä vastaava työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle. Muutos tarkoittaisi sitä, että työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden myös työvoimaviranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella tehtävää hoitavalle toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle.

Työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen määrittelyä täsmennettäisiin toteamalla rajapintojen kehittäminen ja ylläpito tietojärjestelmäpalveluihin kuuluvaksi. Nykyisen sääntelyn mukaan tietojärjestelmäpalvelujen kehittäminen on toteutettava yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa. Edellä mainittua täsmennettäisiin siten, että kehittäminen tapahtuisi kuitenkin käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Käyttövelvollisuuden piiriin kuuluvaa asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä, työvoimaviranomaisten hankkimia lisäosia koskevaa sääntelyä täydennettäisiin. Lisäosan liittäminen työvoimapalvelujen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen edellyttäisi paitsi teknisten ja tietoturvaan liittyvien vaatimusten täyttymistä myös sitä, ettei lisäosa ole päällekkäinen käyttövelvoitteen piiriin kuuluvan tietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa. Kehittämis- ja hallintokeskus päättäisi uusien rajapintojen määrittelystä ottaen huomioon tietojärjestelmäpalveluiden kehittämistarpeiden kokonaisuuden.

Kehittämis- ja hallintokeskuksen ja työvoimaviranomaisten välisiä vastuita lisäosassa tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta täsmennettäisiin rajaamalla järjestämislain soveltaminen lisäosan osalta asiakastietojen käyttötarkoituksiin ja käsiteltäviin tietoihin. Työvoimaviranomainen vastaisi yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja tehtävistä lisäosan osalta. Kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi kuitenkin oikeus sulkea lisäosan yhteys asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen esimerkiksi silloin, jos se vaarantaa tietoturvan tai tietosuojan.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annettua lakia muutettaisiin siten, että kehittämis- ja hallintokeskukselle annettaisiin oikeus saada yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä tietoja salassapitosäännösten estämättä valtakunnallista kansainvälisen rekrytoinnin tukitehtävän hoitamista varten yrityspalveluiden osalta.

4.1.4 Eures-työnvälitysverkosto

Työvoimaviranomaiset nimitettäisiin Eures-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti Eures-jäseniksi nykyisten työ- ja elinkeinotoimistojen sijaan. Säännöksellä toteutettaisiin järjestämislaissa jäsenvaltioiden Eures-asetuksen mukainen nimittämistehtävä ja siten myös selkeytettäisiin Eures-työnvälitysverkostoa koskevia tehtäviä työvoimaviranomaisen osalta.

4.1.5 Kehittämis- ja hallintokeskuksen oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä

Kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi oikeus saada tulorekisteristä tietoja työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen tuottamiseksi. Säännöksellä mahdollistettaisiin sellaisten järjestämislain mukaisiin työvoimapalveluihin liittyvien tietojärjestelmäpalvelujen tuottaminen, joiden toimeenpanossa palkka- tai etuustieto on välttämätön.

Käytännössä tämä tarkoittaa palkkatuen, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen, työllistämisvelvoitteen perusteella järjestyn työn palkkakustannuksiin maksettavan tuen ja starttirahan maksamisessa tarvittavia palkka- ja etuustietoja sekä 55 vuotta täyttäneiden muutosturvakoulutuksen järjestämisessä tarvittavaa tietoa koulutukseen oikeutetun palkasta. Kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi itsenäinen oikeus saada tiedot tulotietorekisteristä, vaikka se ei itse hyödyntäisi tietoja. Kehittämis- ja hallintokeskus välittäisi tiedot aineistotilauksen välityksellä yleiseen avustusjärjestelmään työvoimaviranomaisten käyttöön.

Lisäksi tulorekisterilain säännöstä, jonka mukaan työvoimapalveluiden järjestämisestä vastaavalla kunnalla tai kuntayhtymällä on oikeus saada tulorekisteristä tiedot edellä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi, täsmennettäisiin koskemaan järjestämislaissa tarkoitettua työvoimaviranomaista. Säännös kattaisi tällöin myös ne työvoimaviranomaiset, jotka hoitavat tehtävää järjestämislaissa tarkoitettua sopimuksen nojalla.

4.1.6 Henkilöstön siirtyminen

Henkilöstön siirtymistä koskevaa voimaanpanolain sääntelyä täydennettäisiin säännöksellä, jonka mukaan työvoimapalveluiden tuottamista koskevien järjestelyjen yhteydessä työllisyysalueen kuntien välillä tapahtuvat valtiolta siirtyneen henkilöstön siirrot katsottaisiin lain nojalla liikkeenluovutukseksi vuoden 2025 loppuun asti. Säännöksellä edistettäisiin järjestämisvastuun sujuvaa siirtymistä ja turvattaisiin valtiolta siirtyvän henkilöstön asemaa tilanteessa, jossa työvoimapalveluiden tuottamiseen liittyviä ratkaisuja ja siihen liittyvää henkilöstön sijoittumista tarkennettaisiin sen jälkeen, kun henkilöstö on siirtynyt valtiolta kuntiin tai kuntayhtymiin.

4.1.7 Työvoimaviranomaisille siirtyvät sopimukset sekä tuki- ja korvauspäätökset

Voimaanpanolain sääntelyä selkeytettäisiin työvoimaviranomaisille siirtyvien sopimusten ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla tehtyjen tuki- ja korvauspäätösten osalta. Valtio vastaisi siirtyvistä sopimuksista aiheutuvista vastuista, jotka kohdistuvat järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan. Valtio hoitaisi valtion kirjanpidossa suoriteperusteisesti käsiteltävät ostolaskut, vaikka lasku käsiteltäisiin tai saapuisi vuoden 2025 puolella.

Voimaanpanolain mukaan tukien ja korvausten maksaminen siirtyy työvoimaviranomaisille vuoden 2025 alusta lukien siitä riippumatta, että tuen tai korvauksen maksuperuste on syntynyt ennen järjestämisvastuun siirtymistä. Esityksessä ehdotetaan, että valtio korvaisi valtion talousarvion rajoissa työvoimaviranomaisille näiden maksettavaksi tulevat tuet ja korvaukset, jotka kohdistuvat järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan.

Voimaanpanolain sääntelyä täsmennettäisiin siten, että kehittämis- ja hallintokeskus vastaisi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella järjestetyn ryhmävastuuvakuutuksen toimeenpanosta myös vuoden 2025 puolella tai myöhemmin. Käytännössä tämä koskisi vahinkoasioiden käsittelyä, jotka olisivat tapahtuneet 31.12.2024 mennessä, mutta tulisivat käsiteltäviksi 2025 tai myöhemmin. Lisäksi voimaanpanolakiin lisättäisiin uusi momentti, jonka perusteella työvoimaviranomainen olisi velvollinen järjestämään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 60 §:n mukaisen vakuutusturvan 1.1.2025 lukien myös sellaisiin valmennuksiin ja kokeiluihin, jotka olisi järjestetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella. Näin turvattaisiin valmennuksissa ja kokeiluissa olevien henkilöiden vakuutusturva työvoimapalveluiden siirtämisen yhteydessä ja vältettäisiin tilanne, jossa kahdella eri taholla olisi velvollisuus järjestää vakuutusturva samaan palveluun.

4.1.8 Käyttöoikeus asiakastietojärjestelmään toimeenpanon valmistelussa

Voimaanpanolain mukaan työvoimaviranomaisilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada työ- ja elinkeinotoimistoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta ja kehittämis- ja hallintokeskukselta sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevalta kunnalta työvoimapalvelujen toimeenpanon valmistelussa välttämättömät tiedot. Tiedonsaantioikeus koskee myös työvoimaviranomaiselle siirtyvien henkilöasiakkaiden tietoja siltä osin kuin se on asiakkaiden palveluprosessin ja palveluiden jatkuvuuden turvaaminen sitä edellyttää.

Henkilöasiakkaita koskeva tiedonsaantioikeus on ollut tarkoitus toteuttaa käyttöoikeudella asiakastietojärjestelmään. Edellä mainitussa tarkoituksessa voimaanpanolakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan tietoja voidaan luovuttaa myöntämällä käyttöoikeus asiakastietojärjestelmään kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle, joka hoitaa toimeenpanon valmisteluun liittyviä tehtäviä. Työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle ja kehittämis- ja hallintokeskus huolehtisi yhteyden teknisestä avaamisesta.

4.1.9 Monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointi

Työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettua lakia muutettaisiin siten, että todettaisiin asetettavien johtoryhmien enimmäismäärä ja edellytykset muodostaa johtoryhmä, johon kuuluisi useampi kuin yksi työvoimaviranomainen. Muutos selkeyttäisi yhteistoimintamallin organisointia koskevaa sääntelyä.

4.1.10 Palkkaturvahakemusten vastaanottaminen

Palkkaturvalakia ja merimiesten palkkaturvalakia muutettaisiin siten, että niihin tehtäisiin järjestämislakiin ehdotettavasta työvoimaviranomaisen määritelmän tarkastamisesta johtuva täsmennys. Palkkaturvahakemuksen voisi vuoden 2025 alusta lukien toimittaa kehittämis- ja hallintokeskuksen lisäksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitetulle työvoimaviranomaiselle.

4.1.11 Kunnan peruspalvelujen valtionosuudet

Valtionosuuslain 31 a §:ää täsmennettäisiin kunnille työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisesta maksettavien korvausten indeksitarkistusten osalta. Sekä määrittämisessä tehtävä tarkistus vuoden 2024 tasolle että korvauksiin myöhemmin vuosittain tehtävät kansaneläkeindeksistä annetun lain mukaiset tarkistukset sidottaisiin rahoitusvastuun perusteena oleviin työttömyysetuuksiin tehtäviin indeksitarkistuksiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutukset julkiseen talouteen

Työnhakijan palveluprosessi

Hallituksen esityksen 167/2021 vp mukaan työnhakijan palveluprosessia ja työnhakuvelvollisuutta koskevien muutosten tavoitteena oli parantaa työllisyyttä vähintään 9 500 työllisellä. Työllisyyden kasvun arvioitiin vähentävän julkisen talouden menoja pitkällä aikavälillä noin 230 miljoonalla eurolla vuodessa. Palveluprosessiin liittyvien muutosten julkisen talouden menoja lisäävät vaikutukset huomioon ottaen, julkisen talouden menojen arvioitiin vähenevän pitkällä aikavälillä noin 140 miljoonaa euroa vuodessa.

Arvioidusta työllisyysvaikutuksesta suurin osa perustuu työnhakijoille järjestettävien intensiivijaksoihin (täydentävät työnhakukeskustelut), joiden on arvioitu vaikuttavan työllisyyteen noin 8 700 uudella työllisellä. Loput työllisyysvaikutuksesta perustuu työnhakuvelvollisuuden asettamiseen. Työllisyysvaikutus ilmenee viiveellä ja esityksen mukaan täysi vaikutus alkaisi vuodesta 2025. Tässä vaiheessa asiakaspalvelumallin vaikutusta työllisyyteen ei ole arvioitavissa, mistä johtuen ehdotettujen muutosten vaikutusta työllisyyteen voidaan arvioida vain suuntaa-antavasti. Työllisyysvaikutuksia on arvioitu jäljempänä luvussa 4.2.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset. Vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä, joten ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta julkiseen talouteen.

Työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavien muutosten vaikutus Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan

Uudistus P3C1R1 ”Pohjoismainen työvoimapalveluiden malli” kuuluu Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman (RRP) pilariin 3 (Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävä kasvun vauhdittamiseksi). RRP:n rahoitus tulee EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF). Uudistuksen RRF-rahoitusosuus on 90 miljoonaa euroa, josta 70 miljoonaa euroa on kohdennettu vuoden 2022 talousarviossa työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenoihin (32.01.03) sekä 20 miljoonaa euroa vuosien 2022 ja 2023 talousarvioissa digitalisaation kehittämiseen (32.01.20).

RRF-rahoituksen maksamisesta komissiolta jäsenvaltiolle säädetään RRF-asetuksessa (EU) 2021/241. Maksut komissiolta jäsenvaltioille perustuvat toimenpidekohtaisten välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen. Suomen RRP:n sisältämillä uudistuksilla ja investoinneilla on hyväksytty välitavoitteet ja tavoitteet Suomen RRP:tä koskevassa neuvoston täytäntöönpanon liitteessä 6991/23 ADD 1, 1.3.2023.

Suomen RRF-rahoituksen kokonaissaannon varmistamiseksi on tärkeää, että Suomi pystyy työvoimapalveluiden mallin osalta osoittamaan neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteen mukaisen sisällön toetuman sekä uudistusta koskevien välitavoitteiden ja tavoitteiden

saavuttamisen, RRF-asetuksen 24 § 3 mukaisesti välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että asianomainen jäsenvaltio ei ole kumonnut aiemmin tyydyttävästi saavutettuihin välitavoitteisiin ja tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä.

Suomen RRF-maksuosuuden varmistamiseksi Suomen on uudistuksen P3C1R1 osalta pystyttävä todentamaan neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteen mukainen toteuma:

- Uudistuksen tavoitteena on uudistaa julkisten työvoimapalvelujen prosessia.
- Uudistuksessa siirrytään uuteen pohjoismaiseen työvoimapalvelujen malliin, jolla tehostetaan aktiivista työvoimapolitiikkaa parantamalla työnhakijoiden yksilöllisiä ja integroituja palveluja.
- Malliin sisältyy työnhakijoiden aktiivisen työnhaun velvoite.
- Uuden mallin soveltamisen odotetaan edistävän noin 10 000 henkilön työllistymistä.
- Mallia täydennetään kehittämällä digitaalinen julkisten työvoimapalvelujen tietojärjestelmä (jonka välttämättömät osat on täsmennetty täytäntöönpanopäätöksen liitteessä).

Työnhakijan palveluprosessin pohjoismaista työvoimapalvelumallia säätelevään julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevaan lainsäädäntöön ei esitetä sellaisia muutoksia, jotka kumoaisivat yllä mainitun toteuman. Tehtävillä muutoksilla ei olla muuttamassa palveluprosessia kuin hyvin rajatun kohderyhmän (siirtyvät työmarkkinoille tai työvoiman ulkopuolelle kolmen kuukauden sisällä) osalta. Kyseisellä kohderyhmällä säilyy uudistuksesta huolimatta työnhakovelvoite, mutta heille järjestettyjen tapaamisten arvellaan vähenevän arviolta 39 000 asiakastapaamisen verran. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että pohjoismaisen työvoimapalvelumallin toimeenpanosta häviäisi vastaava määrä asiakastapaamisia, vaan uudistuksen lähtökohtana on mahdollistaa säästyneen resurssin suuntaaminen vaikeammin työllistyvien asiakkaiden tapaamiseen ja työllistymisen tukemiseen. Uudistuksen arvioitu vaikutus mallin lisätyöllisten määrään on vähäinen.

Neuvoston täytäntöönpanopäätöksen liitteen mukaisesti Suomen on uudistuksen P3C1R1 osalta pystyttävä todentamaan seuraavat välitavoitteet ja tavoitteet saavutetuiksi:

- Työnhakijan palveluprosessin pohjoismaista työvoimapalvelumallia säätelevän julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevan lain voimaantulo. (Q2/2022)
- Työnhakuhaastattelujen vuosittainen kokonaismäärä on vähintään 2 000 000. (Q4/2023)
- Digitaalisen infrastruktuurin toiminnot kehitetään ja integroidaan julkisten työvoimapalvelujen tietojärjestelmään, ja ne ovat täysin toimintakykyisiä pohjoismaisen työvoimapalvelumallin käyttöönottamiseksi. (Q4/2023)

Työnhakijan palveluprosessin pohjoismaista työvoimapalvelumallia säätelevään julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevaan lainsäädäntöön ei esitetä sellaisia muutoksia, jotka kumoaisivat yllä mainittujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen. Uudistuksella on tavoitteiden kannalta vaikutusta ainoastaan täydentävien työnhakuhaastattelujen järjestämisen

määrään. Siinäkin tapauksessa haastattelujen kokonaismäärän ei nähdä merkittävästi muuttuvan, sillä uudistuksen myötä henkilöresursseja voidaan kohdentaa enemmän niiden asiakkaiden haastattelemiseen, joiden palvelutarve on uudistuksen kohderyhmää korkeampi.

Sopimukseen liittyvät vastuut sekä korvaus vuoteen 2024 kohdistuvista tuista ja korvauksista

Ennen kuin valtion talousarvion määrärahalta voidaan sitoutua myöhemmin maksettavaan menoon hankintasopimuksella tai avustuspäätöksellä, tulee varmistua siitä, että käytettävissä on määrärahaa tällaisen sitoumuksen tekemiseen. Valtio sitoo siis vuoden 2024 valtion talousarvion määrärahaa täysimääräisesti siltä osin kuin hankinnan tai avustuksen perusteena olevasta toiminnasta syntyvät menot kohdentuisivat vuoteen 2024 riippumatta siitä, milloin näiden menojen arvioidaan tulevan maksetuksi. Periaate ei poikkeaisi nykyisistä toimintatavoista.

Voimaantulolakiin ehdotetut säännökset selkeyttäisivät valtion ja työvoimaviranomaisten välisiä vastuita. Valtion tehtäväksi jäisi suoriteperusteella kirjattavien vuoteen 2024 kohdentuvien ostolaskujen maksaminen vuonna 2025. Menot maksettaisiin talousarviovuoden 2024 määrärahasta. Esimerkiksi vuoteen 2023 kohdistuneita sitoumuksia, joita koskeva lasku maksettiin vuoden 2024 aikana ja kirjattiin vuoden 2023 kirjanpitoon tai sitoumuksesta tehtiin rästivaraus, oli yhteensä noin 15 miljoonaa euroa.

Maksuperusteisesti valtion kirjanpitoon kirjattavat menot korvattaisiin työvoimaviranomaisille sen suuruisena kuin menoon on sitouduttu ja meno on jäänyt maksamatta vuonna 2024, kuitenkin valtion talousarvion mahdollistamilla osin. Korvausten maksaminen edellyttää, että valtion talousarviossa on määritetty määräraha, josta korvauksia voidaan maksaa. Talousarviossa tarkoitukseen osoitettavan määrärahan määrä ja korvauserusteet voivat kuitenkin rajoittaa korvausten myöntämistä siten, että korvausten määrä ei vastaa täysin työvoimaviranomaisille siirtyvien vuonna 2024 maksamatta jääneiden vastuiden määrää. Tämä koskee erityisesti nykyisin valtion talousarviossa arviomäärärahamomenteilta maksettua palkkatukea, starttirahaa, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea sekä kunnan työllistämismäärärahan ajalta maksettavaa tukea, koska näiltä momenteilta ei siirry sidottua määrärahaa valtion talousarviossa vuodelle 2025 korvausten maksamiseksi, vaan korvauksia varten tulisi osoittaa talousarviossa muuta rahoitusta.

Vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa määritettäisiin, että edellä tarkoitettuja korvauksia voitaisiin maksaa momentilta 32.30.51 täysimääräisesti siltä osin kuin korvaukset kohdentuvat niihin palveluihin, joita momentilta on rahoitettu vuoden 2024 talousarvion perusteella. Tältä osin työvoimaviranomaisille siirtyvien vastuiden arvioidaan olevan mittaluokaltaan noin 20-30 miljoonaa euroa. Siltä osin kun korvaukset koskisivat sellaisia tukia ja korvauksia, joita on rahoitettu valtion vuoden 2024 talousarviossa muilta määrärahamomenteilta kuin momentilta 32.30.51, määritettäisiin korvausten maksamiselle talousarviossa enimmäismäärä. Tavoitteena on kuitenkin, että enimmäismäärä olisi mahdollisimman lähellä arvioitua näiltä momenteilta rahoitettavista palveluista työvoimaviranomaisille siirtyvien vuonna 2024 maksamatta jäävien vastuiden määrää, joiden arvioidaan olevan mittaluokaltaan noin 40-50 miljoonaa euroa. Arvio perustuu aiempina vuosina vuoden aikana maksamatta jääneiden talousarviovuoteen kohdentuneiden sitoumusten määrään.

Osa tukijaksoista voi kuitenkin toteutua alun perin tarkoitettua lyhyempänä tai muutoin pienempikustanteisena. Työvoimaviranomainen saisi pitää tämän niin sanotusti vapautuvan sidonnan eli korvauksia ei tarkistettaisi toteuman mukaisiksi hallinnollisen takan vähentämiseksi. Näin ollen työvoimaviranomaiselle maksettavat korvaukset voisivat myös

jossain tilanteissa ylittää työvoimaviranomaiselle siirtyvien vuonna 2024 maksamatta jääneiden vastuiden toteutuneet kustannukset.

Työvoimaviranomaiselle siirtyvien vastuiden määrä riippuisi kuitenkin siitä, kuinka paljon valtio tekee vuoteen 2025 kohdentuvia sitoumuksia. Vuoteen 2025 kohdentuvien sitoumusten tekeminen on välttämätöntä, jotta työvoimapalveluiden tarjoamiseen ei syntyisi siirtymävaiheessa katkosta. Sitoumukset tehtäisiin mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä tulevan työvoimaviranomaisen kanssa.

Kuntien rahoitusvastuun indeksitarkistus

Esityksessä ehdotetaan, että kuntien rahoitusvastuun laajentamisen korvausta koskeva indeksitarkistus sidottaisiin rahoitusvastuun perusteena olevien työttömyysetuuksien indeksikorotuksiin. Pykälän nykyisen sanamuodon mukaan kunnille maksettava kompensatio tarkistettaisiin kansaneläkeindeksillä vuoden 2024 tasolle ja sen jälkeen vuosittain riippumatta siitä, tehdäänkö indeksitarkistusta työttömyysetuuksiin. Koska työttömyysetuuksien indeksikorotukset on jäädytetty vuosiksi 2024-2027, tarkoittaisi muutos sitä, ettei myöskään kuntien saamaan korvaukseen tehtäisi indeksitarkistusta.

Vuoden 2023 työttömyysetuuksien maksutietoihin perustuvan kunnille siirtyvän rahoitusvastuun määrä ei vielä ole tiedossa. Ehdotetun muutoksen vaikutuksia voidaan arvioida vuoden 2022 toteutuneiden työttömyysetuustietojen perusteella. Näiden perusteella kuntien rahoitusvastuu kasvaisi 272 milj. euroa vuoden 2023 etuustasossa.

Pykälän nykyisen sanamuodon mukaan kuntien kompensatio tarkistettaisiin vuoden 2024 tasolle kansaneläkeindeksillä. Vuodelle 2024 vahvistettu kansaneläkeindeksin pisteluku on 1911, mikä tarkoittaa 5,9 prosentin korotusta. Tämä lisäisi arvioiden mukaan kuntien kompensatiota noin 16 milj. eurolla. Vuosille 2025-2027 ennustettu kansaneläkeindeksin muutos on noin 2 prosenttia vuosittain, mikä tarkoittaisi 5-6 milj. euron vuosittaista korotusta kuntien kompensatioon. Vuoteen 2027 mennessä kuntien kompensatio kasvaisi tarkistusten myötä noin 33 milj. euroa vuoden 2023 tason kompensatioon verrattuna, vaikka vastaavaa korotusta ei tehdä kuntien vastuulle siirtyviin työttömyysetuuksiin.

Esitetyn täsmennyksen myötä kuntien kompensation pysyisi vuoden 2023 etuustasossa vuosina 2025-2027, eivätkä indeksitarkistukset kasvattaisi rahoitusta kyseisinä vuosina. Muutoksen myötä kompensatio ei ylikompensois kunnille siirtyviä etuusmenoja, vaan pysyy samalla tasolla kuin kuntien rahoitusvastuulle siirtyvät etuudetkin. Muutos tarkoittaisi noin 33 miljoonan euron säästöä valtion menoihin verrattuna siihen, ettei muutosta tehtäisi.

4.2.2 Vaikutukset yrityksiin

Työnhakuvelvollisuuden asettaminen

Työnhakuvelvollisuutta asetettaessa otettaisiin huomioon työnhakijan päättymässä oleva työttömyys tai siirtyminen työmarkkinoiden ulkopuolelle varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan vuoksi. Tällaisessa tilanteessa asiantuntija arvioisi, onko haettavissa sellaisia lyhytkestoisia työmahdollisuuksia, joihin työnhakija voisi työllistyä ennen työttömyyden päättymistä tai siirtymistä työmarkkinoiden ulkopuolelle. Hakuvelvollisuuden määrää voitaisiin alentaa tai se voitaisiin jättää kokonaan asettamatta, jos tällaisia työmahdollisuuksia ei arvioida olevan. Voimassa olevan sääntelyn mukaan hakuvelvollisuus jätetään asettamatta työnhakijalle, jonka työttömyys on päättymässä kuukauden kuluessa. Ehdotetun sääntelyn mukaan

hakuvelvollisuus jätettäisiin suoraan lain perusteella asettamatta sille tarkastelujaksolle, jonka aikana työttömyys päättyy tai siirtyminen työmarkkinoiden ulkopuolelle tapahtuu.

Käytettävissä ei ole sellaista tietoa, jonka perusteella olisi arvioitavissa ehdotettujen muutosten vaikutusta työnhakuvelvollisuuden asettamiseen. Työnhakuvelvollisuutta koskevat muutokset voivat jonkin verran vähentää yritysten saamien työhakemusten määrää ja erityisesti sellaisten työhakemusten määrää, jonka työnhakija on lähettänyt vain työnhakuvelvollisuuden vuoksi, vaikka ei pystyisi vastaanottamaan työtä.

4.2.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Vaikutukset kuntien ja työvoimaviranomaisten toimintaan

Ehdotetuilla muutoksilla sujuvoitettaisiin työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtymistä valtiolta kuntiin. Esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi järjestämisvastuussa olevan työvoimaviranomaisen mahdollisuutta siirtää sopimuksella toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi myös muussa kuin järjestämislaissa työvoimaviranomaiselle säädettyjä tehtäviä. Muutos edistäisi kuntien mahdollisuutta sopia työvoimapalveluiden tuottamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Työnhakijan palveluprosessiin ja työnhakuvelvollisuuteen ehdotetut muutokset lisääisivät työvoimaviranomaisen harkintavaltaa työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämisessä sekä työnhakuvelvollisuuden asettamisessa. Harkintavallan lisäys koskisi laissa määriteltyä rajattua kohderyhmää. Työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua ei tarvitsisi järjestää, jos työnhakijan työttömyys on päättymässä kolmen kuukauden kuluessa tai hän on kolmen kuukauden kuluessa aloittamassa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan, ellei työnhakijan palvelutarve asiantuntijan arvion mukaan toisin edellytä. Näiden työnhakijoiden kohdalla työvoimaviranomaisella olisi myös nykyistä enemmän harkintavaltaa työnhakuvelvollisuuden asettamisessa. Työnhakuvelvollisuuden asettamisessa voitaisiin ottaa huomioon työnhakijan mahdollisuudet työllistyä lyhytkestoiseihin töihin ennen työttömyyden päättymistä tai siirtymistä muutoin työmarkkinoiden ulkopuolelle.

URA-järjestelmästä ei ole suoraan saatavissa tietoja kohderyhmän suuruudesta. Arviota voidaan tehdä sen perusteella, kuinka monen työnhakijan työnhaku on päättynyt kolmen kuukauden sisällä työhaun aloittamisesta työhön menon tai opintojen aloittamisen vuoksi (pois lukien palkkatuettu työ, työvoimakoulutus ja tuettu omaehtoinen opiskelu) tai työvoiman ulkopuolelle siirtymisen vuoksi työnhakijan aloittaessa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan. Ajalla 1.6.2022–30.5.2023 tällaisia työnhakijoita oli keskimäärin 1 300 kuukaudessa, mikä tarkoittaa noin 15 500 työnhakijaa vuodessa. Edellä mainitulle ryhmälle tulee voimassa olevien säännösten mukaan järjestää alkuhaastattelua seuraavan kolmen kuukauden aikana viisi täydentävää työnhakukeskustelua. Ehdotetun muutoksen myötä näiden täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen silloin kun työttömyys on päättymässä kolmen kuukauden kuluessa tai työnhakija on kolmen kuukauden kuluessa aloittamassa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan riippuisi asiantuntijan arviosta työnhakijan palvelutarpeesta.

Hallituksen esityksessä 167/2021 vp arvioitiin, että työnhakijoille, joiden työnhaku päättyy kolmen kuukauden kuluessa työhaun aloittamisesta, järjestettäisiin keskimäärin noin 2,5 täydentävää työnhakukeskustelua/työnhakija. Tämä tarkoittaisi noin 39 000 keskustelua vähemmän. Jos yhteen täydentävään työnhakukeskusteluun käytetty aika arvioidaan 30 minuutiksi, tarkoittaisi muutos karkeasti arvioiden noin 11 henkilötyövuotta vastaavaa

työmäärää. URA-tietojärjestelmästä saatavien tietojen perusteella suurin osa työnhaun muutoksista on kirjattu kuukauden sisälle kirjaushetkestä. Tulevaisuuteen kohdistuvia muutoksia ilmoitettiin keskimäärin 12 päivän päähän ja hieman yli 2 000 työnhakijalle muutos oli kirjattu yli kuukauden päähän kirjauksen tekohetkestä. Edellä mainittu tarkoittaisi sitä, että palveluprosessista jäisi pois alle yksi työnhakukeskustelu tai täydentävä työnhakukeskustelu. Vaikutus voi siten olla edellä mainittua pienempi.

Ehdotettu muutos ei koskisi pelkästään niitä, joiden työnhaun päättyminen on tiedossa työnhaun alkaessa. Tämän kohderyhmän määrää ja vaikutusta järjestämättä jäävien keskustelujen määrään on vaikea arvioida, koska tieto työnhaun päättymisestä voi tapahtua, missä tahansa vaiheessa työnhakijan palveluprosessia. Lisäksi on otettava huomioon, että keskustelu on joka tapauksessa järjestettävä, jos työnhakuvelvollisuuden asettaminen tai sen päivittäminen jäljellä olevalle ajalle sitä edellyttää. Vaikutus arvioidaan siten vähäiseksi.

Työnhakijan palveluprosessia koskevien seurantatietojen mukaan työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut eivät ole toteutuneet työ- ja elinkeinotoimistoissa ja kuntakokeilussa mukana olevissa kunnissa kaikkien työnhakijoiden kohdalla lain edellyttämällä tavalla. Syyskuun 2023 lopun toteutumatietojen perusteella keskustelujen määrä oli noin 65 prosenttia siitä, mitä hallituksen esityksessä 167/2021 vp arvioitiin keskustelujen määräksi. Käytävissä ei ole sellaista tietoa, jonka perusteella voitaisiin todeta, onko työnhakukeskusteluja jäänyt järjestämättä jonkin tietyn kohderyhmän osalta. Siltä osin kuin työ- ja elinkeinotoimistot ja kokeilukunnat ovat järjestäneet keskusteluja kohderyhmälle, jota ehdotettu muutos koskee, vapautuisi näihin käytetty resurssi uudelleen kohdennettavaksi. Jos ehdotetun kohderyhmän osalta keskusteluja ei ole toteutettu lain edellyttämällä tavalla, ei resursseja todellisuudessa vapaudu uudelleen kohdennettavaksi.

Työnhakijan palveluprosessia ja työnhakuvelvollisuuden asettamista koskevat muutokset tulisivat voimaan jo 1.9.2024 eli säännökset tulisivat sovellettaviksi työ- ja elinkeinotoimistoissa ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevissa kunnissa vuoden 2024 loppuun saakka.

Esityksessä ehdotetaan, että valtiolta liikkeenluovutuksella siirretyn henkilön siirtäminen edelleen työllisyysalueen sisällä toisen kunnan palvelukseen, katsottaisiin liikkeenluovutukseksi vuoden 2025 ajan. Liikkeenluovutusta sovellettaisiin tilanteessa, jossa kuntien välisiä sopimuksia henkilöstön sijoittumisesta olisi tarpeen tarkentaa vielä valtiolta kuntiin tapahtuneen liikkeenluovutuksen jälkeen. Muutos mahdollistaisi sen, että vastaanottava kunta voisi ottaa siirtyvän henkilön palvelukseensa ilman julkista hakumenettelyä. Tämä vähentäisi rekrytointiprosessiin liittyvää kunnan työtä sekä edesauttaisi tarkoituksenmukaisten järjestelyjen toteutumista työvoimapalveluiden järjestämisessä.

Tulorekisterilakiin lisättäisiin säännös, joka mahdollistaisi kehittämis- ja hallintokeskukselle tietojen saamisen tulorekisteristä tietojärjestelmäpalveluiden tuottamiseksi. Kehittämis- ja hallintokeskus saisi tulorekisteristä tukien maksatuksessa välttämättömät tulotiedot rajapinnan kautta suoraan yleiseen avustusjärjestelmään, mikä mahdollistaisi maksatuksessa saavutettujen automatisaation hyötyjen säilyttämisen ja päätöksenteon ja valvonnan automatisoinnin kehittämisen. Muutos vähentäisi siten työvoimaviranomaisten työtä verrattuna siihen, että muutosta ei toteuttaisi. Jos kehittämis- ja hallintokeskuksella ei olisi oikeutta saada tietoja suoraan tulorekisteristä, jokainen työvoimaviranomainen joutuisi tekemään Tulorekisteriyksikölle oman tietolupapyyntönsä sekä hakemaan maksatuksessa tarvittavat tiedot erikseen rajapinnan kautta tulorekisteristä.

Ehdotetuilla täsmennyksillä vuoden 2025 aikana maksettavien vuoteen 2024 kohdentuvien laskujen käsittelyyn ei olisi työvoimaviranomaisten tehtäviä lisäävää vaikutusta.

Vaikutukset kehittämis- ja hallintokeskuksen toimintaan

Kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle, joka hoitaa toimeenpanon valmisteluun liittyviä tehtäviä voitaisiin myöntää käyttöoikeus työvoimapalvelujen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen ennen järjestämisvastuun siirtymistä. Tulevat työvoimaviranomaiset päättäisivät käyttöoikeuden myöntämisestä ja kehittämis- ja hallintokeskuksen tulisi huolehtia yhteyden teknisestä avaamisesta. Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävänä olisi käyttöoikeusvaltuuksien määrittely, mikä lisää kehittämis- ja hallintokeskuksen työmäärää jonkin verran.

Esityksessä selkeytettäisiin työvoimaviranomaisten omiin lisäosiin liittyvää sääntelyä. Kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi toimivalta laissa säädetyn perusteella kieltää lisäosan liittäminen ja sulkea sulkea yhteys valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi toimivalta päättää työvoimaviranomaisten esittämän uuden rajapintavalmistelun käynnistämisestä. Ehdotetut muutokset selkeyttäisivät lainsäädäntöä, eivätkä siten lisäisi kehittämis- ja hallintokeskuksen työmäärää. Kehittämis- ja hallintokeskukselle voi aiheuta työtä siitä, että sen tulee arvioida ja tehdä päätös lisäosan liittämisen kieltämisestä tai sulkemisesta. Kehittämis- ja hallintokeskuksen päätökseen saisi hakea oikaisua ja oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saisi valittaa hallinto-oikeuteen. Kehittämis- ja hallintokeskukselle voisi siten aiheutua jonkin verran työtä valitusprosessien hoitamisesta.

Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviin kuuluu antaa oikeudellista neuvontaa työvoimapalvelujärjestelmän kannalta keskeisten lakien toimeenpanosta. Lakeihin lisättäisiin työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettu laki, jossa säädetään työvoimaviranomaisen tehtävistä monialaista työllistymisen tukea tarvitsevien asiakkaiden osalta. Kehittämis- ja hallintokeskus hoitaisi tehtävää osana oikeudellisen neuvonnan kokonaisuutta.

Ehdotetut muutokset vuoden 2025 aikana tapahtuviin suoriteperusteisten ostolaskujen käsittelyyn kehittämis- ja hallintokeskuksessa lisäisivät kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviä vuonna 2025. Tehtävä olisi kertaluonteinen liittyen siirtymävaiheessa valtion järjestämisvastuuseen kuuluvien tehtävien loppuun saattamiseen. Koska ostolaskujen käsittelyyn kohdentuva työpanos on kehittämis- ja hallintokeskuksen mukaan ollut noin neljä henkilötyövuotta kalenterivuoden aikana ja vuoden 2024 aikana maksettavien vuoteen 2023 kohdentuvien ostolaskujen vastaavan noin 9 prosenttia vuoteen 2023 kohdentuvista menoista, arvioidaan tehtävän hoitamiseen tarvittava henkilöstöresurssi vähäiseksi. Valtaosa edelliseltä vuodelta maksamatta jäävistä ostolaskuista käsitellään tammikuun aikana. Vuoteen 2024 kohdentuvat sitoumukset korvattaisiin mahdollisimman kevyellä hallinnollisella menettelyllä ja tästä aiheutuva hallinnollisen taakan lisäys kohdentuisi valtiolle, joka kerää tiedot korvauksen perusteena olevista sitoumuksista ja tekisi päätöksen korvauksen maksamisesta. Hallinnollinen taakka korvausprosessista arvioidaan vähäiseksi.

Ehdotetut muutokset kehittämis- ja hallintokeskuksen oikeuteen saada salassapitosäännösten estämättä tietoja yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmästä parantaisivat sen mahdollisuuksia hoitaa kustannustehokkaasti 1.1.2025 alkaen lakisääteistä tehtäväänsä kansainvälisen rekrytoinnin yrityspalveluiden osalta.

Vaikutus Tulorekisteriyksikköön

Tulorekisterilakiin ehdotettu kehittämis- ja hallintokeskuksen tiedonsaantioikeuksia koskeva muutos mahdollistaisi sen, että kehittämis- ja hallintokeskus voisi saada tulorekisteristä tietojärjestelmäpalvelujen tuottamiseksi välttämättömät tiedot. Tiedot välitettäisiin yleisen avustusjärjestelmän kautta työvoimaviranomaisille. Jos muutosta ei tehtäisi, Tulorekisteriyksikkö joutuisi käsittelemään kehittämis- ja hallintokeskuksen tietoluvan sijasta jokaisen työvoimaviranomaisen tietolupapyyntönsä erikseen. Muutos vähentäisi siten jonkin verran Tulorekisteriyksikön työmäärää verrattuna siihen, mikä tilanne olisi ilman muutosta.

Vaikutukset työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanoon

Työttömyysturvalain 2 a luvun 9 §:n muutos työnhakijalle asetettavista työttömyysturvaseuraamuksista tarkoittaisi säännöstä sovellettaessa lähtökohtaisesti aina sitä, että korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite asetettaisiin takautuvasti. Samalla jo maksettu työttömyysetuus perittäisiin takaisin. Takaisinperinnän hallinnollinen raskaus voi korostua, koska samalle työnhakijalle voi aiheutua useita erillisiä jaksoja, joilta maksettua etuutta perittäisiin takaisin.

Säännöksen soveltaminen lisäisi vuoden 2024 loppuun Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston ja vuoden 2025 alusta lukien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen työmäärää. Lisäksi takaisinperinnät lisäisivät työttömyyskassojen ja Kansaneläkelaitoksen työmäärää. Myös valitusmäärät voivat lisääntyä ja lisätä ensi asteen toimenpanijoiden työmäärän lisäksi sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosaston työmäärää.

Työttömyysturvaseuraamusten muutoksen vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida numeerisesti, koska kyse olisi käyttäytymisvaikutuksesta, eikä tarvittavia tilastotietoja ole käytettävissä. Koska kyse olisi kuitenkin tilanteista, joissa työnhakija on antanut työvoimaviranomaiselle perättömiä tietoja työttömyyden päättymisestä, tilanteiden lukumäärä arvioidaan vähäiseksi. Järjestämättä jääneet työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut järjestettäisiin myöhemmin, joten työnhakija ei hyötyisi väärin tietojen ilmoittamisesta.

4.2.4 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Vaikutukset työllisyyteen

Hallituksen esityksen 167/2021 vp mukaan työnhakijan palveluprosessiin ja työnhakuvelvollisuuteen tehtyjen muutosten tavoitteena on parantaa työllisyyttä vähintään 9 500 työllisellä. Arvioidusta työllisyysvaikutuksesta suurin osa perustuu työnhakijoille järjestettäviin intensiivijaksoihin (täydentävät työnhakukeskustelut), joiden on arvioitu vaikuttavan työllisyyteen noin 8 700 uudella työllisellä. Loput työllisyysvaikutuksesta perustuu työnhakuvelvollisuuden asettamiseen. Työllisyysvaikutus ilmenee viiveellä ja esityksen mukaan täysi vaikutus alkaisi vuodesta 2025. Tässä vaiheessa asiakaspalvelumallin vaikutusta työllisyyteen ei ole arvioitavissa, mistä johtuen ehdotettujen muutosten vaikutusta työllisyyteen voidaan arvioida vain suuntaa-antavasti.

Työnhakijan palveluprosessiin ja työnhakuvelvollisuuden asettamiseen tässä esityksessä ehdotetut muutokset koskevat niitä työnhakijoita, joiden työttömyys on päättymässä kolmen kuukauden kuluessa tai he ovat siirtymässä kolmen kuukauden kuluessa suorittamaan varusmies- tai siviilipalveluksen tai aloittavat perhevapaan. Tällaiselle työnhakijalle ei olisi velvollisuutta automaattisesti järjestää työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja, ellei palvelutarve toisin edellytä. Koska täydentäviä

työnhakukeskusteluja tulisi järjestää eniten työnhaun kolmen ensimmäisen kuukauden aikana, muutoksella olisi suurin vaikutus niiden työnhakijoiden kohdalla, joilla jo työnhakijaksi ilmoittautuessaan on tiedossa työttömyyden päättymisen tai työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen kolmen kuukauden kuluessa.

URA-tietojärjestelmästä saatavien tietojen perusteella voidaan arvioida, että vuositasolla tällaisia työnhakijoita olisi 15 500, mikä tarkoittaisi keskimääräin noin 1 300 henkilöä kuukausittain. Muutosten piiriin kuuluvien asiakkaiden määrä vuoden aikana vaihtelee siten, että suhteellisesti eniten asiakkaita rekisteröityy TE-palvelujen asiakkaiksi touko- ja elokuussa.

Jos kohderyhmään kuuluvia asiakkaita olisi edellä mainittu 15 500 ja jokaisen kohdalla jäisi järjestämättä 2,5 täydentävää työnhakukeskustelua, jäisi noin 39 000 keskustelua järjestämättä. Työllisyysvaikutuksesta 80 prosenttia on arvioitu syntyvän tiiviin palveluprosessi vaikutuksesta. Kaavamaisesti tarkasteluna 39 000 keskustelua tarkoittaisi noin 1,7 prosenttia keskustelujen arvioidusta kokonaismäärästä. Toisaalta keskusteluja ei ole toteutunut alun perin arvioitua määrää, vaan noin 65 prosenttia arvioidusta määrästä. Toteutuneeseen määrään suhteutettuna keskusteluja jäisi järjestämättä noin 2,6 prosenttia.

Työllisyysvaikutuksesta 20 prosenttia arvioitiin työnhakuvelvollisuudesta syntyväksi. Ehdotuksen mukaan myös muutoksen kohteena olevalle kohderyhmälle tulisi asettaa työnhakuvelvollisuus. Työnhakuvelvollisuutta asetettaessa otettaisiin kuitenkin huomioon mahdollisuus hakea lyhytkestoisia työmahdollisuuksia jäljellä olevana työttömyysaikana. Haettavien työmahdollisuuksien määrää voitaisiin alentaa tai velvollisuus voitaisiin jättää asettamatta, jos mahdollisuuksia työllistyä lyhytaikaisesti ennen työttömyyden päättymistä tai siirtymistä työmarkkinoiden ulkopuolelle ei arvioida olevan. Tämä voi johtaa siihen, että työnhakuvelvollisuuksia asetetaan kohderyhmälle vähemmän tai sitä ei aseteta lainkaan. Vaikutus tämän osalta arvioidaan kuitenkin vähäiseksi, koska työnhakijan työttömyys on joka tapauksessa päättyvässä. Muutoksen vaikutusta lieventää myös se, että voimassa olevan sääntelyn mukaan kyseessä olevalle kohderyhmälle ei aseteta lainkaan työnhakuvelvollisuutta, jos työttömyys on päättyvässä tai työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen tapahtuu kuukauden kuluessa.

Jos työnhakijan aiemmin ilmoittama työttömyyden päättymisen ei toteutuisikaan ilmoitetulla tavalla, henkilö todennäköisesti jatkaisi työnhakijana. Tällöin hänelle järjestettäisiin työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut sen mukaisesti, miten keskusteluja olisi jäänyt järjestämättä työttömyyden oletetun päättymisen vuoksi. Työnhakijan palveluprosessi jatkuisi siten siitä prosessin vaiheesta, mihin prosessi olisi keskustelujen osalta keskustelujen osalta jäänyt. Asiakastietojärjestelmään työnhakijan työnhaku pääsääntöisesti merkittäisiin ulottumaan ilmoitettuun työttömyyden päättymishetkeen. Jos työttömyys ei ilmoitetun syyn vuoksi päättyisikään, työnhakija ilmoittaisi muuttuneesta tilanteestaan ennen työnhaun päättymistä, ja työ- ja elinkeinotoimistolla olisi käytettävissään tieto siitä, että aiemmin ilmoitettu työttömyyden päättymisen ei toteudu. Tämä tarkoittaisi samalla sitä, että tieto toteutumatta jääneistä keskusteluista olisi heti työ- ja elinkeinotoimiston käytettävissä ja keskustelut voitaisiin järjestää palveluprosessin jatkamisen edellyttämällä tavalla. Ilmoitetun työttömyyden päättymisen toteutumatta jääminen ja työnhakukeskustelujen jatkaminen enintään kolmen kuukauden katkon jälkeen koskisi todennäköisesti vain pientä osaa työnhakijoista eikä vaikutus työllisyyteen siten olisi merkittävä. Ehdotettu muutos palveluprosessin jatkamisesta siitä kohdasta, mihin se työttömyyden, työttömyysuhan alaisuuden tai työnhaun väliaikaisesti keskeytyessä, esimerkiksi määräaikaisen työsuhteen takia, puuttuvat täydentävät työnhakukeskustelut järjestettäisiin, jos asiakkaan työttömyys tai työnhaku jatkuu myöhemmin tai hän on uudelleen työttömyysuhan alainen. Tältä osin ehdotetut muutokset voivat jonkin verran lisätä työnhakukeskustelujen ja täydentävien keskustelujen

määrää ja tätä kautta työnhakijalle tarjottavaa tukea. Tällä arvioidaan olevan positiivinen vaikutus työllisyyteen.

Uuden asiakaspalvelumallin toimeenpanoa on päästy edistämään tällä hetkellä noin 1,5 vuotta, eikä mallin toimeenpano ole tällä aikajänteellä saavuttanut mallin valmistelun yhteydessä laadittuja arvioita mallin mukaisten suoritteiden määristä. Kokonaisuutena arvioiden ehdotettujen muutosten vaikutukset työllisyyteen arvioidaan vähäisiksi ottaen huomioon ehdotettujen muutosten pienet vaikutukset mallin nykyiseen toimeenpanoon sekä muutosten kohderyhmän suhteellisen pieni määrä. Lisäksi muutoksen piiriin kuuluva kohderyhmä koostuu niistä asiakkaista, joiden palvelutarve on pieni ja heillä on jo tiedossaan työttömyyden päättymisen tai siirtymisen työmarkkinoiden ulkopuolelle. Tämän kohderyhmän sijasta olisi mahdollista kohdentaa näistä vapautuva resurssi vaikeimmin työllistyvien keskustelujen järjestämiseen, työnhaun tukemiseen ja palveluihin ohjaamiseen. Resurssien paremmalla kohdentamisella voitaisiin edistää paremmin vaikeimmin työllistyvien työllistymistä, mikä osaltaan voisi parantaa työllisyyttä.

Vaikutukset työnhakijoihin

Ehdotetut muutokset kohdistuisivat työnhakijoihin, joiden työttömyys olisi päätymässä kolmen kuukauden kuluessa tiedossa olevan kokoaikaisen työn, päätoimisen yritystoiminnan tai päätoimisten opintojen alkamisen vuoksi.

Koska kaikille työnhakijoille järjestettäisiin jatkossakin alkuhaastattelu, jossa arvioidaan työnhakijan palvelutarve ja sen mukaisesti sovitaan palveluprosessista, ehdotus ei lähtökohtaisesti kohtelee eri työnhakijaryhmiä eri tavoin. Myös lyhytkestoisen työttömyyden aikana työnhakijalle on mahdollista järjestää täydentäviä työnhakukeskusteluja, joilla tuetaan jatkotyöllistymistä. Tällainen voi olla tarpeen esimerkiksi tilanteessa, jossa työllistyminen on määräaikaista eikä esimerkiksi täytä työnhakijan työssäoloehto. Työnhakijalla on todennäköisesti tällaisessa tilanteessa myös itsellään vahva intressi työnhaun tukeen tai esimerkiksi lisätöiden saamiseen.

Täydentävien työnhakukeskustelujen määrän ratkaisee työvoimaviranomainen työnhakijan tilanteen ja palvelutarpeen perusteella. Harkintavallan käyttö mahdollistaa työnhakijalle nykyistä räätälöidymmän palveluprosessin ja vapauttaa toisaalta asiantuntijan työpanosta keskusteluihin niiden työnhakijoiden kanssa, jotka tarvitsevat enemmän tukea työnhakuun ja työllistymiseen. Työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja ei vielä ole voitu toteuttaa täysimääräisesti, joten joidenkin työnhakijaryhmien palveluprosessin keventäminen täydentävien työnhakukeskustelujen osalta ja keskustelujen kohdentaminen esimerkiksi pidempään työttömänä olleisiin työnhakijoihin parantaa niiden työnhakijoiden tilannetta, joille haastatteluja ei ole lain edellyttämällä tavalla voitu järjestää.

Niillä työnhakijoilla, joita ehdotettu muutos pääsääntöisesti koskisi, ei olisi merkittävästi työvoimapalveluiden tarvetta. Koska työnhakijan palvelutarve kuitenkin alkuhaastattelussa arvioidaan ja sen mukaisesti voidaan järjestää täydentäviä työnhakukeskusteluja alkuhaastattelun jälkeen sekä tarjota esimerkiksi lyhytkestoisia työvoimapalveluja ennen työttömyyden tai työnhaun päättymistä, kohderyhmään kuuluvat työnhakijat eivät joutuisi eriarvoiseen asemaan muiden työnhakijoiden kanssa.

Jos työnhakijan aiemmin ilmoittama työttömyyden päättymisen ei toteutuisikaan ilmoitetulla tavalla kolmen kuukauden kuluessa ja työnhakijalle olisi jäänyt keskusteluja järjestämättä tämän vuoksi, hänelle järjestettäisiin palveluprosessin mukaiset työnhakukeskustelut ja täydentävät

työnhakukeskustelut viivytyksettä kuten ne olisi tullut järjestää jo aiemmin. Syy työttömyyden päättymisen toteutumatta jäämiseen voi johtua esimerkiksi työpaikan peruuntumisesta tai muusta työnantajaan liittyvästä syystä, johon työnhakija ei voi vaikuttaa. Työttömyyden päättymisen voisi myös siirtyä esimerkiksi työnhakijaan liittyvästä terveydellisestä syystä. Tällöin työnhakijan palvelutarve todennäköisesti muuttuu ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen varmistaisi, että ehdotettuun kohderyhmään kuuluvat työnhakijat eivät esimerkkien kaltaisissa tilanteissa joutuisi työllistymisen edistämässä eriarvoiseen asemaan muiden työnhakijoiden kanssa.

Vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon

Ehdotus ei lähtökohtaisesti kohtele sukupuolia eri tavoin. Ehdotetut muutokset kohdistuvat asiakasryhmään, jonka työttömyys on jäämässä lyhytkestoiseksi. Asiakastietojärjestelmästä saatavien tietojen perusteella eniten lyhytkestoiseksi jääviä työnhakijaksi ilmoittautumisia tehdään kesäkuussa ja elokuussa. Kesäkuussa työnhakijoissa erottuvat vastavalmistuneet ja jatko-opiskelupaikkaa hakevat sekä toimialat, joille on tyypillistä niin sanottu kesäkatko (esimerkiksi opetusala). Suomen sukupuolittuneista työmarkkinoista johtuen tietyillä ammattialoilla naisten osuus on selkeästi suurempi kuin miesten (esimerkiksi opetusala, hoitoala tai sosiaalialat) ja miesten osuus taas suurempi esimerkiksi rakennusalalla. Ehdotuksen mukaisista muista kohderyhmistä miehet pitävät perhevapaita vähemmän kuin naiset. Toisaalta varusmies- ja siviilipalveluksen suorittavista suurin osa on miehiä. Kaikille kohderyhmään kuuluville työnhakijoille tehdään kuitenkin alkuhaastattelu ja palvelutarpeen arvio kuten muillekin työnhakijoille, minkä perusteella palveluprosessi suunnitellaan yksilöllisesti.

5 Lausuntopalaute

Lausuntokierros järjestettiin 13.12.2023–2.2.2024. Määräaikaan mennessä saapui 81 lausuntoa, lausunnon antajina muun muassa kaupungit ja kunnat, osa työ- ja elinkeinotoimistoista ja ELY-keskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskus, keskeiset ministeriöt, tietosuojavaltuutetun toimisto, Suomen Kuntaliitto ja Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT, työmarkkinajärjestöt ja muut järjestöt.

5.1 Työnhakijan palveluprosessin muuttaminen

5.1.1 Työnhakijan palveluprosessi

Palveluprosessiin ehdotettavasta muutoksesta lausui 62 tahoja. Yleisesti palveluprosessiin ehdotettavasta muutoksesta lausuneet kannattivat ehdotettua muutosta ja pitivät sitä oikean suuntaisena. Vastaavasti yleinen näkemys kuitenkin oli, että palveluprosessia koskevaa sääntelyä tulisi keventää merkittävästi enemmän. Esitetystä muutoksesta huolimatta palveluprosessia koskeva sääntelyä pidettiin liian kaavamaisena eikä muutosta pidetä riittävänä mahdollistamaan yksilöllistä harkintaa asiakastyössä. Suuri osa lausunnonantajista piti myös ehdotettua muutosta, jossa täydentävät työnhakukeskustelut tulisi järjestää nykyisen kolmen kuukauden sijaan kahden viikon välein lisäävän entisestään kaavamaisuutta ja vähentävän harkintavaltaa. Täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämistä tasan kahden viikon välein pidettiin mahdottomana toteuttaa käytännössä. Lisäksi muutama taho nosti lausunnossaan esiin voisiko lakiin kirjata, että vaikka edellytykset työnhakukeskusteluista luopumiselle täyttyisivät, niin työnhakijalla olisi oikeus hänen niin pyytäessään palveluprosessin mukaisiin työnhakukeskusteluihin. Lisäksi STTK ry ja SAK ry pitivät epäselvänä lomautetun palveluprosessiin kohdistuvaa muutosta ja katsoivat, että muutoksen johdosta lomautetun

prosessia heikennettäisiin siten, että työnhakukeskustelujen määrää vähennettäisiin ja lomautetulle voitaisiin asettaa työnhakuvelvollisuus ilman keskustelua.

Jatkovalmistelussa säännöstä ja sen perusteluista on täydennetty lausuntopalautteen johdosta siten, että lähtökohtana täydentäville työnhakukeskusteluille on niiden järjestäminen kahden viikon välein, mutta niitä ei tarvitse järjestää tasan kahden viikon välein ja muutenkin keskustelut voidaan rytmittää harkinnan mukaisesti kussakin tilanteessa tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Lausuntopalautteen johdosta lisättiin myös säännös siitä, että ehdotetun poikkeussäännöksen perusteella keskustelut, jotka voidaan jättää pitämättä, tulee kuitenkin järjestää työnhakijan niitä pyytessä. Tämä tarkoitus oli todettu jo esitysluonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa. Lisäksi lomautettuja koskevan säännöksen säännöskohtaisia perusteluja on täydennetty lausuntojen perusteella.

5.1.2 Työttömyysturvaseuraamus

Esitysluonnoksen mukaan työnhakijalle olisi asetettu korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite, jos hän olisi omalla menettelyllään aiheuttanut, ettei hänelle järjestetä työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua. Pääosa tästä asiasta lausuneista piti muutosta tarpeellisena ja työnhakijan palveluprosessin ja sen velvoittavuuden muodostaman kokonaisuuden johdonmukaisuutta parantavana. Toisaalta kiinnitettiin huomiota siihen, että säännöksen toimeenpanoa varten tulisi muun muassa järjestää seuranta. Seurannan järjestäminen tulee kuitenkin järjestää jo työnhakijan palveluprosessin toteuttamiseksi, eikä työttömyysturvassäännösten muuttaminen vaikuta tähän.

Oikeusministeriö sekä muun muassa eräät toimeenpanosta vastaavat tahot esittivät säännöksen täsmenmukaisuutta. Lisäksi yhden lausunnon perusteella oli ilmeistä, että luonnos säännöksestä oli aiheuttanut väärinkäsityksen niistä tilanteista, joissa säännösluonnos tulisi sovellettavaksi. Lausuntojen johdosta säännöstä täsmennettiin lisäämällä siihen maininta työnhakijan ilmoittamista vääristä tai puutteellisista tiedoista. Lisäksi perusteluja tarkennettiin tältä osin.

Eräät työttömyysturvaseuraamusta koskevasta säännösluonnoksesta lausuneet tahot kiinnittivät huomiota siihen, että seuraamuksia voisi työnhakijan menettelyn takia tulla asetettavaksi, vaikka työvoimaviranomainen ei samanaikaisesti olisi järjestänyt kaikkia työnhakukeskustelua ja täydentäviä työnhakukeskustelua kaikille muille asiakkaanaan oleville työnhakijoille. Asiaa arvioitaessa on otettava huomioon, että ilmoittamalla työvoimaviranomaiselle oikeat tiedot mahdollisesta työttömyytensä päättymisestä, työnhakijalla olisi ollut samassa tilanteessa muiden työnhakijoiden kanssa. Lisäksi jälkikäteen olisi mahdollista saada täyttä varmuutta siitä, millainen palveluprosessi juuri kyseessä olevalle työnhakijalle olisi järjestetty, vaikka muille työnhakijoille järjestetyissä palveluissa olisivat olleet puutteita. Näillä perusteilla säännöstä ei tältä osin muutettu lausuntokierroksen jälkeen.

Kansaneläkelaitos kiinnitti lausunnossaan huomiota työttömyysturvaseuraamusten ja toimeentulotuen saamisen edellytysten muodostamaan kokonaisuuteen. Tältä osin esitystä ei muutettu, koska tässä esityksessä on kyse työttömyysturvaseuraamuksesta vain yhdessä tietyssä tilanteessa, ja kuten Kansaneläkelaitos itsekin toteaa lausunnossaan, yhteensovitus toimeentulotukijärjestelmän kanssa olisi tämän yksityiskohdan osalta vähintäänkin haastavaa. Työttömyysturvaseuraamusten ja toimeentulotuen yhteensovituksessa on kyse tässä tehtävää muutosta huomattavasti suuremmasta kokonaisuudesta.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus esitti muutoksia sen yhteydessä toimivan asiakaspalvelukeskuksen tehtäviin. Tällaista muutosta ei ole valmisteltu tässä yhteydessä.

5.2 Työvoimapalveluiden järjestämistäsiirrymisen liittyvät muutokset

5.2.1 Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja työvoimaviranomaisen määrittely

Kunta- ja hyvinvointialueuudantajat KT piti työvoimaviranomaisen määrittelyä ongelmallisena ja nosti esiin huomion siitä, että määrittely vaikuttaa myös muuhun lainsäädäntöön. KT piti tärkeänä, että työvoimaviranomaisen määrittely on selkeä, yksiselitteinen sekä helposti ymmärrettävä. KT:n näkemyksen mukaan, jos työvoimaviranomaisen määrittelyä muutettaisiin lausuttavana olleen ehdotuksen mukaisesti, olisi lain soveltajan haastavaa tietää onko työvoimaviranomaisella tarkoitettu yksittäistä viranhaltijaa vai järjestämistäsiirrymisen olevaa kunnan tai kuntayhtymän viranomaista.

Lausunnon johdosta työvoimaviranomaisen määrittely on tarkistettu koskemaan vain kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä. Lausuttavana olleen työvoimaviranomaisen määrittelyä ongelmallisuus nousi esiin myös muissa yhteyksissä. Muutos ei vaikuta mahdollisuuteen hyödyntää kuntalain 54 §:n mahdollisuuksia työvoimaviranomaiselle säädettyjen tehtävien järjestelyssä.

5.2.2 Asiakastietojen käsittely, käyttöoikeudet ja tiedonsaantioikeudet

Yleisesti lausunnonantajat kannattivat käyttöoikeuksia ja tietojen käsittelyä koskevia tarkennuksia ja lisäyksiä.

Oikeusministeriö katsoi, että esitettyjen säännösten perusteluita koskien yleisen tietosuojasetuksen liikkumavaran käyttöä olisi vielä joltain osin arvioitava ja täydennettävä jatkovalmistelussa. Oikeusministeriö lausui, että 112 §:ää koskevien muutosehdotusten osalta perusteluihin tulisi myös sisällyttää arviointi siitä, olisivatko ehdotettavat henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan edellyttämällä tavalla yleisen edun mukaisia ja oikeasuhteisia niillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Lisäksi tulotietojärjestelmää koskevan lain 13 §:ää koskevan säännösesityksen osalta perusteluita olisi täydennettävä yleisen tietosuojasetuksen kansallisen liikkumavaran käyttöä koskevalla arviolla. Lausunnon perusteella esityksen perusteluita on täydennetty lausunnon mukaisesti.

Lausunnonantajista muun muassa KEHA-keskus ja Uudenmaan ELY-keskus nostivat esiin voimaannpanolain säännöksen, jossa säädetään työvoimaviranomaiselle tiedonsaantioikeudesta toimeenpanon valmistelussa. Pykälän toimeenpanon tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi pykälää tulisi tarkentaa työvoimaviranomaisen määrittelyä osalta. Lausuntopalautteesta johtuen esitykseen tehtiin tarkentava muutos.

Tulotietojärjestelmästä annettuun lakiin tehtävästä muutoksesta lausui 10 tahoa. Asiasta lausuneet Pro, Uudenmaan TE-toimisto, Hollolan kunta piti tulorekisterilakiin ehdotettua muutosta tarpeellisena. Tampereen, Helsingin ja Vantaan kaupungit katsoivat, että työvoimaviranomaisille pitäisi mahdollistaa tulotietojärjestelmätiedon laajempi hyödyntäminen säätämällä työvoimaviranomaiselle järjestämislakiin uudesta tietojohdantehtävästä. Kuntaliitto katsoi lausunnonssa, että tulotietojärjestelmää koskevaan lakiin tulisi lisätä säännös, joka mahdollistaisi myös työvoimaviranomaisten tiedon saannin suoraan tulorekisteristä ilman että tieto kierrätetään KEHAn kautta. Oikeusministeriö lausui, että jatkovalmistelussa kyseisen säännösesityksen perusteluita olisi täydennettävä yleisen tietosuojasetuksen kansallisen liikkumavaran käyttöä ja ositettava, mihin yleisen tietosuojasetuksen säännöksiin henkilötietojen käsittelyä koskevat erityissäännökset perustuvat. Valtiovarainministeriön lausunnonssa kiinnitettiin huomiota siihen, onko KEHA-keskuksella

varsinaisesti tehtävään sidottua oikeutta työvoimaviranomaisten tulorekisteristä tarvitsemien tietojen saantiin, vai onko KEHA:n ylläpitämä tietovaranto kyseisten tietojen tekninen luovutuskohde, josta tietojensaantiin oikeutetut työvoimaviranomaiset saavat tarvitsemansa tiedot.

Kehittämisen- ja hallintokeskus lausui tietojen siirtämisen esteestä Work in Finland –toimijoiden ja tulevien työvoimaviranomaisten välillä. Kehittämisen- ja hallintokeskus kannatti, että yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmää koskevassa säädöshankkeessa mahdollistetaan erilaisia tarpeellisia toimintoja. Kehittämisen- ja hallintokeskus katsoi, että erityisesti kansainvälisen rekrytoinnin kontekstissa yhtenäisen palveluprosessin takaamiseksi KEHA-keskuksella tulee olla käyttöoikeus KasvuCRM-järjestelmään viimeistään vuodesta 2025 alkaen. Tässä esityksessä ei ole kyse yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmää koskevasta säädöshankkeesta, joten lausunnon perusteella ei tehty laajoja muutoksia. Lausunnon perusteella voitiin kuitenkin lisätä esitykseen kansainvälistä rekrytointia koskeva muutosehdotus yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmää koskevaan lakiin.

5.2.3 Valtakunnallinen tietojärjestelmäpalvelu ja työvoimaviranomaisen hankkimat lisäosat

Asiasta lausuneet pääasiassa kannattivat esitysluonnoksen mukaista ehdotusta selkeyttää sääntelyä lisäämällä tietojärjestelmäpalveluihin, joiden kehittämisestä ja ylläpidosta kehittäminen- ja hallintokeskus vastaa, kuuluvaksi myös rajapinnat.

Useimmat määrärahaa koskevasta lisäyksestä lausuneet kunnat ja muun muassa STTK pitivät sitä ongelmallisena, koska sen muun muassa katsottiin pahimmillaan jäädyttävän kehittämistyön, jolla olisi kunnille erittäin kielteiset vaikutukset. Riskinä pidettiin myös sitä, että lisäyksen johdosta kehittämistyö aliresurssoitaisiin ja yhteiskehittäminen voisi jäädä lain kuolleeksi kirjaimiksi. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, kehittäminen- ja hallintokeskukselle osoitetaan määrärahaa valtion talousarviossa ja käytettävissä olevat resurssit asettavat rajan sille, mitä kehittämistoimia kulloinkin voidaan toteuttaa. Määräraha vaikuttaisi kehittämistoimiin myös ilman nimenomaista mainintaa pykälässä. Lausuntojen perusteella ei edellä mainitusta syystä tehty muutoksia esitysluonnokseen.

Esitysluonnoksessa on myös ehdotettu sääntelyn täydentämistä vastaamaan paremmin sille alun perin tarkoitettua sisältöä lisäosan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen liittämisen edellytyksistä. Kehittäminen- ja hallintokeskus voisi kieltää lisäosan liittämisen teknisten tai tietoturvaan liittyvien puutteiden tai jos se olisi päällekkäinen käyttövelvollisuuden piiriin kuuluvan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa. Pääosa asiasta lausuneista tahoista eivät lähtökohtaisesti kannattaneet päällekkäisyyttä koskevaa lisäystä tai pitivät sitä ongelmallisena. Lausujat muun muassa katsoivat kirjauksen kasvattavan kehittäminen- ja hallintokeskuksen toimivaltaa tarpeettomasti tai pitivät päällekkäisyyden määritelmää epäselvänä ja liian tulkinnanvaraisena. Kehittäminen- ja hallintokeskus puolestaan piti päällekkäisyyttä koskevaa täsmennystä tarpeellisena ja katsoi sen tuovan kaivattua toimivaltaa tietojärjestelmäkokonaisuuden hallintaan. Muut lausujat nostivat myönteisenä asiana esiin sen, että kuitenkin vähäinen päällekkäisyys ei estäisi lisäosan liittämistä.

Lisäksi useat lausunnonantajat nostivat esiin kehittäminen- ja hallintokeskukselta tarvittavat tarkemmat tekniset ja muut lisäosien liittämiseen tietotarpeet ja reagoimisen työvoimaviranomaisen pyyntöihin. Lausunnoissa muun muassa ehdotettiin kuukauden määräaikaan reagoida työvoimaviranomaisen lisäosia koskeviin pyyntöihin. Lisäksi korostettiin, että kehittäminen- ja hallintokeskuksen tulisi käydä avoimesti ja jo varhaisessa vaiheessa käydä keskustelua työvoimaviranomaisten kanssa liittyen lisäosien teknisiin tietoihin sekä antaa tukea ja neuvontaa mahdollisista teknisistä ratkaisuista. Lausuntojen perusteella ehdotettua 120 a §:ää

ei katsottu tarpeelliseksi muuttaa, koska lähtökohtana on, että työvoimaviranomainen voi hankkia lisäosia ja liittää ne laissa säädettyjen vaatimusten täyttyessä. Jos tarvittavia rajapintoja tai muita vaatimuksia ei ole määritelty, kehittämis- ja hallintokeskus päättää rajapinnan toteuttamisesta. Esityksessä on jo todettu, että rajapintoja koskevat priorisoinnit olisi tarkoitus käsitellä osana lain 120 §:ssä tarkoitettua työvoimapalvelujen kehittämisen yhteistyötä.

5.2.4 Sopimuksiin liittyvät vastuut sekä korvaus vuoteen 2024 kohdistuvista tuista ja korvauksista

Pääasiassa lausunnonantajat kannattivat voimaanpanolain 10 ja 11 §:ään ehdotettuja muutoksia. Osa kunnista kuitenkin katsoi, ettei talousarvio saisi rajoittaa vuoteen 2023 kohdistuvien maksatusten korvaamista, vaan korvaukset tulisi maksaa täysimääräisinä ilman enimmäisrajaa. Osa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista puolestaan katsoi, että valtion talousarviossa tulisi varautua erikseen lakiesityksen mukaisiin korvauksiin, jotta korvauksiin varattava määräraha ei vaarantaisi työllisyshoidon määrärahoihin tuotettavaa toimintaa vuonna 2024. Valtiovarainministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota kuntien rahoitusperiaatteen toteutumiseen ja totesi, että siirtyvien tukien ja korvausten määrä tulisi arvioida. Lisäksi valtiovarainministeriö katsoi, että mahdollisen lisämäärärahan tarve tulee arvioida ja ratkaista talousarvioprosesseissa tavoitteena se, että kunnat saavat korvauksen mahdollisimman täysimääräisinä. Lisäksi osassa kuntien lausunnoista ehdotettiin, että valtion tulisi korvata esitysluonnoksessa ehdotettua laajemmin työvoimaviranomaisille siirtyviä valtio tekemiä sitoumuksia. Uudenmaan ELY-keskus kiinnitti huomiota työvoimaviranomaisten sitouttamiseen vuodenvaihteen 2024-2025 yli jatkuvien palveluiden osalta. Uudenmaan ELY-keskus ehdotti, että suunnitelmissa sovittujen työllistymistä edistävien palveluiden saatavuuden ja alkaneiden palveluiden jatkuvuuden takaamiseksi rahoitus voitaisiin turvata esimerkiksi siten, että valtio vastaisi rahoituksesta tai vaihtoehtoisesti työvoimaviranomainen velvoitettaisiin vastaamaan rahoituksesta valtiokompensaation kautta.

Lausuntopalautteen johdosta esityksen taloudellisia vaikutuksia on täydennetty työvoimapalveluihin käytettävissä olevan rahoituksen jakautumisesta kuntien ja ELY-keskusten välillä sekä arvioilla työvoimaviranomaisille siirtyvien korvausten määrästä. Korvausten täysmääräinen maksaminen edellyttäisi, että valtion vuoden 2025 talousarviossa budjetoitaisiin tarkoitukseen arviomäärärahaa, jolloin korvauksista aiheutuvat kustannukset saataisivat ylittää muutoin tarkoitukseen budjetoitavan määrärahan määrän. Myös Uudenmaan ELY-keskuksen ja eräiden kuntien esittämä lausuttavana olleessa esitysluonnoksessa ehdotettua laajempi työvoimaviranomaisille siirtyvien vastuiden korvaaminen edellyttäisi joko lisämäärärahaa tai työvoimapalveluiden supistamista vuonna 2024. Vuoden 2024 aikana muilta määrärahamomenteilta mahdollisesti vapautuvaa määrärahaa voidaan siirtää lisätalousarvioilla momentille 32.30.51 työvoimaviranomaisille maksettaviin korvauksiin varautumiseksi. Työvoimaviranomaisille maksettaviin korvauksiin varautumiseksi. Työvoimaviranomaisille maksettavien korvausten enimmäismäärä ja siihen käytettävän rahoituksen lähde ratkaistaan valtion talousarvioprosessin yhteydessä. Edellä mainituista syistä esitysluonnoksen ehdotukseen korvauksesta talousarvion rajoissa ei ole lausuntopalautteen perusteella tehty muutoksia. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa nostettiin lisäksi esille tarve tarkentaa tulosperusteisten hankintojen osalta, miten määritellään vuoteen 2024 toteutuneeseen palveluun kohdistuva tulos ja minkä tahon vastuulla on tuloksesta maksaminen, jos sopimukseen liittyy tulosperusteinen maksatus ja kyse on vuonna 2024 alkaneesta sopimuksesta, joka jatkuu vuodelle 2025 ja tulosperusteisuus perustuu sekä vuoden 2024 että vuoden 2025 palvelutapahtumiin. Lisäksi lausunnossa kiinnitettiin huomiota ryhmävastuuvakuutukseen ehdotetun voimaanpanolain 11 §:n nojalla. Lausuntojen perusteella esitysluonnoksen säännöskohtaisia perusteluja on täydennetty tulosperusteisia hankintoja koskevien vastuiden

osalta. Lisäksi voimaantuloalain 11 §:ään ehdotettavaa muutosta on täydennetty täsmentäen ryhmävastuuvakuutuksia koskevia vastuita.

Kehittämis- ja hallintokeskus katsoi lausunnossaan, että harkinnanvaraisten kulukorvausten maksamisen määräaikaa tulisi pidentää, huomioiden kulukorvaushakemusten suuri määrä ja määräaikaiset henkilöresurssit. Lausunnolla viitataan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaiseen muutokseen. Lausuttavana olleessa esitysluonnoksessa ei ehdotettu muutoksia kulukorvausta koskevaan sääntelyyn, eivätkä maksamisen viiveet anna aihetta muuttaa edellä mainittua voimaantulosäännöstä, koska se määrittää ainoastaan, miltä ajalta kulukorvausta voidaan maksaa ja mihin mennessä sitä tulee hakea, muttei ota kantaa siihen, mihin mennessä korvaus tulee maksaa. Edellä mainituista syistä esitysluonnokseen ei tehty muutoksia kehittämis- ja hallintokeskuksen lausunnon johdosta.

5.2.5 Henkilöstön siirtyminen

Ehdotusta liikkeenluovutuksen jatkamisesta kannatettiin laajasti ja sitä pidettiin välttämättömänä. Asiasta lausuneet 18 kuntaa, Lieksan kuntaa lukuun ottamatta, kannattivat liikkeenluovutuksen periaatteen jatkamista vuoden 2025 loppuun saakka. Vaasa toivoi liikkeenluovutuksen jatkuvan vuoden 2026 loppuun saakka.

Muutama lausuneista kunnista ja Mikko Kesä Oy ehdottivat säännöksen täydentämistä siten, että liikkeenluovutuksen periaatteet tulisivat koskemaan myös työllisyysalueiden välisiä henkilösiirtoja. Perusteluna työllisyysalueiden väliselle siirtomahdollisuudelle on maakunnallisesti keskitettävien palvelujen rakentaminen ja näiden tarkentuminen vuoden 2025 aikana.

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kannatti esitystä, mutta KT:n näkemyksen mukaan säännös tulisi laajentaa koskemaan myös ns. kuntataustaisia viranhaltijoita.

TE-hallinnosta asiasta lausuneet kannattivat esitysluonnoksen mukaista liikkeenluovutuksen periaatteen jatkamista vuonna 2025.

Keva kannatti esitystä ja toteaa, että mahdolliset jatkoliikkeenluovutuksiksi katsottavat henkilöiden siirtymiset kuntien välillä (Kevan jäsenyhteisöjen välillä) eivät olisi JuEL:n lisäeläke-etuuden kannalta ongelmallisia, koska lisäeläke-etuus säilyy yhdenvertaisesti, kun JuEL:n VpL:n (82/2016) 9 §:n mukainen yhdenjaksoisuusedellytys täyttyy palvelussuhteessa. Jos sen sijaan siirtymisiä tulisi esim. palveluiden tuottamiseen liittyen myös osakeyhtiöihin JuEL:n lisäeläke-etuus ja sen säilyminen riippuisi siitä, minkä eläkejärjestelmän piiriin kyseinen osakeyhtiö työntekijänsä vakuuttaa. SAK ry, JUKO ry, Jyty ry, PRO ry, JHL ry ja STTK ry kannattivat esitystä, mutta lausunnoissa korostettiin, että esityksen tulee koskea vain henkilöstön siirtoja työllisyysalueen sisällä liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti. Siirtoja esimerkiksi kuntien henkilöstöpalveluita tuottavaan yritykseen ei voida pitää liikkeenluovutuksena. Liikkeenluovutus tulisi ulottaa myös kuntakokeiluissa ja niistä työllisyysalueiden kuntiin tai kuntayhtymiin siirtyneeseen henkilöstöön ja lain yksityiskohtaisissa perusteluissa esiin tuotu työsopimussuhteisen työntekijän ottaminen virkaan ilman sen avoimeksi julistamista on ilmaistu epäselvästi siltä osin, keitä kyseinen säännös koskee. Ehdotuksen soveltamisalaa tulisi laajentaa kaikkiin työllisyyspalveluissa työskenteleviin viranhaltijoihin riippumatta siitä ovatko he siirtyneet valtiolta vai onko heidät esimerkiksi palkattu suoraan kunnan palvelukseen.

Lausuntojen perusteella arvioitiin liikkeenluovutuksen periaatteen jatkamista koskemaan myös kuntataustaisia henkilöitä ja työllisyysalueiden välisiä siirtoja. Jatkovalmistelussa todettiin, että

periaatteen laajentamisen vaikutuksia ja liikkeenluovutuksen jatkoa koskevan sääntelyn laajentaminen koskemaan myös kuntataustaisia, merkitsisi soveltamisen merkittävää laajentamista, jota ei tämän esityksen jatkovalmistelussa ole mahdollista tehdä. Hyväksytyssä lainsäädännössä liikkeenluovutuksen periaatteen poikkeus on rajattu koskemaan valtiolta kuntiin siirtyviä ja esitysluonnoksen mukaan tätä periaatetta on ehdotettu jatkettavaksi vuoden 2025 loppuun asti. Kuntataustaisista on erikseen säädetty voimaanpanolain 6 §:n 2 momentissa, jonka mukaan poiketen siitä, mitä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 4 §:ssä säädetään julkisesta hakumenettelystä, kunta tai kuntayhtymä voi ottaa palveluksessaan järjestämislain voimaan tullessa olevan työsopimussuhteisen työntekijän vastaavaan virkasuhteeseen ilman julkista hakumenettelyä sillä edellytyksellä, että henkilön palvelussuhde on jatkunut ilman keskeytystä mainitun lain voimaantulon jälkeen. Edellä mainitun poikkeuksen mukainen virkasuhteeseen ottaminen on mahdollista tehdä jo hyväksytyyn lain mukaan vuoden 2025 loppuun asti.

5.2.6 Työllistymisen monialaisen edistämisen organisointi

Organisointia koskevasta täsmennysehdotuksesta lausui 13 tahoa. Osa kaupungeista, Pohjois-Karjalan TE-toimisto ja TYP-johtajien verkosto kannattivat ehdotettua täsmennystä ja pitivät niitä tarpeellisina. Lausujien näkemyksen mukaan ehdotus raamittaa nykyistä selkeämmin johtoryhmien perustamista ja verkostoyhteistyötä hyvinvointialueilla. Vaasan kaupungin mukaan johtoryhmien enimmäismäärän lakitasoisen sääntelyn tarpeellisuutta olisi hyvä harkita. Kansaneläkelaitoksen, Kuusamon kunnan ja TYP-verkoston mukaan esitetty muutos jättäisi epäselväksi, miten johtoryhmän muodostamisessa toimittaisiin, jos työvoimaviranomaisen toimialue sijoittuu useamman kuin yhden hyvinvointialueen toimialueelle.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Keski-Suomen hyvinvointialue ja Pirkanmaan hyvinvointialue eivät kannattaneet ehdotusta johtoryhmien määrästä ja asettamisesta. Lausujat toivat esille, että useamman johtoryhmän muodostuminen voi tuoda hyvinvointialueelle ja Kelalle ylimääräistä työtä sekä lisähaasteita resurssien kannalta. Lausujat esittivät, että hyvinvointialueen toimialueelle tulisi muodostaa vain yksi monialaisen tuen yhteistoimintamallin johtoryhmä riippumatta työvoimaviranomaisten määrästä. Myöskään Kuntaliitto ja Hollolan kunta eivät kannattaneet ehdotusta johtoryhmien määrästä, vaan esittivät että jokaisella työllisyysalueella tulisi olla yksi johtoryhmä monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia varten. Lausuntojen perusteella ei tehty muutoksia esitettyyn täsmennykseen. Esitysluonnoksessa ehdotettiin hyväksytyyn sääntelyyn täsmentämistä eikä sääntelyä ole tässä yhteydessä tarkoitus muuttaa periaatteeltaan kokonaan siten, että hyvinvointialueille muodostettaisiin vain yksi johtoryhmä. Johtoryhmien määrän lisääminen pykälään ei muuta jo hyväksyttyä sääntelyä, vaan täsmentää sitä. Hallituksen esityksen 207/2022 vp perusteluissa on huomioitu lausunnoissa esitetyt kysymykset. Lisäksi muutama lausuja kiinnitti huomiota käyttöoikeuksia koskevan sääntelyn täsmentämistarpeeseen. Lausuntojen perusteella käyttöoikeuksia koskevaa sääntelyä täsmennettiin. Työttömyysetuuksien indeksikorotukset.

Valtiovarainministeriö lausui työttömyysetuuksien indeksikorotusta koskevasta asiasta. TE-palvelut 2024 uudistuksessa kuntien vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta laajennettiin. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa säädetään rahoitusvastuun laajentamisen korvaamisesta ja korvauksen määräytymisestä. Korvauksen tarkistamisella vuoden 2024 tasoon korvauksen määrityshetkellä ja siihen myöhemmin tehtävillä indeksitarkistuksilla on tarkoitus turvata korvauksen tason säilymistä reaalisesti samana suhteessa rahoitusvastuun perusteena oleviin työttömyysetuuksiin. Tarkistaminen on sidottu kansaneläkeindeksiin, jotta tarkistaminen vastaisi työttömyysetuuksiin tehtäviä indeksitarkistuksia.

Työttömyysturvalain 14 luvun 1 §:n mukaan mainitun lain 6 luvun 1 ja 6 §:ssä säädettyjä rahamääriä tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään. Työttömyysetuuksiin tehtävät indeksitarkistukset on kuitenkin jäädytetty vuosiksi 2024–2027 lailla eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 (1296/2023). Koska tarkoituksena on ollut sitoa työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvausten tarkistaminen työttömyysetuuksiin tehtäviin indeksitarkistuksiin, ei indeksitarkistuksia ole perusteltua tehdä rahoitusvastuun laajentamisen korvauksiin niinä vuosina, jolloin myöskään työttömyysetuuksia ei tarkisteta. Pykälän sanamuodossa viitataan vain kansaneläkeindeksistä annettuun lakiin eikä indeksitarkistusta ole sidottu työttömyysetuuksiin tehtäviin indeksitarkistuksiin. Pykälän sanamuodon voitaisiin tulkita tarkoittavan, että korvaukseen tulisi tehdä indeksitarkistus riippumatta siitä, tehdäänkö tarkistus rahoitusvastuun perusteena olevaan työttömyysetuuteen.

Edellä todetun vuoksi valtiovarainministeriö katsoi, että pykälän 4 ja 5 sanamuotoa tulisi täsmentää. Jatkovalmistelussa pykälän 4 ja 5 momenttia on täsmennetty ja esitysluonnoksen perusteluita on täydennetty.

5.3 Muut

5.3.1 Valmiuslaki

Oikeusministeriö totesi lausunnossaan työvoimaviranomaisen käsitettä käytettävän muuallakin valmiuslaissa kuin vain muutettavaksi ehdotettavassa 91 §:ssä. Lisäksi lausunnossa nostettiin esiin ehdotettua työvelvollisuusrekisterin perustamiseen ja rekisterinpitäjyyttä koskevaa epäselvyyttä. Lausunnon johdosta valmiuslain edellyttämiä muutostarpeita on tarkasteltu ja päädytty poistamaan valmiuslakia koskevat ehdotukset tästä esityksestä. Valmiuslain edellyttämät muutokset arvioidaan ja valmistellaan kokonaisuutena valmiuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Sosiaali- ja terveysministeriö lausui sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön muuttamista koskevasta tarkennustarpeesta koskien toimivaltaista viranomaista. Esityksen perusteluja on tarkennettu sosiaali- ja terveysministeriön lausunnon perusteella.

Osa lausujista, muun muassa Turun ja Helsingin kaupungit, esittivät näkemyksiä yli 55-vuotiaita koskevaa muutosturvaa koskevan sääntelyn tarpeellisuutta. Tällaista muutosta ei ole valmisteltu tässä yhteydessä, joten lausunnot eivät antaneet aiheutta muutoksiin.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 1 ja 12 kohtaa muutettaisiin. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan työvoimaviranomaisella tarkoitetaan työvoimapalveluista vastaavan kunnan tai kuntayhtymän viranomaisen lisäksi viranomaista, jolle 13 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla on siirretty järjestämislain mukaisia viranomaistehtäviä. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa muutettaisiin siten, että työvoimaviranomaisella tarkoitettaisiin vain kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä toimialueellaan.

Järjestämislain 13 §:n 2 momentin mukaan sen estämättä, mitä kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä voi sopia tässä laissa tarkoitetun työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä noudattaen, mitä

kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi. Kuntalain 54 §:n mukaan kunnalle, kuntayhtymälle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Järjestämislain 13 §:n 2 momenttia ehdotetaan tässä esityksessä muutettavaksi koskemaan myös muussa laissa työvoimaviranomaiselle säädettyjä tehtäviä. Työvoimaviranomaisen määritelmällä ei ole tarkoituksenmukaista tarkoittaa niitä viranhaltijoita, joiden hoidettavaksi tehtävä on annettu kuntalain 54 §:n nojalla. Työvoimaviranomaisen määritelmän tarkistaminen ei vaikuta tehtävien delegointiin, vaan jatkossakin työvoimaviranomaiselle säädettyjä tehtäviä voidaan järjestellä lainsäädännön mahdollistamilla tavoilla. Pykälän 1 momentin 1 kohdan tarkistaminen sen sijaan selkeyttäisi työvoimaviranomaisen määritelmän.

Kohtaan 12 tehtäisiin teknisluonteinen korjaus, jolla päivitetäisiin muuttunut asetus de minimis -tukea koskevaan määritelmäsääntöön.

13 §. *Kuntien yhteistoiminta järjestämisvastuun toteuttamiseksi.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että työvoimaviranomainen voisi sopimuksella antaa järjestämislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi myös muussa laissa työvoimaviranomaiselle säädettyjä tehtäviä kuntalain 54 §:n mukaisesti toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi.

Työvoimaviranomaiselle säädetään tehtäviä esimerkiksi työttömyysturvalaissa. Työvoimaviranomaisen tehtävänä on mainitun lain mukaan antaa työttömyysetuuden maksajalle työvoimapolitiittinen lausunto työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä.

32 §. *Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että johdantokappaleeseen lisättäisiin nykyisen 3 momentin ensimmäistä virkettä vastaava säännös työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämistavasta. Muutos olisi luonteeltaan tekninen eikä se vaikuttaisi vakiintuneeseen soveltamiseen.

Lisäksi 1 momentin kohtia 1, 2 ja 3 muutettaisiin siten, että jatkossa tilanteissa, joissa työnhakuprosessiin tulisi keskeytyksiä, kuten työnhaun voimassaolon päättymisiä ja uudelleen käynnistymisiä tai työnhakijan ilmoituksia ehdotetussa 3 momentissa tarkoitettusta työttömyyden päättymisestä 3 kuukauden sisällä, prosessia jatkettaisiin työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen osalta siitä mihin prosessissa jäätin ennen keskeytymistä.

Momentin 1 kohtaa muutettaisiin siten, että täydentävät työnhakukeskustelut tulisi järjestää nykyisen kolmen kuukauden aikajakson sijaan lähtökohtaisesti kahden viikon välein. Täydentäviä työnhakukeskusteluja olisi jatkossakin järjestettävä viisi kappaletta alkuhaastattelun jälkeen tai neljä niissä tapauksissa, joissa alkuhaastattelua on edeltänyt täydentävä työnhakukeskustelu. Keskusteluja ei tarvitsisi järjestää tasan kahden viikon välein, vaan kaksi viikkoa toimisi lähtökohtana järjestämisvälille, kuten nykyisinkin. Keskustelujen rytmityksessä voisi käyttää harkintavaltaa ja järjestää ne tarkoituksenmukaisimmin välein, kuitenkin siten, että kaikki neljä tai viisi keskustelua olisi järjestetty noin kolmen alkuhaastattelua seuraavan kuukauden kuluessa. Jatkossa tilanteissa, joissa työnhakijan palveluprosessiin tulisi keskeytyksiä, prosessia jatkettaisiin täydentävien työnhakukeskustelujen osalta siitä mihin prosessissa jäätin. Toisin sanoen järjestämättä jääneet täydentävät työnhakukeskustelut järjestettäisiin myöhemmin.

Kohdassa 2 säädetään työnhakukeskustelun järjestämisestä aina kun alkuhaastattelusta tai edellisestä kohdan mukaisesta työnhakukeskustelusta on kulunut kolme kuukautta. Kohtaan lisättäisiin vaihtoehdoksi työnhakukeskustelun järjestäminen myös silloin, kun viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävän työnhakukeskustelun järjestämisestä olisi kulunut kolme kuukautta. Käytännössä tämä tulisi sovellettavaksi tilanteissa, joissa palveluprosessiin olisi tullut jokin edellä mainittu keskeytys. Siten työnhakijan palveluprosessiin ei pääsisi syntymään epätarkoituksenmukaisen pitkiä välejä keskustelujen järjestämiseen ja samalla vältettäisiin päällekkäisten keskustelujen järjestäminen.

Kohdassa 3 säädetään kuuden kuukauden välein järjestettävistä täydentävistä työnhakukeskusteluista. Kohtaan lisättäisiin vaihtoehdoksi kahden täydentävän työnhakukeskustelun järjestäminen myös silloin, kun viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävän työnhakukeskustelun järjestämisestä olisi kulunut kuusi kuukautta. Käytännössä tämä kohta tulisi sovellettavaksi, jos palveluprosessiin olisi tullut jokin edellä mainittu keskeytys.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin kokonaisuudessaan. Momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa työvoimaviranomainen voisi jättää työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut järjestämättä. Työvoimaviranomainen voisi jättää työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut järjestämättä, jos työnhakija on aloittamassa kolmen kuukauden kuluessa kokoaikaisena työnä pidettävän työn tai päätoimisen yritystoiminnan tai oman työn tai päätoimisen opiskelun, eikä häntä pidetä yritystoiminnan, oman työn tai opintojen takia enää 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla työttömänä. Edellä tarkoitetut keskustelut voitaisiin jättää järjestämättä myös työnhakijalle, jolla on alkamassa varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa kolmen kuukauden kuluessa.

Säännös keskustelujen järjestämättä jättämisestä ei kuitenkaan koskisi niitä työnhakijoita, joiden työttömyys on päättymässä työvoimakoulutuksen tai työttömyysetuudella tuettujen omaehtoisten opintojen aloittamisen takia. Poikkeusta ei sovellettaisi myöskään työnhakijaan, joka on aloittamassa osa-aikaisen työn taikka palkkatuetun työn sen työajasta riippumatta. Osa-aikaisena työnä pidettäisiin työtä, jossa työaika on enintään 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta. Jos työaika ylittäisi 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta, työtä pidettäisiin kokoaikaisena.

Edellä mainitut poikkeukset liittyvät tilanteisiin, joissa henkilö työttömyyden päättymisestä huolimatta on edelleen työvoimaviranomaisen asiakkaana ja kuuluu työttömyysturvajärjestelmän piiriin, tai hänen työllistymiseensä maksetaan julkista tukea. Säännöllinen yhteydenpito työvoimaviranomaisen ja työnhakijan välillä on edellä mainittujen työnhakijoiden kohdalla tarkoituksenmukaista, vaikka henkilöllä on kolmen kuukauden sisällä alkamassa työ tai opiskelu.

Edellytyksenä työnhakukeskustelujen tai täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämättä jättämiselle olisi myös, että työttömyys päättyy vähintään kolmeksi kuukaudeksi tai että alkamassa oleva varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa kestää vähintään kolme kuukautta. Tämä tarkoittaisi, että työn tai opintojen tiedossa oleva kesto on vähintään kolme kuukautta. Lisäksi edellytyksenä olisi, ettei työnhakuvollisuuden asettaminen jäljellä olevalle työttömyysajalle edellytä keskustelun järjestämistä ja ettei työnhakijan palvelutarve muutoinkaan edellytä keskustelujen järjestämistä. Keskustelu tulisi siten järjestää siltä osin kuin se on tarpeen työllistymissuunnitelman päivittämiseksi. Harkinnan mukaan keskusteluja voitaisiin järjestää myös muutoin, jos se katsottaisiin työnhakijan palvelutarpeen kannalta tarpeelliseksi. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi silloin, kun alkamassa oleva työ on

lyhytkestoinen ja työnhakija on jäämässä työn jälkeen uudestaan työttömäksi. Keskustelut tulisi aina järjestää, jos työnhakija itse pyytäisi niiden järjestämistä.

Pykälän 3 momentin soveltamisessa ei sinällään olisi merkitystä sillä, aikooko työnhakija päättää työnhakunsa vai jatkaako hän työnhakijana työn tai opintojen alkaessa. Momenttia sovellettaessa on huomattava, ettei se sovellu tilanteissa, joissa henkilö ilmoittaa työnhakunsa päättymisestä esimerkiksi eläkkeelle jäämisen tai muun työmarkkinoilta pois siirtymisen takia, ellei kysymys ole varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan alkamisesta. Eläkkeelle siirtyvät jäisivät säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle, koska tavoitteena on pidentää työuria ja tätä voitaisiin edistää järjestämällä keskustelut.

Pykälän 3 momentissa mainittu työttömyyden päättyminen kolmen kuukauden sisällä ratkaistaisiin työnhakijan ilmoituksen perusteella. Lähtökohtaisesti työvoimaviranomainen luottaa työnhakijan ilmoitukseen tilanteestaan. Muutosten todentamiseksi voitaisiin myös pyytää luotettavana pidettävää selvitystä, esimerkiksi opinnot aloittavalta todistus opiskelijaksi hyväksymisestä. Keskustelut järjestettäisiin ilmoituksesta huolimatta, mikäli työvoimaviranomainen epäilisi, että työnhakija yrittäisi perusteettomasti välttyä keskusteluilta. Jos työnhakijan aiemmin ilmoittama työttömyyden päättyminen ei toteutuisikaan ilmoitetulla tavalla ja työnhakijalle olisi jäänyt keskusteluja järjestämättä tämän vuoksi, hänelle tulisi järjestää täydentävät työnhakukeskustelut ja työnhakukeskustelut kuten ne olisi tullut järjestää jo aiemmin.

Jos asiantuntija toteuttaisi harkintavaltaansa mekaanisesti ottamatta huomioon työnhakijan palvelutarvetta ja työllistymismahdollisuuksia, on mahdollista, että täydentäviä työnhakukeskusteluja ei järjestettäisi työnhakijan palvelutarpeen mukaisesti. Viranomaistoimintaan on mahdollista kiinnittää huomiota palveluprosessista saatavien toteutumatietojen kautta ja niihin voidaan puuttua yhteistyö- ja seurantakeskusteluissa.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti. Momentti vastaisi nykyisen 3 momentin viimeistä virkettä.

42 §. Työnvälityksen tavoite ja yleiset periaatteet. Pykälän 3 momentin mukaan työnvälitystä tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti. Momentti sisältää myös asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan työvoimaviranomaisen tehtävistä työnvälityksessä Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen sekä kansainvälisestä harjoittelusta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Momenttia muutettaisiin siten, että siinä lisäksi nimitettäisiin työvoimaviranomaiset Eures-asetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan i alakohdassa tarkoitetuiksi Eures-jäseniksi.

Eures-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden tulee nimittää Eures-verkoston toimintojen kannalta merkitykselliset julkiset työvoimapalvelut Eures-jäseniksi. Voimassa olevan sääntelyn mukaan työ- ja elinkeinotoimistot on nimitetty jäseniksi julkisina työvoimapalveluina. Ehdotetulla muutoksella julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtyessä siirrettäisiin myös Eures-jäsenyys oikealle taholle nimeämällä työvoimaviranomaiset Eures-jäseniksi. Eures-jäsenen tehtävistä säädetään Eures-asetuksessa.

44 §. Työnhakuvelvollisuus. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti. Momentissa säädettäisiin työnhakuvelvollisuuden asettamisesta tilanteesta, jossa työnhakijan työttömyys on päättymässä 3 kuukauden kuluessa tai hän on aloittamassa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan kolmen kuukauden kuluessa. Säännöksen soveltamiseen liittyisivät vastaavat poikkeukset kuin 32 §:n 3 momenttiin. Säännöstä sovellettaessa edellytettäisiin vastaavasti kuin edellä mainitussa

säännöksessä, että työttömyys päättyy vähintään kolmeksi kuukaudeksi tai varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa kestää vähintään kolme kuukautta.

Pääsääntöisesti momentissa tarkoitetulle työnhakijalle asetettaisiin työnhakuvelvollisuus työllistymissuunnitelman päivittämistä seuraaville täyden kuukauden pituisille jaksoille. Esimerkiksi, jos työllistymissuunnitelma päivitetäisiin 15.11. ja työnhakijalla olisi alkamassa työ seuraavan vuoden tammikuun 2. päivä, työnhakuvelvollisuuden asettamista tarkasteltaisiin jaksolla 16.11.–15.12. Jäljellä olevalle kuukautta lyhyemmälle jaksolle työnhakuvelvollisuutta ei asetettaisi. Tai jos työnhakijan työllistymissuunnitelmää päivitetään 2.6. ja hänellä on alkamassa päätoimiset opinnot 1.9., työnhakuvelvollisuuden asettamista tarkastellaan jaksoille 3.6.–2.7. ja 3.7.–2.8. Esimerkin tapauksessa työnhakuvelvollisuutta ei asetettaisi lainkaan 3.8.–31.8. väliselle ajalle. Edellä mainittu tarkoittaisi sitä, että työnhakuvelvollisuus jätettäisiin asettamatta sille tarkastelujaksolle, jonka aikana työttömyys päättyy tai asevelvollisuus- tai siviilipalvelus tai perhevapaa alkaa. Säännös korvaisi nykyisen lain 48 §:n 1 momentin 6 kohdan.

Työnhakuvelvollisuutta tarkastelujaksoille asettaessa otettaisiin huomioon työnhakijan mahdollisuus työllistyä lyhytkestoisiiin töihin ennen työttömyyden päättymistä tai varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan alkamista. Lain 45 §:n 1 momentin mukaan haettavien työmahdollisuuksien tulisi olla pääsääntöisesti vähintään kaksi viikkoa kestäviä. Tästä voitaisiin kuitenkin poiketa sopimalla asiasta työllistymissuunnitelmassa. Haettavien työmahdollisuuksien määrää voitaisiin alentaa, jos työvoimaviranomainen arvioi, ettei haettavissa ole neljää sellaista lyhytkestoisia työmahdollisuutta, joihin työnhakija voisi työkokemuksensa, koulutuksensa ja muun osaamisensa sekä työkykynsä puolesta ja hänellä mahdollisesti oleva ammattitaitosuoja huomioon ottaen työllistyä. Hakuvelvollisuus voitaisiin myös jättää asettamatta tarkastelujaksolla, jos haettavia työmahdollisuuksia ei arvioida olevan lainkaan.

45 §. Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta. Pykälän 1 kohtaan tehtäisiin ehdotetusta 44 §:n 4 momentista johtuva lisäys. Poikkeusta sovellettaisiin tilanteessa, jossa työllistymissuunnitelmassa olisi sovittu lyhytkestoisten työmahdollisuuksien hakemisesta.

46 §. Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset. Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin 32 pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotettavasta muutoksesta johtuva muutos. Momenttia muutettaisiin siten, että jatkossa lomautetun työnhakuvelvollisuus alkaisi siitä, kun lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta. Nykyisen sääntelyn mukaan lomautetun työnhakuvelvollisuuden alkamiselta on edellytetty lisäksi sitä, että hänelle on järjestetty 32 pykälän 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu työnhakukeskustelu. Muutoksen jälkeen työnhakuvelvollisuus asetettaisiin täydentävässä työnhakukeskustelussa, mikäli työnhakukeskustelu ei tulisi vielä palveluprosessin perusteella järjestettäväksi. Tältä osin työnhakuvelvollisuus ei siis alkaisi ilman, että lomautetulle järjestettäisiin työnhakukeskustelu tai täydentävä työnhakukeskustelu. Pykälän 3 momentin 3 kohdan sanamuotoa selkeytettäisiin. Muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa säännöksen asiasisältöä.

47 §. Haettavien työmahdollisuuksien määrää ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset. Pykälän 1 ja 3 momentin säännösviitaukset päivitetäisiin vastaamaan ehdotettua sääntelyä.

48 §. Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen. Pykälän 1 momentin 6 kohta kumottaisiin. Kohdassa mainittu kohderyhmä sisältyisi ehdotetun 44 §:n 4 momentin soveltamisalaan.

112 §. Asiakastietojen käyttötarkoitukset. Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettyihin asiakastietojen käyttötarkoituksiin lisättäisiin kehittämis- ja hallintokeskuksen ELY-lain mukaiset työvoimapalveluihin liittyvät tehtävät. ELY-lain 3 a §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviin kuuluu kansainvälisen rekrytoinnin palvelut ja 6 kohdan mukaan työvoimapalveluihin liittyvä valtakunnallinen neuvonta. Näiden tehtävien hoitamisessa käytetään työvoimapalvelujen asiakastietojärjestelmää.

114 §. Käsiteltävät tiedot. Pykälän 1 momentin 3 kohtaan, 2 momentin 2 kohtaan ja 3 momentin 2 kohtaan lisättäisiin maininta kehittämis- ja hallintokeskuksesta. Henkilöasiakkaasta, työnantaja-asiakkaasta ja työvoimapalvelujen tuottajasta voitaisiin käsitellä myös kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa asiointiin liittyviä tietoja.

120 §. Työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut. Pykälän 1 momentissa määritellään työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut, joiden kehittämisestä ja ylläpidosta kehittämis- ja hallintokeskus vastaa. Sääntelyä selkeytettäisiin lisäämällä tietojärjestelmäpalveluihin kuuluvaksi myös rajapinnat. Rajapinta mahdollistaa työvoimaviranomaisten omien lisäosien liittämisen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen. Edellä mainitussa ei olisi kysymys tietojärjestelmäpalveluihin kuuluvasta uudesta tehtävästä, sillä tiedonhallintalain 22 §:n ja järjestämislain nykyisen 120 §:n 3 momentin mukaan tehtävä kuuluu jo nykyisellään kehittämis- ja hallintokeskukselle.

Lisäksi pykälän 1 momentin säännöstä tietojärjestelmäpalvelujen kehittämisestä yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa selkeytettäisiin muuttamatta sen asiasisältöä. Lisäksi säännökseen lisättäisiin maininta määrärahoista. Kehittämis- ja hallintokeskukselle osoitetaan määrärahaa valtion talousarviossa. Käytettävissä olevat resurssit asettavat rajan sille, mitä kehittämistoimia kulloinkin voidaan toteuttaa.

Yhteiskehittämisen menettelyssä työvoimaviranomaiset voivat tuoda esille havaitsemiaan kehittämistarpeita mukaan lukien tarpeet uusille rajapinnoille. Yhteiskehittämisen menettelyssä työvoimaviranomaiset pääsevät myös tuomaan esille näkemyksensä kehittämistarpeiden priorisoinnista. Järjestämislain 22 §:ssä tarkoitettuun työllisyyden edistämisen neuvottelukuntaan voitaisiin perustaa yhteiskehittämistä varten jaosto, jonka kautta työvoimaviranomaisten osallistuminen voisi tapahtua.

Pykälän 3 momentti kumottaisiin ja sitä koskeva sääntely siirrettäisiin uuteen 120 a §:ään.

120 a §. Asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentävät lisäosat. Lakiin lisättäisiin uusi 120 a §. Pykälässä säädettäisiin työvoimaviranomaisten hankkimista lisäosista, joilla voidaan täydentää valtakunnallista tietojärjestelmäkokonaisuutta. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaisi nykyistä 120 §:n 3 momentin ensimmäistä virkettä.

Lisäksi 1 momentissa säädettäisiin lisäosan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen liittämisen edellytyksistä. Kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi toimivalta kieltää lisäosan liittäminen, jos se ei täyttäisi kehittämis- ja hallintokeskuksen määrittelemiä teknisiä ja tietoturvaan liittyviä vaatimuksia. Kehittämis- ja hallintokeskus voisi kieltäytyä lisäosan liittamisestä myös, jos lisäosa olisi päällekkäinen käyttövelvollisuuden piiriin kuuluvan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa. Kysymys olisi sääntelyn täsmentämisestä vastaamaan paremmin sille alun perin tarkoitettua sisältöä. Pykälän 1 momentin toinen virke vastaisi sisällöllisesti osin nykyistä 120 §:n 3 momentin toista virkettä.

Jos lisäosa olisi joltain osin päällekkäinen käyttövelvollisuuden piiriin kuuluvan tietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa, kehittämis- ja hallintokeskus harkitsisi, voiko lisäosan

liittää asiakastietovarantoon. Lisäosan liittämistä ei tulisi kieltää, jos päällekkäisyys on vain vähäinen. Kehittämisen- ja hallintokeskuksen tulisi arvioida, miten merkittävä lisäosa on työvoimaviranomaisen kannalta. Ennen lisäosan liittämisen kieltämistä kehittäminen- ja hallintokeskuksen tulisi kuulla työvoimaviranomaista. Kehittäminen- ja hallintokeskuksen tulisi antaa asiasta päätös, johon sovelletaan 145 §:ää oikaisuvaatimuksesta ja valituksesta. Päätös olisi muutoksenhausta huolimatta täytäntöönpantavissa 148 §:n nojalla.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Momentissa todettaisiin kehittäminen- ja hallintokeskuksen toimivalta päättää uusien rajapintojen toteuttamisesta. Tarpeet rajapintojen toteuttamiseksi tulevat työvoimaviranomaisilta ja niitä koskeva priorisointi on tarkoitus käsitellä työvoimaviranomaisten kanssa osana 120 §:ssä tarkoitettua työvoimapalvelujen kehittämisen yhteistyötä. Kehittäminen- ja hallintokeskuksen tulisi ottaa työvoimaviranomaisten näkemykset huomioon.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lisäosassa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä. Momentin ensimmäinen virke vastaisi osin nykyistä 120 §:n 3 momentin viimeistä virkettä. Säännöstä täsmennettäisiin nykyiseen verrattuna siten, että järjestämislain soveltaminen rajattaisiin lisäosassa tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta koskemaan asiakastietojen käyttötarkoituksia ja käsiteltäviä tietoja. Asiakastietojen käyttötarkoituksista säädetään 112 §:ssä ja käsiteltävistä tiedoista 114 §:ssä. Tämä tarkoittaisi sitä, ettei työvoimaviranomainen saisi käsitellä henkilötietoja myöskään lisäosassa 112 §:n käyttötarkoitusten vastaisesti eikä lisäosassa myöskään saisi käsitellä asiakkaiden tietoja 114 §:ssä säädettyä laajemmin. Työvoimaviranomaisen tulisi ottaa huomioon, että työhallinnon henkilöasiakasta koskevat tiedot on säädetty viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 25 kohdan nojalla salassapidettäviksi.

Työvoimaviranomainen vastaisi rekisterinpitäjän velvollisuuksista lisäosassa tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta yksinään. Työvoimaviranomaisen vastuulla olisi siten myös 123 §:n 2 momentissa säädetyt rekisterinpitäjän velvollisuudet, jotka valtakunnallisen asiakastietovarannon osalta kuuluvat kehittäminen- ja hallintokeskukselle. Työvoimaviranomainen vastaisi siten esimerkiksi käsittelyn turvallisuudesta ja tietosuojaa koskevien vaikutusten arvioinnista. Pykälän 3 momentissa selkeytettäisiin rekisterinpitäjyyteen liittyvää vastuuta lisäosan osalta.

Koska kehittäminen- ja hallintokeskuksen vastuulla olisi 1 momentin mukaan määritellä lisäosan liittämiseksi vaadittavat tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset, kehittämisselityksellä olisi tietyissä tilanteissa oikeus sulkea lisäosan yhteys asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen. Asiasta säädettäisiin ehdotetussa 4 momentissa.

Kehittäminen- ja hallintokeskus voisi sulkea yhteyden, jos lisäosan havaittaisiin vaarantavan tietoturvaa tai tietosuojaa. Lisäksi yhteys voitaisiin sulkea, jos tietoja käsiteltäisiin 112 §:n tai 114 §:n vastaisesti. Kehittäminen- ja hallintokeskuksen tulisi ennen yhteyden sulkemista kuulla työvoimaviranomaista ja antaa tälle mahdollisuus korjata puutteet.

125 §. Käyttöoikeuden myöntäminen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen. Pykälän 1 momentin johdantokappaletta muutettaisiin. Nykyisen johdantokappaleen mukaan käyttöoikeus voidaan myöntää työvoimaviranomaisen palveluksessa olevalle. Tämä muutettaisiin koskemaan kunnan tai kuntayhtymä palveluksessa olevaa. Muutos olisi tarpeellinen, jotta käyttöoikeus asiakastietojärjestelmään voitaisiin myöntää myös 13 §:n 2 momentissa tarkoitettujen sopimuksen nojalla työvoimaviranomaisen tehtäviä hoitavalle viranhaltijalle. Muutoin johdantokappale vastaisi nykyistä.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 3 a kohta. Kohdan nojalla käyttöoikeus voitaisiin myöntää kehittämis- ja hallintokeskuksen palveluksessa olevalle, joka hoitaa kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin tai työvoimapalveluiden valtakunnalliseen neuvontaan liittyviä tehtäviä. Edellä mainituista tehtävistä säädetään ELY-lain 3 a §:n 2 momentin 3 ja 6 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 6 kohtaan tehtäisiin edellä mainitusta uudesta 3 a kohdasta johtuva lisäys.

Pykälän 3 momentissa säädetään käyttöoikeuden myöntävästä tahosta. Nykyisen sääntelyn mukaan käyttöoikeuden työvoimaviranomaisen palveluksessa olevalle myöntää työvoimaviranomainen ja muille tahoille kehittämis- ja hallintokeskus. Momenttia täsmennettäisiin siten, että työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden myös tehtävää 13 §:n 2 momentin nojalla sopimuksella hoitavalle henkilölle. Henkilö ei tällöin olisi työvoimaviranomaisen palveluksessa, vaan kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa. Edellä mainittu tarkoittaisi sitä, että järjestämisvastuussa oleva työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden sekä palveluksessaan oleville että niille toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijoille, jotka kyseisen työvoimaviranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen nojalla hoitavat työvoimaviranomaisen tehtäviä. Muilta osin 3 momentti vastaisi nykyistä.

6.2 Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaannosta

6 §. Henkilöstön siirtyminen. Pykälän 1 momentin mukaan valtiolla tehtävää hoitava henkilöstö siirtyy järjestämisvastuun siirron yhteydessä liikkeenluovutuksella kuntiin ja kuntayhtymiin. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka perusteella valtiolta siirtyneen henkilöstön siirrot työllisyysalueen sisällä katsottaisiin vuoden 2025 loppuun asti liikkeenluovutukseksi. Jotta siirto katsottaisiin lain nojalla liikkeenluovutukseksi, sen tulisi liittyä työllisyysalueella tapahtuvaan työvoimapalveluiden tuottamista koskeviin järjestelyihin. Järjestelyltä ei edellytetäisi kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetussa laissa tarkoitetun liikkeen luovutuksen edellytysten täyttymistä.

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetään virkasuhteeseen ottamisesta ilman julkista hakumenettelyä. Lain mukaan kunta voi ottaa muun työnantajan palveluksessa olevan henkilön virkasuhteeseen lain tai sopimuksen nojalla tapahtuvan toiminnan siirtämisen yhteydessä. Liikkeenluovutuksen soveltamisesta siirtymäajan säädettäisiin laissa, joten kunta voisi ottaa henkilön siirron yhteydessä palvelukseensa ilman, että paikka on laitettu haettavaksi.

Liikkeenluovutusta sovellettaisiin tilanteisessa, joissa henkilön siirtyminen tapahtuu viimeistään 31.12.2025. Siirtyvä henkilö siirtyisi toisen kunnan palvelukseen niin sanottuna vanhana työntekijänä, jolloin hänen palvelussuhteensa jatkuisi yhtäjaksoisena työnantajan vaihdoksesta huolimatta.

Pykälän 1 momenttia sovellettaisiin vain sellaiseen henkilöön, joka on siirtynyt liikkeenluovutuksella valtiolta kunnan tai kuntayhtymän palvelukseen työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirron yhteydessä. Säännöstä ei siten sovellettaisi niihin kunnan palveluksessa oleviin, jotka on suoraan palkattu kunnan palvelukseen. Jos kunnassa työskennellyt henkilö siirtyisi esimerkiksi työllisyysalueen kunnasta vastuukunnan palvelukseen, kyse ei olisi momentissa tarkoitetusta liikkeenluovutuksesta, vaan asiaa tulisi arvioida tapauskohtaisesti kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain liikkeenluovutusta koskevien säännösten mukaisesti.

10 §. *Sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti. Momentin säännöksellä selkeytettäisiin sopimukseen liittyviä vastuita. Valtio vastaisi sopimukseen liittyvistä vastuista siltä osin kuin ne kohdistuvat järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että kehittämis- ja hallintokeskus hoitaisi siirtyviin sopimukseen liittyvät ostolaskut siltä osin kuin ne kohdistuvat järjestämisvastuun siirtymistä edeltävään aikaan, vaikka lasku käsiteltäisiin tai saapuisi vuoden 2025 puolella. Kyseiset laskut käsitellään valtion kirjapidossa suoriteperusteisina ja kirjataan vuoden 2024 tilinpäätökseen.

Osaan sopimuksista liittyy hankittavan palvelun tuloksellisuuteen perustuva erillinen korvaus. Tällaisista hankinnoista käytetään nimitystä tulosperustainen hankinta. Palvelun tuottamaa tulosta voidaan arvioida esimerkiksi kuusi kuukautta palvelun päättymisen jälkeen, jolloin niin sanotun tulospalkkion maksaminen voi ajoittua hyvinkin pitkälle palvelun päättymiseen nähden. Myös tulosperustaiset hankinnat kirjataan tilinpäätökseen suoriteperusteisesti eli seuraavalle vuodelle maksettavaksi jäävät tulospalkkiot kirjataan rästivarauksiksi. Kehittämis- ja hallintokeskus vastaisi vuonna 2025 sellaisista tulosperustaisten hankintojen tulospalkkioiden maksamisesta, joiden perusteena oleva palvelu on päätynyt vuoden 2024 aikana. Jos palvelu päättyy vuoden 2025 aikana, tulospalkkion maksaisi työvoimaviranomainen, vaikka palvelu olisi toteutunut osin vuoden 2024 aikana.

11 §. *Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla järjestettyyn palveluun tai tehtyyn päätökseen sovellettava lainsäädäntö.* Pykälän 2 momentin mukaan työvoimaviranomaiset vastaavat siirtyviin tuki- ja korvauspäätöksiin liittyvästä maksatuksesta. Työvoimaviranomaisien maksettavaksi siirtyy siten tukia ja korvauksia, jotka tosiasiallisesti kohdistuvat järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan. Momenttiin lisättäisiin säännös valtion korvauksesta työvoimaviranomaisille. Valtio korvaisi valtion talousarvion rajoissa työvoimaviranomaisille päätöksistä aiheutuvat kustannukset edellä mainituilta osin. Työvoimaviranomaiset vastaisivat kustannuksista siltä osin kuin tuen tai korvauksen peruste kohdistuu vuoteen 2025. Tällä tarkoitettaisiin aikaa, jolta tuki tai korvaus maksetaan maksuajankohdasta riippumatta.

Korvaus maksettaisiin työvoimaviranomaisille sen mukaan, kuinka paljon niille siirtyy vuoteen 2024 kohdentuvia sitoumuksia. Osa sitoumuksista jää maksamatta tukiaikana tapahtuvista muutoksista kuten esimerkiksi palkkatuetun työsuhteen ennen aikaisen päättymisen vuoksi. Sitoumuksiin perustuva korvaus olisi siis osin ylimitoitettu todellisiin kustannuksiin nähden, mutta olisi hallinnollisesti kevyempi toteuttaa, koska se ei edellyttäisi erillistä korvauksen hakemista. Siltä osin kuin palkkatukea ja starttirahaa rahoitetaan valtion talousarvion momentilta 32.30.51, on vuonna 2024 maksamatta jääviin tukiin sidottu määrärahaa, joka siirtyy vuodelle 2025 ja olisi maksettavissa vuonna 2025 korvauksena kunnille. Vastaavaa siirtyvää sidottua määrärahaa ei ole käytettävissä muilta määrärahamomenteilta rahoitettavien tukien osalta. Näin ollen korvaus koskisi joko pelkästään momentilta 32.30.51 rahoitettavia tukia ja korvauksia tai momentilta 32.30.51 varattaisiin ja osoitettaisiin määrärahaa tiettyyn enimmäismäärään asti myös nykyisin muilta määrärahamomenteilta maksettavista tuista työvoimaviranomaisille aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

Lisäksi 2 momenttia muutettaisiin siten, että ryhmävastuuvakuutuksia koskevien korvausten maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät tehtävät jäisivät kehittämis- ja hallintokeskukselle. Ryhmävastuuvakuutuksella tarkoitetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 4 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua ryhmävastuuvakuutusta, jonka järjestämisestä 31.12.2024 asti vastaa työ- ja elinkeinoministeriö, ja jota toimeenpanee Uudenmaan ELY-keskus ja kehittämis- ja hallintokeskus. 31.12.2024 päättyvän ryhmävastuuvakuutukseen toimeenpanoa ei olisi tarkoituksenmukaista siirtää työvoimaviranomaisille, sillä kyseessä on

työ- ja elinkeinoministeriön sekä vakuutusyhtiön välinen hankintasopimus. Tämän vuoksi 31.12.2024 asti voimassa olevaa ryhmävastuuvakuutusta koskevat tehtävät säilyisivät kehittämis- ja hallintokeskuksella, mikä tarkoittaisi käytännössä sitä, että toimeenpanoa voitaisiin jatkaa hankintasopimuksen mukaisesti, mikäli vuonna 2024 tapahtunut vahinkoasia tulisi käsiteltäväksi vasta vuonna 2025 tai myöhemmin. Kehittämis- ja hallintokeskus vastaisi siis ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen (ml. tarvittavat päätökset) ja takaisinperintään liittyvistä tehtävistä, mikäli vahinko on tapahtunut viimeistään 31.12.2024, mutta asia tulisi käsittelemään vasta vuoden 2025 puolella tai myöhemmin.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momenttiin. Poiketen siitä mitä 1 momentissa säädetään ennen järjestämislain voimaantuloa alkaneeseen palveluun sovellettavasta lainsäädännöstä, palveluun otettavaan vakuutusturvaan sovelletaan 1.1.2025 alkaen järjestämislakia.

Pykälän 3 momentin mukaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 60 §:ää sovellettaisiin 1.1.2025 alkaen julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuihin valmennuksiin ja kokeiluihin. Valmennuksella tarkoitettaisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 4 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua valmennusta ja kokeiluilla tarkoitettaisiin saman lain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettuja kokeiluja. Poikkeus soveltamisen osalta olisi tarpeellinen, sillä työ -ja elinkeinoministeriön ryhmävastuuvakuutus päättyisi 31.12.2024 ja esitetyllä poikkeuksella turvattaisiin valmennuksissa ja kokeiluissa olevien ryhmävastuuvakuutuksen voimassaolo katkeamattomana sellaisten valmennuksien ja kokeilujen osalta, jotka olisivat alkaneet julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella ja jatkuisivat vuoden 2025 puolelle.

14 §. Tiedonsaantioikeus ja asiakastietojen käsittely toimeenpanon valmistelussa. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin käyttöoikeuden myöntämisestä valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään ja monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietojärjestelmään toimeenpanon valmistelussa. Käyttöoikeus voitaisiin myöntää kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle, joka hoitaa toimeenpanon valmisteluun liittyviä tehtäviä. Käyttöoikeuden myöntäjänä toimisi työvoimapalveluiden järjestämisestä vastaava kunta tai kuntayhtymä oman henkilöstönsä osalta. Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävänä olisi käyttöoikeuden tekninen avaaminen.

Tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla olisi yksi tapa toteuttaa tietojen luovuttaminen siltä osin kuin tietojärjestelmät sen mahdollistavat. Säännöksellä varmistettaisiin, että kunnan tai kuntayhtymä palveluksessa olevalle voidaan myöntää käyttöoikeus asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen, mikäli se on teknisesti mahdollista. Käytännössä käyttöoikeuden myöntäminen edellyttää asiantuntijan työmarkkinatorin (TE-digi) kolmannen vaiheen käyttöön saamista. Säännös ei estä tietojen luovuttamista myös muulla tavoin.

6.3 Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä

9 §. Monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointi. Pykälän 1 momenttia täsmennettäisiin siten että johtoryhmien vähimmäismäärän lisäksi siinä todettaisiin myös hyvinvointialueen toimialueelle muodostettavien johtoryhmien enimmäismäärä, joka vastaisi alueen työvoimapalveluiden järjestämisestä vastuussa olevien työvoimaviranomaisten lukumäärää. Lisäksi selkeytettäisiin johtoryhmän asettamista ja johtavan henkilön nimeämistä tilanteessa, jossa johtoryhmään kuuluisi useampi kuin yksi työvoimaviranomainen.

Vuoden 2025 alusta voimaan tulevan 9 §:n 1 momentin mukaan johtoryhmän asettaminen kuuluu työvoimaviranomaisen toimivaltaan. Selkeyden vuoksi momenttia täydennettäisiin toteamalla, että johtoryhmän, johon kuuluisi useampi työvoimaviranomainen, muodostaminen on mahdollista vain, jos muodostettavan johtoryhmän toimialueen työvoimaviranomaiset sopisivat johtoryhmän asettavasta ja johtavan henkilön nimeävistä työvoimaviranomaisesta. Viime kädessä johtoryhmän toimialue muodostuu työvoimaviranomaisen päätöksestä laissa asetuissa rajoissa. Tätä hyväksytyyn lain lähtökohtaa selkeytettäisiin myös siten, että momentin kolmannen virkkeen ilmaisu ”johtoryhmän toimialueen työvoimaviranomainen” korjattaisiin muotoon ”työvoimaviranomainen”.

12 §. *Monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietoaineisto ja -järjestelmä.* Pykälän 4 momenttiin, jossa säädetään käyttöoikeuksien myöntämisestä, tehtäisiin järjestämislain 3 §:n 1 momentin 1 kohtaan ehdotettavasta työvoimaviranomaisen määritelmää koskevasta muutoksesta ja järjestämislain 13 §:n 2 momenttiin ehdotettavasta muutoksesta johtuva muutos. Jatkossa työvoimaviranomaisella tarkoitettaisiin vain sitä kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä alueellaan. Työvoimaviranomainen voisi kuitenkin järjestämislain 13 §:n 2 momentin ja siihen ehdotettavan muutoksen nojalla siirtää järjestämislaissa ja muussa laissa työvoimaviranomaiselle säädetyn tehtävän toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi. Momentissa käyttöoikeuteen oikeutettu työvoimaviranomaisen palveluksessa oleva korvattaisiin kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalla, koska myös tehtävää sopimuksen nojalla hoitavalle viranhaltijalle tulee voida myöntää käyttöoikeus tehtävän hoitamista varten.

6.4 Työttömyysturvalaki

1 luku Yleiset säännökset

5 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 16 kohdan työvoimaviranomaisen määritelmään tehtäisiin järjestämislain 13 §:n 2 momenttiin ehdotetusta muutoksesta johtuva muutos. Järjestämislain mukaan työvoimaviranomaisella tarkoitettaisiin vai kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä toimialueellaan.

2 a luku Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

9 §. *Työnhakuun ja työvoimapalveluihin liittyvä menettely.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 1 a kohta. Siinä säädettäisiin korvauksettoman määräajan asettamisesta tilanteissa, joissa työnhakija on väärä tai puutteellisia tietoja antamalla tai muulla vastaavalla omalla menettelyllään aiheuttanut sen, ettei hänelle ole järjestetty työnhakukeskusteluja eikä hänen kanssaan laaditussa työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa muussa suunnitelmassa ole sovittu täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämisestä.

Säännöksessä olisi kyse esimerkiksi tilanteista, joissa työnhakija on ilmoittanut työttömyyden päättymisestä eikä palveluprosessia tämän vuoksi ole toimeenpantu, mutta myöhemmin ilmenee, ettei työttömyys päätykään. Muu vastaava menettely olisi kyseessä esimerkiksi silloin, kun työnhakija on totuudenmukaisesti ilmoittanut työttömyytensä päättymisestä, mutta tilanne muuttuu myöhemmin ja työnhakija laiminlyö ilmoittaa tilanteen muuttumisesta viipymättä siten, että vähintään osia palveluprosessista jää viiveen takia järjestämättä.

Jotta työnhakijan palveluprosessia ei toimeenpanna julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla, työttömyyden päättymisestä tulee olla varmuus.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työnhakijalla on varma tieto työn, opintojen, varusmies- tai siviilipalveluksen taikka perhevapaan alkamisesta. Korvauksetonta määräaika ei asetettaisi tämän säännöksen perusteella, jos tilanne myöhemmin muuttuu ja työnhakija ilmoittaa muutoksesta asianmukaisesti. Sillä ei olisi tämän säännöksen soveltamisen kannalta lähtökohtaisesti merkitystä, mistä syystä muutos tapahtuu. Jos työnhakija esimerkiksi myöhemmin kieltäytyy varmasta työpaikasta, hänen menettelynsä vaikutusta oikeuteen saada työttömyysetuutta arvioitaisiin työstä kieltäytymistä koskevan 2 a luvun 4 §:n mukaan eikä ehdotetun uuden säännöksen perusteella, vaikka työnhakukeskusteluja tai täydentäviä työnhakukeskusteluja ei tämän työn takia olisi järjestetty.

Korvaukseton määräaika asetettaisiin tämän säännöksen perusteella, jos työttömyyden päättymistä koskevat työnhakijan ilmoittamat tiedot osoittautuvat myöhemmin perättömiksi eikä palveluita ole järjestetty työnhakijan ilmoittamien väärin tai puutteellisten tietojen takia. Sillä ei olisi merkitystä, onko työnhakijalla esittää työtä koskeva kirjallinen sopimus, koska kirjallisia työsovimuksia laaditaan tyypillisesti vasta työn alettua.

Korvaukseton määräaika voitaisiin asettaa myös silloin, kun työnhakijan menettelyn perusteella olisi ilmeistä, että hän on tehnyt järjestelyjä pelkästään välttääkseen palveluprosessiin osallistumisen. Tältä osin säännöksen soveltamiskynnys olisi kuitenkin melko korkealla, koska kyse olisi saatavilla olevan näytön arvioimisesta ja tulkitsemisesta.

Uusi 1 momentin 1 a kohta vaikuttaisi myös 2 a kuvun 10 §:n soveltamiseen, ja työnhakijalle voisi 9 §:ssä tarkoitetun seitsemän päivää kestävä korvaukseton määräajan sijasta tulla asetettavaksi myös 10 §:ssä tarkoitettu 14 päivää kestävä korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite riippuen siitä, kuinka monennesta laiminlyönnistä vuoden kuluessa olisi työnhakijan kohdalla kyse. Jokaista julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaan järjestettäväksi kuulunutta työnhakukeskustelua ja täydentävää työnhakukeskustelua arvioitaisiin erikseen ja jokaisesta voisi tulla asetettavaksi korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite, jos muut edellytykset seuraamuksen asettamiselle täyttyvät. Seuraamukset alkaisivat siitä ajankohdasta, jona työnhakukeskustelu tai täydentävä työnhakukeskustelu olisi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvussa säädetyllä tavalla tullut järjestää.

Edellä mainittu perustuu siihen, että työnhakija olisi tällöin yhdenvertaisessa asemassa sellaisen työnhakijan kanssa, jolle on järjestetty työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja, mutta hän on jättänyt saapumatta niihin ilman pätevää syytä. Sillä ei olisi 9 ja 10 §:ää sovellettaessa merkitystä, että työnhakija ei olisi saanut päätöstä aiemmista laiminlyönneistä ennen kuin hänen katsottaisiin omalla menettelyllään aiheuttaneen, ettei seuraavaa työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua järjestetä.

Työttömyysturvalakiin tehtäisiin sekä ne muutokset, joissa viitataan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin (lakiehdotus 4), että muutokset, joissa viitataan työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin (lakiehdotus 11).

11 luku Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §. Velvollisuus tietojen antamiseen. Pykälän 2 momentissa säädetään työnhakijan velvollisuudesta esittää työvoimaviranomaiselle hänen työttömyysturva-asiansa ratkaisemisessa tarvittavia selvityksiä. Säännöksen sanamuotoa selkeytettäisiin muuttamalla säännöksen asiasisältöä. Samalla parannettaisiin säännöksen suomen- ja ruotsinkielisen kieliasun yhdenmukaisuutta.

4 a §. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen työvoimapoliittinen lausunto.* Pykälän 1 momentin kirjoitustapaa selkeytettäisiin. Muutos ei vaikuttaisi siihen, mistä asioista kehittämis- ja hallintokeskus antaa työvoimapoliittisen lausunnon

6.5 Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta

6 §. *Toimivaltaiseksi nimetyt laitokset eräissä työnhakuun liittyvissä tilanteissa.* Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan toimivaltaisen viranomaisen nimeämiä toimivaltaisia laitoksia ovat työvoimapalveluiden järjestämislaissa tarkoitettu kunnan tai kuntayhtymän viranomainen, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä. Määrittely muutettaisiin koskemaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettuja työvoimaviranomaisia. Muutos olisi teknisluontoinen. Toimivaltainen viranomainen muutettaisiin viittaukseksi järjestämislaissa tarkoitettuun työvoimaviranomaiseen.

11 §. *Todistusten ja muiden esitettävien asiakirjojen antaminen.* Pykälän 5 momentin johdantokappaleeseen tehtäisiin vastaava muutos kuin 6 §:ään.

6.6 Palkkaturvalaki

10 §. *Hakemus ja hakijat.* Pykälän 1 momentin mukaan palkkaturvahakemuksen voi jättää kehittämis- ja hallintokeskuksen lisäksi julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä vastuussa olevalle kunnalle tai kuntayhtymälle. Järjestämisvastuussa olevasta kunnasta tai kuntayhtymästä käytetään järjestämislaissa nimitystä työvoimaviranomainen. Momenttiin tehtäisiin työvoimaviranomaisen määritelmää koskeva tarkennus.

6.7 Merimiesten palkkaturvalaki

9 §. *Hakemus ja hakijat.* Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin vastaava muutos kuin palkkaturvalain 10 §:n 1 momenttiin.

6.8 Laki tulotietojärjestelmästä

13 §. *Tiedon käyttäjien oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä.* Pykälän 1 momentin 23 kohtaan lisättäisiin säännös, jonka mukaan kehittämis- ja hallintokeskuksella olisi jo säädettyjen käyttötarkoitusten lisäksi oikeus saada tulorekisteristä tietoja työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen tuottamiseksi.

Ehdotettu säännös mahdollistaisi sen, että tietojärjestelmäpalveluiden tuottamisessa tarvittavat tulorekisteristä saatavat tulotiedot siirtyvät ensin kehittämis- ja hallintokeskuksen ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon, josta ne välittyvät edelleen tietojärjestelmäkokonaisuutta käyttävien työvoimaviranomaisten käyttöön näille kuuluvien lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Käytännössä kehittämis- ja hallintokeskus välittäisi työvoimaviranomaisille tulorekisterin tietoja, jotka ovat välttämättömiä palkkatuen, starttirahan, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen, työllistämisveloitteen perusteella myönnettävän tuen sekä 55 vuotta täyttäneiden muutosturvakoulutuksen toimeenpanoa varten. Tulorekisteriyksikkö myöntäisi kehittämis- ja hallintokeskukselle tietoluvan, jonka perusteella se saisi mainitut tiedot.

Pykälän 1 momentin 34 kohtaan tehtäisiin muutos, mikä mahdollistaisi sen, että myös sopimuksen perusteella työvoimaviranomaisen tehtäviä hoitavalla kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalla olisi oikeus saada tietoja tulorekisteristä. Käytännössä tiedot välittyvät

työvoimaviranomaisille pääasiassa kehittämis- ja hallintokeskuksen tietojärjestelmäpalvelujen kautta.

6.9 Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta

1 luku Yleiset säännökset

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 8 kohtaan tehtäisiin teknisluonteinen korjaus, jolla päivitetäisiin määritelmäsäännökseen muuttunut asetus.

2 luku. Työnhakijan palveluprosessi

6 §. Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen. Pykälän 1 momenttiin ja 3 momenttiin tehtäisiin vastaavat muutokset kuin järjestämislain 32 §:ään. Pykälään myös lisättäisiin uusi 4 momentti, joka vastaisi sisällöltään voimassa olevaa 6 §:n 3 momentin viimeistä virkettä.

3 luku Työnvälitys

3 §. Työnhakuvelvollisuus. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, joka vastaisi sisällöltään järjestämislain ehdotettua 44 §:n 4 momenttia.

4 §. Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan tehtäisiin vastaava lisäys kuin järjestämislain 45 §:n 1 momentin 1 kohtaan.

5 §. Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset. Pykälän 3 momentin 3 kohdasta poistettaisiin epäselvä säännösviittaus ja asia kirjoitettaisiin auki säännökseen. Muutos on luonteeltaan tekninen. Lisäksi pykälän 2 momenttiin tehtäisiin vastaavat muutokset kuin järjestämislain 46 §:n 2 momenttiin.

6 §. Haettavien työmahdollisuuksien määrää ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset. Pykälän 1 ja 3 momentissa olevat säännösviittaukset muutettaisiin vastaamaan ehdotettua sääntelyä.

7 §. Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen. Pykälän 1 momentin 6 kohta kumottaisiin. Kohdassa säädetty kohderyhmä kuuluisi 3 §:ään lisättäväksi ehdotetun 4 momentin soveltamisalaan.

6.10 Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

3 a §. Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävät. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain (897/2009) 3 a §:n 1 momentin mukaan kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa tiettyjä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtäviä. Lisäksi pykälän 2 momentin mukaan kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävänä on muun muassa hoitaa julkisiin työvoimapalveluihin sekä yritystoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyviä valtakunnallisia tieto- ja neuvontapalveluja. Pykälän 1 momenttia ja 2 momentin kohta 6 ja 7 muutettaisiin.

Hallituksen esityksessä 207/2022 on todettu, että 3 a pykälän 1 momentin 3 kohdan olisi tarkoitus vastata voimassa olevaa 2 momenttia. Pykälästä olisi kuitenkin lain 382/2022 mukaisesti tulossa voimaan versio, jossa ilmaisu `voi hoitaa` on korvattu ilmaisulla `hoitaa`. Jotta aiempi ilmaisumuoto säilyisi ja välttyttäisiin epäselvyydeltä lain soveltamisessa,

ehdotetaan tässä, että palattaisiin ennen lakimuutosta 382/2022 olleeseen 3 a §:n muotoiluun näiltä osin. Pykälän 1 momentin muotoilu muutettaisiin kokonaisuudessaan. Asiasisällöltään momentti vastaisi pääosin nykyistä, kuitenkin siten, että siihen olisi tehty edellä mainittu ilmaisumuodon korjaus. Lain 382/2022 sanamuoto `hoitaa` sanamuodon `voi hoitaa` sijaan voitaisiin tulkita tavalla, että hallituksen esityksestä 207/2022 poiketen olisi tarkoitus muuttaa nykyistä oikeustilaa. Aikaisemmassa hallituksen esityksessä HE 179/2014 vp on selkeästi rajattu, minkä lakien mukaista maksatusta kehittämis- ja hallintokeskus voisi hoitaa ja että tehtävistä säädettäisiin erikseen hallinnonalakohtaisissa säädöksissä. Jos ”voi hoitaa” muutettaisiin muotoon ”hoitaa”, voisi tämän tulkita siten, että kehittämis- ja hallintokeskuksen toimivalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten erityislainsäädännön nojalla myöntämien avustusten maksamista, niiden käytön valvonnassa ja takaisinperinnässä sekä valtion korvauksia koskevissa tehtävissä laajenisi koskemaan kaikkia elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten erityislainsäädännön nojalla myöntämiä avustuksia. Esimerkiksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021-2028 annetun lain (758/2021) mukaisten avustusten maksatukseen liittyviä tehtäviä voitaisiin tulkita siirrettävän rakennerahastoasioita hoitavilta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta kehittämis- ja hallintokeskukselle, vaikka sisällöllisiä muutoksia ei näiltä osin ole HE 207/2022 perusteella ollut tarkoitus tehdä.

Säännöksen perustelujen (HE 207/2022 vp, s. 358) mukaan kehittämis- ja hallintokeskus antaisi valtakunnallisesti myös työttömyysturvaan liittyvää neuvontaa. Säännöstä tarkennettaisiin mainitsemalla tästä säännöksessä.

Vuoden 2025 alusta voimaantulevan 7 kohdan mukaan kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviin kuuluu antaa työvoimaviranomaisille oikeudellista neuvontaa työvoimapalvelujärjestelmän kannalta keskeisten lakien toimeenpanossa. Lakeihin lisättäisiin työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettu laki (381/2023).

6.11 Työttömyysturvalaki

Työttömyysturvalakiin tehtäisiin sekä ne muutokset, joissa viitataan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin (lakiehdotus 4), että muutokset, joissa viitataan työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin (lakiehdotus 11).

6.12 Laki yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmästä

10 §. *Asiakastietojärjestelmän tietojen luovuttaminen.* Pykälän 1 momentin sisältämään toimijoiden listaan lisättäisiin kehittämis- ja hallintokeskus, jotta se voisi saada salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja asiakastietojärjestelmästä hoitaakseen kansainvälisen rekrytoinnin valtakunnallista tukitehtäväänsä, josta säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n 2 momentin 3 kohdassa.

6.13 Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 31 a §:n muuttamisesta

31 a §. *Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus.* Pykälän 4 ja 5 momenttia täsmennettäisiin. Nykyisen 4 momentin mukaan korvaus määritetään vuoden 2023 työttömyysetuustietojen perusteella ja korvaus tarkistetaan vuoden 2024 tasoon siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään. Pykälän 5 momentin mukaan korvauksen määrä tarkistetaan vuosittain siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään.

Kansaneläkeindeksistä annetun lain mukaisen tarkistuksen tekeminen sidottaisiin sekä 4 että 5 momentissa rahoitusvastuun perusteena olevien työttömyysetuuksien indeksitarkistukseen. Täsmennys tarkoittaisi sitä, että korvausten indeksitarkistukset seuraisivat työttömyysetuuksien indeksitarkistuksia. Jos työttömyysetuuksien määrää ei jonakin vuonna tarkistettaisi, ei myöskään rahoitusvastuun laajentamisen korvauksia tarkistettaisi.

Työttömyysetuuksien indeksitarkistukset on jäädytetty vuosiksi 2024–2027. Käytännössä korvaukseen ei siten tehtäisi määritysvaiheessa indeksitarkistusta vuoden 2024 tasoon eikä korvaukseen määrää tarkistettaisi tämän jälkeen vuosina 2025–2027.

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksessä ehdotettuihin lakiehdotuksiin ei sisälly uusia asetuksenantovaltuuksia.

8 Voimaantulo

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (1. lakiehdotus) tulisi voimaan pääosin 1.1.2025, jolloin työvoimapalveluiden järjestämistä vastuu siirtyy valtiolta kunnille. Lain 13 §:n 2 momentin muutos tulisi kuitenkin voimaan mahdollisimman pian lain hyväksymisen jälkeen. Järjestämislain 13 § on saatettu voimaan voimaantulolailla 383/2023 jo 1.4.2023 alkaen.

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain muuttamisesta (2. lakiehdotus) tulisi voimaan 1.8.2024. Voimaantulolaki on ollut voimassa 1.4.2023 alkaen, mutta sen 14 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan 1.8.2024 alkaen. Voimaantuloain 14 §:ään lisättäväksi ehdotetun 3 momentin soveltaminen on sidoksissa edellä mainittuun lainkohtaan, joten 2. lakiehdotus olisi tarkoituksenmukaista saattaa voimaan mainittuna ajankohtana.

Lakiehdotukset 3, 9 ja 11 tulisivat voimaan 1.1.2025.

Työttömyysturvalain muutokset tulisivat voimaan 1.1.2025 lukuun ottamatta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muutoksiin liittyvää 2 a luvun 9 §:n lakiehdotuksessa 4. Tämä säännös tulisi voimaan 1.9.2024 ja olisi voimassa vuoden 2024 loppuun. Vuoden 2025 alusta lukien vastaava säännös olisi lakiehdotukseen 12 sisältyvä työttömyysturvalain 2 a luvun 9 §.

Työttömyysturvalain muutoksiin liittyisi työttömyysturvaseuraamusten muutosten yhteydessä tavanomaisesti käytetty siirtymäsäännös. Siirtymäsäännös olisi tarpeen sen selkeyttämiseksi, että työnhakijan työttömyysturva-oikeuteen sovelletaan sinä ajankohtana voimassa olleita säännöksiä, jolta etuutta haetaan. Työttömyysturva-asian käsittelyajankohdalla työ- ja elinkeinotoimistossa ja vuoden 2025 alusta lukien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksessa ei olisi merkitystä.

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta (11. lakiehdotus) tulisi voimaan 1.9.2024.

9 Toimeenpano ja seuranta

Hallitus seuraa työnhakijan palveluprosessiin ja työnhakuvollisuuden asettamiseen liittyvien muutosten toimeenpanoa ja vaikutuksia osana palvelumallin seuranta.

10 Suhde muihin esityksiin

10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Tässä hallituksen esityksessä on esitetty muutoksia eri lakeihin sisältyvään työvoimaviranomaisen määritelmään. Vastaava muutostarve koskee vuorotteluvapaalain (1305/2002) 3 §:n 6 kohtaa. Hallitus on antanut eduskunnalle kevädistuntokaudella 2024 hallituksen esityksen aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE8/2024 vp). Tarvittavia muutoksia vuorotteluvapaalaisa säädettyyn työvoimaviranomaisen määritelmään on esitetty viimeksi mainitussa hallituksen esityksessä.

Lisäksi hallituksen esityksessä on esitetty muutoksia elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain 3 a pykälän 2 momentin 7 kohtaan, johon myös tässä esityksessä ehdotetaan muutoksia. Jos eduskunta hyväksyy tältä osin hallituksen esityksessä HE xxx/2024 vp esitetyt muutokset, ne tulisi ottaa huomioon tämän hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyssä.

10.2 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy valtion vuoden 2024 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lisätalousarvioesityksessä momentin 32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut, siirtomääräraha 2v päätösosassa otettaisiin huomioon kunnille maksettava korvaus julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisista tuki- ja korvauspäätöksistä, jotka kohdistuvat vuoteen 2024 ja ovat siirtyneet työvoimaviranomaisen vastuulle. Valtio korvaisi kunnille edellä mainittujen tukien ja korvausten maksamisesta aiheutuvat kustannuksen siltä osin kuin työvoimaviranomaisen maksama osuus kohdistuisi järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan ja tarkoitukseen myönnetyn määrärahan määrä mahdollistaa korvausten maksamisen. Korvauksen suuruus määräytyisi työvoimaviranomaisille siirtyvien maksamattomien sitoumusten perusteella, vaikka toteutuvat kustannukset olisivat tätä alhaisemmat.

Momentin päätösosaan ehdotettava muutos ei aiheuttaisi momentilta 32.30.51 nykyisin rahoitettavien tukien ja korvausten osalta lisämäärärahan tarvetta. Tarkoitukseen käytettäisiin määrärahaa, joka on sidottu kyseisiin päätöksiin ennen järjestämisvastuun siirtoa. Nykyisin muilta määrärahamomenteilta rahoitettavista tuista aiheutuvien kustannusten korvaaminen aiheuttaisi lisämäärärahatarpeen momentille 32.30.51.

11 Suhde perustuslakiin ja sääntämisjärjestys

Ehdotettu sääntely liittyy perustuslain 6 §:ssä turvattuun yhdenvertaisuuteen, 10 §:ssä säädettyyn yksityiselämän suojaan, julkisen vallan velvollisuuteen edistää työllisyyttä ja 121 §:ssä säädettyyn kunnalliseen itsehallintoon.

Työnhakijan palveluprosessi ja työnhakuvelvollisuus

Esityksen 1. ja 12. lakiehdotuksissa esitetään muutoksia työnhakijan palveluprosessia ja työnhakuvelvollisuuden asettamista koskeviin säännöksiin, jotka ovat syntyneet perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 44/2021 vp). Ehdotetut muutokset koskisivat työnhakijoita, joiden työttömyys on päätymässä kolmen kuukauden kuluessa tai jotka ovat aloittamassa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan kolmen kuukauden

kulussa. Näille työnhakijoille ei pääsääntöisesti järjestettäisi työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja ja työnhakuvelvollisuutta asetettaessa otettaisiin huomioon mahdollisuudet työllistyä lyhytkestoisiin töihin ennen työttömyyden päättymistä tai varusmies- tai siviilipalveluksen alkamista. Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämättä jättäminen edellyttäisi, ettei työnhakija työn tai opintojen alkaessa ole työttömyysuhanalainen ja ettei työnhakuvelvollisuuden asettaminen eikä työnhakijan palvelutarve muutoinkaan edellytä keskustelun järjestämistä. Ehdotetut muutokset eivät kuitenkaan koskisi niitä työnhakijoita, joiden työttömyys on päättymässä työvoimakoulutuksen, työttömyysetuudella tuettujen omaehtoisten opintojen, palkkatuetun työn tai sellaisen osa-aikaisen työn takia, jossa työaika on alle 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän työajasta.

Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Säännös ilmaisee paitsi perinteisen vaatimuksen oikeudellisesta yhdenvertaisuudesta myös ajatuksen tosiasiallisesta tasa-arvosta. Siihen sisältyy mielivallan kielto ja vaatimus samanlaisesta kohtelusta samanlaisissa tapauksissa. Yleistä yhdenvertaisuussäännöstä täydentää perustuslain 6 §:n 2 momentin sisältämä syrjintäkielto, jonka mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan säännöksessä lueteltujen erotteluperusteiden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tällainen muu syy voi olla esimerkiksi asuinpaikka (HE 309/1993 vp, s. 42–44; ks. myös PeVL 31/2014 vp, s. 3/I).

Perustuslain 18 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on edistettävä työllisyyttä ja pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön. Säännöksen päämääränä on perustuslain 18 §:n 2 momenttia edeltäneen hallitusmuodon 15 §:n 2 momentin valmisteluasiakirjojen mukaan mahdollisimman hyvän työllisyyden saavuttaminen. Työllisyyden edistäminen merkitsee samalla sitä, että julkinen valta pyrkii turvaamaan jokaiselle oikeuden työhön. Tämä merkitsee myös sitä, että julkisen vallan tulee pyrkiä estämään pysyvästi työtä vailla olevien ryhmän muodostumista (HE 309/1993 vp, s. 68, PeVM 25/1994 vp, s. 10).

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on lisätä asiantuntijan harkintavaltaa työnhakijan palveluprosessissa siten, että työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja ei tarvitsisi järjestää kaikille säännöksen kohderyhmään kuuluville työnhakijoille. Kyseisillä työnhakijoilla on tiedossa muutos, jonka perusteella he ovat siirtymästä pois työttömyysturvajärjestelmän piiristä eli lähtökohtaisesti tarvetta keskustelujen järjestämiselle ei ole. Tästä vapautuvaa resurssia voitaisiin kohdentaa niihin työnhakijoihin, joiden palvelutarve on suurempi ja siten auttaa heidän työllistymistään ja siten edistää työllisyyttä. Säädettyyn poikkeukseen kuuluvalla työnhakijoiden kohderyhmällä olisi kuitenkin työnhakijan niin pyytäessä oikeus normaalin palveluprosessin mukaisiin keskusteluihin, mikä osaltaan turvaisi yhdenvertaisuutta. Ehdotettujen muutosten ei arvioida olevan ongelmallisia perustuslain kannalta.

Työttömyysturvaseuraamukset

Työttömyysturvaseuraamuksia koskevat nykyiset työttömyysturvalain säännökset on säädetty pitkälti perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Seuraamuksia on uudistettu viimeksi laajemmin 2012, kun säännökset koottiin uudeksi työttömyysturvalain 2 a luvuksi (HE 111/2011 vp).

Perustuslakivaliokunta viittasi mainittua hallituksen esitystä käsitellessään lausunnossaan (PeVL 2/2012 vp) kokoavasti aiempaan vakiintuneeseen lausuntokäytäntöön ja totesi, että työttömyysturvan saamisen edellytysten arvioinnissa lähtökohtana on perustuslain 19 §:n 2 momentissa säädetty oikeus perustoimeentulon turvaan, mutta perustuslaki sinänsä ei estä asettamasta ehtoja perustoimeentuloa turvaavan etuuden saamiselle (ks. esim. PeVL 50/2005 vp, s. 2/II ja siinä mainitut lausunnot).

Perustuslakivaliokunta mainitsi lausunnossaan (PeVL 2/2012 vp) myös, että työttömyysturvan kohdalla kyse voi olla ehdoista, joilla pyritään edistämään työttömän työllistymistä ja jotka ovat siten sopuosinnassa oikeutta työhön koskevan perustuslain 18 §:n kanssa. Turvan saamisen ehdot voivat olla tuensaajan vastasuorituksia edellyttäviä. Valiokunta on niin ikään hyväksynyt sanktioina käytettävät korvauksettomat kaudet. Sanktiona käytetyn etuuden epäämisen pitää kuitenkin olla asiallisesti perustellussa suhteessa siihen, minkälaisia työllistymisen edistämistä tarkoittavia toimintoja on ollut tarjolla ja mitä työttömänä olevan henkilön syyksi voidaan lukea. Korvauksetta jääviä ajanjaksoja ei myöskään voi kehittää niin pitkiksi, että ne muodostuisivat perustuslaista aiheutuvan velvoitteen kiertämiseksi (ks. PeVL 43/2001 vp, s. 2–3 ja PeVL 46/2002 vp, s. 2).

Työttömyysturvalain 2 a luvun 9 §:n muutoksella pyritään varmistamaan, että työnhakija osallistuu hänen työnhakuaan ja työllistymistään tukevaan palveluprosessiin. Palveluprosessin vaikutuksia työllistymiseen on arvioitu hallituksen esityksessä HE 167/2021 vp. Työnhakija voi myös omalla toiminnallaan toimia siten, ettei säännöksen mukaisia työttömyysturvaseuraamuksia aseteta. Ehdotettu säännös vastaakin lähtökohdiltaan aiempia, perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädettyjä säännöksiä.

Yksityiselämän suoja

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Saman lainkohdan mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Henkilötietojen suojan osalta perustuslain säännös viittaa tarpeeseen turvata lainsäädännössä yksilön oikeusturva ja yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelyssä, rekisteröinnissä ja käyttämisessä (HE 309/1993 vp, s. 53/I–II).

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan lainsäätäjän liikkuma-alaa rajoittaa henkilötietojen suoja koskevan säännöksen lisäksi myös se, että henkilötietojen suoja sisältyy osittain samassa momentissa turvattun yksityiselämän suojan piiriin. Lainsäätäjän tulee näin ollen turvata oikeus henkilötietojen suojaan tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuuden kannalta. Säännös viittaa tarpeeseen lainsäädännöllisesti turvata yksilön oikeusturva ja yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelyssä. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut, että erityisesti rekisteröinnin tavoitteista, rekisteröitävien henkilötietojen sisällöstä, henkilötietojen sallituista käyttötarkoituksista, henkilötietojen luovutettavuudesta ja erityisesti teknisellä käyttöyhteydellä luovuttamisesta, henkilötietojen säilytysajoista sekä rekisteröidyn oikeusturvasta tulee säätää lain tasolla kattavasti ja yksityiskohtaisesti (esimerkiksi PeVL 12/2002 vp, s. 5, 19/2012 vp, s. 2 ja PeVL 71/2014 vp, s. 2).

Ennen tietosuojauudistuksen voimaantuloa valiokunta on käytännössään pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina muun muassa henkilötietojen sallittuja käyttötarkoituksen mukaan luettuna tietojen luovutettavuus. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla on tullut lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. (Ks. esim. PeVL 31/2017 vp, s. 2,

PeVL 42/2016 vp, s. 2, PeVL 38(2016 vp, s. 2, PeVL 29/2016 vp, s.4, PeVL 13/2016 vp, s. 3–4).

Perustuslakivaliokunta on kuitenkin tietosuoja-asetuksen voimaantulon jälkeisessä käytännössään katsonut, että yleisen tietosuoja-asetuksen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvattun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Enää henkilötietojen käsittelystä kansallisesti säädettyä ei yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla yleensä edellytetä edellä kuvatun kaltaista kattavaa ja yksityiskohtaista sääntelyä. (PeVL 14/2018 vp, s. 4). Valiokunnan mukaan henkilötietojen suoja tulee näin ollen turvata ensisijaisesti EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee suhtautua pidättäytyvästi ja rajata se vain välttämättömään tietosuoja-asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran puitteissa (PeVL 14/2018 vp, s. 4–5).

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan henkilötietojen käsittelyn perustasta on säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisäateisen velvoitteen noudattamiseksi tai jos käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt erityistä huomiota sääntelytarpeeseen silloin, kun henkilötietoja käsittelee viranomainen. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisäateisen velvoitteen noudattamiseksi. Artiklan e alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista, jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi (PeVL 14/2018, s. 4).

Esityksen 1. lakiehdotuksen 112 §:ssä säädettyjä asiakastietojen käyttötarkoituksia täydennettäisiin koskemaan kehittämis- ja hallintokeskukselle ELY-laissa säädettyjen kansainvälisen rekrytointin palveluihin liittyvien tehtävien ja työvoimapalveluihin sekä työttömyysturvaan liittyvän neuvonnan hoitamiseen. Kehittämis- ja hallintokeskuksen oikeus käsitellä henkilötietoja perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan, jonka mukaan käsittely on lainmukaista kun se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Kehittämis- ja hallintokeskukselle katsotaan jäävän liikkumavaraa säännöksen soveltamisen edellyttämän henkilötietojen käsittelyn osalta, mistä johtuen yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta olisi soveltuvampi käsittelyn oikeuseruste kyseisten tehtävien suorittamiseen liittyvälle henkilötietojen käsittelylle kuin 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka mukaan henkilötietojen käsittely on tarpeen lakisäateisen velvoitteen noudattamiseksi.

Kansallisen erityissääntelyn antaminen perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohtaan. Kohdan mukaan käsittelyn perustasta on säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä, jos käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun päämäärään nähden. Lakiehdotuksen tavoitteena on varmistaa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus mahdollistamalla viranomaisten toimivaltaan kuuluvien tehtävien hoitaminen. Kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen tehtävien hoitaminen ei olisi mahdollista ilman henkilötietojen käsittelyä.

Perustuslakivaliokunta on lisäksi arvioinut viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta ja kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat valiokunnan mukaan voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitettujen tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (ks. esim. PeVL 31/2017 vp, s. 2–3 ja siinä viitatu lausunnot). Esityksen 8. lakiehdotus liittyy tiedonsaantioikeuteen ja tietojen luovuttamiseen. Tulorekisteriyksikkö välittää ja luovuttaa tulorekisterin tietoja, jotka tiedon käyttäjä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeutettu saamaan jo muun lain nojalla suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä. Lakiehdotuksessa lisättäisiin kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviin maininta kehittämis- ja hallintokeskuksen työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettu työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen tuottaminen, jota koskevat tiedonsaantioikeudet on jo laissa sidottu tietojen välttämättömyyteen tai tarpeellisuuteen ja käsittelyperusteesta säädetty laissa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetun asiakastietojen käsittelyä koskevan sääntelyn katsotaan olevan sopusoinnussa perustuslaissa turvatun yksityisyyden suojan kanssa.

Kuntien itsehallinto

Perustuslain 121 §:n mukaan Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneessa käytännössään korostanut, että kunnan tehtävistä säädettyä on huolehdittava rahoitusperiaatteen mukaisesti kuntien tosiasiallisista edellytyksistä suoriutua velvoitteistaan (ks. esim. PeVL 34/2013 vp, s. 2, PeVL 30/2013 vp, s. 5, PeVL 12/2011 vp, s. 2). Valiokunta on myös katsonut, että kunnille osoitettavat rahoitustehtävät eivät itsehallinnon perustuslainsuojan takia saa suuruutensa puolesta heikentää kuntien toimintaedellytyksiä tavalla, joka vaarantaisi kuntien mahdollisuuksia päättää itsenäisesti taloudestaan ja siten myös omasta hallinnostaan (ks. esim. PeVL 41/2014 vp, s. 3, PeVL 50/2005 vp, s. 2). Rahoitusperiaate sisältyy myös Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 9 artiklan 2 kappaleeseen, jonka mukaan paikallisviranomaisten voimavarojen tulee olla riittävät suhteessa niihin velvoitteisiin, jotka niille on annettu perustuslaissa ja muissa laeissa (ks. esim. PeVL 16/2014 vp, s. 2).

Julkisten työvoimapalveluiden järjestäminen on vuoden 2025 alusta kunnille siirytävä tehtävä, jonka rahoittamiseksi kunnalle myönnetään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Työvoimapalveluiden järjestämistä annetaan lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon jälkeen annetussa laissa säädetään siirtymäsäännöksistä, joissa määritellään valtion ja kuntien välistä vastuuta siirtymäajankohtana.

Esityksessä ehdotetaan voimaantulolain 10 §:ää täydennettäväksi siten, että valtio vastaisi sopimukseen perustuvista vastuista siltä osin kuin niitä kohdistuva suorite perustuu vuoteen 2024, vaikka maksu tapahtuisi vasta vuoden 2025 puolella. Voimaantulolain 11 §:ään esitetyn lisäyksen mukaan, valtio korvaisi työvoimaviranomaisille talousarvion rajoissa kustannukset, jotka niille aiheutuvat julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella tehdyistä päätöksistä, siltä osin kuin tuettu toiminta kohdistuu järjestämisvastuun siirtoa edeltään aikaan. Voimaantulolakiin ehdotetut säännökset edistäisivät osaltaan rahoitusperiaatteen toteutumista

ja sen myötä kuntien itsehallintoa, kunkuntien viimekätinen vastuu järjestämisvastuun siirtymistä edeltävistä kustannuksista vähenisi talousarvion rajojen mukaisesti.

Hallitus katsoo, ettei esitys sisällä mitään sellaista, mitä ei voitaisi käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 48 §:n 1 momentin 6 kohta ja 120 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 48 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 997/2023,

muutetaan 3 §:n 1 momentin 1 ja 12 kohta, 13 §:n 2 momentti, 32 §:n 1 momentti ja 3 momentti, 33 §:n 1 momentin 2 kohta, 42 §:n 3 momentti, 45 §:n 1 kohta, 46 §:n 2 momentti ja 3 momentin 3 kohta, 47 §:n 1 ja 3 momentti, 112 §:n 1 momentin 2 kohta, 114 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta, 120 §:n 1 momentti sekä 125 §:n 1 momentin johdantokappale, 6 kohta ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 33 §:n 1 momentin 2 kohta ja 47 §:n 3 momentti laissa 691/2023, sekä

lisätään 32 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 691/2023, uusi 4 momentti, 44 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 691/2023, uusi 4 momentti, lakiin uusi 120 a § ja 125 §:n 1 momenttiin uusi 3 a kohta seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *työvoimaviranomaisella* kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä toimialueellaan;

12) *de minimis -tuella* tukea, johon sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 2023/2831, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 1408/2013 tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 717/2014;

13 §

Kuntien yhteistoiminta järjestämisvastuun toteuttamiseksi

Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa on otettava huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet. Sen estämättä, mitä kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, työvoimaviranomainen voi sopia tässä laissa työvoimaviranomaiselle säädetyn tehtävän antamisesta toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi.

Sopimuksella voidaan antaa toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi myös muussa laissa työvoimaviranomaiselle säädetty tehtävä.

32 §

Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen

Työvoimaviranomainen järjestää työnhakijan palvelutarve ja olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla:

1) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle viisi täydentävää työnhakukeskustelua lähtökohtaisesti kahden viikon välein alkuhaastattelun jälkeen; täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään kuitenkin neljä, jos alkuhaastattelua on edeltänyt täydentävä työnhakukeskustelu;

2) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle sekä muulle osa-aikaisessa työsuhteessa olevalle tai työaikaa lyhentämällä lomautetulle työnhakijalle työnhakukeskustelun aina, kun alkuhaastattelusta, edellisestä tämän kohdan mukaisesta työnhakukeskustelusta tai viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kolme kuukautta;

3) työttömälle työnhakijalle kaksi täydentävää työnhakukeskustelua kuukauden aikana aina, kun alkuhaastattelusta, edellisestä tämän kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta tai viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kuusi kuukautta;

Työnhakukeskustelua ja 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakijan työttömyys päättyy kolmen kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28-32 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai työajaltaan enintään 80 prosenttia alalla sovellettavaa kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöaikaa vastaavan osa-aikaisen työn takia taikka hän kolmen kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan. Edellä säädetyn soveltamisen edellytyksenä on lisäksi, että työttömyys päättyy vähintään kolmen kuukauden ajaksi tai varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa kestää vähintään kolme kuukautta, eikä työnhakuvelvollisuuden asettaminen tämän lain 44 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla eikä hänen palvelutarpeensa muutoinkaan edellytä keskustelujen järjestämistä. Keskustelut on kuitenkin aina järjestettävä työnhakijan pyynnöstä.

Jos työnhakija on lomautettu, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään vain työnhakijan pyynnöstä.

33 §

Työnhakukeskustelua ja täydentävää työnhakukeskustelua koskevat poikkeukset

Vaikka työnhakija olisi työtön tai työttömyysuhan alainen, työnhakukeskustelua ja 32 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakija:

2) ei ole suorittanut peruskoulun tai lukion jälkeistä tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta (*koulutusta vailla oleva*) ja hän opiskelee omaehtoisia opintoja 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitettulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna arviolta yli kuukauden;

42 §

Työnvälityksen tavoite ja yleiset periaatteet

Työnvälitystä tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti. Työvoimaviranomaiset ovat työnvälityspalvelujen eurooppalaisesta verkostosta (Eures), liikkuvuuspalvelujen tarjoamisesta työntekijöille ja työmarkkinoiden yhdentymisen tiivistämisestä ja asetusten (EU) N:o 492/2011 ja (EU) N:o 1296/2013 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU 2016/589 7 artiklan c alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja Eures-jäseniä. Työvoimaviranomaisen tehtävistä työnvälityksessä Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen sekä kansainvälisestä harjoittelusta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Työnhakuvelvollisuus

Jos työnhakijan työttömyys päättyy kolmen kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai työajaltaan enintään 80 prosenttia alalla sovellettavaa kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöaikaa vastaavan osa-aikaisen työn takia taikka hän kolmen kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan, työnhakuvelvollisuus asetetaan täysille kuukauden kestäville tarkastelujaksoille tai sitä ei sisällytetä työllistymissuunnitelmaan ottaen huomioon työnhakijan mahdollisuus työllistyä lyhytkestoiseen työhön ennen työttömyyden päättymistä tai varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan alkamista. Edellä säädetyn soveltamisen edellytyksenä on lisäksi, että työttömyys päättyy vähintään kolmen kuukauden ajaksi tai varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa kestää vähintään kolme kuukautta.

45 §

Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta

Työnhakuvelvollisuutta voi täyttää:

1) hakemalla sellaista vähintään kaksi viikkoa kestävästä työsuhteesta tehtävää työtä, johon työnhakija voi perustellusti olettaa voivansa työllistyä; työsuhteen kesto koskevasta edellytyksestä voidaan poiketa 44 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa, jos asiasta on sovittu työllistymissuunnitelmassa;

46 §

Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset

Lomautetun työnhakuvelvollisuus alkaa siitä, kun lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta.

Työnhakuvelvollisuus alkaa siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu, jos työnhakija:

3) on arviolta yli kuukauden ajan palkkatuetussa työssä, jonka työaika ylittää 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta; tai

47 §

Haettavien työmahdollisuuksien määrää ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset

Jollei 44 §:n 3 tai 4 momentista tai 48 §:stä johdu muuta, vähintään kaksi viikkoa kestävässä osa-aikatyössä olevan tai työaika lyhentämällä lomautetun työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joiden aikana työnhakijan tulee hakea yhtä työmahdollisuutta.

Jollei 1 momentista, 44 §:n 3 tai 4 momentista tai 48 §:stä johdu muuta, arviolta yli kuukauden ajan 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetulla tavalla omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna opiskelevan koulutusta vailla olevan työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää opintojen ajalle kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joista kunkin aikana työnhakijan tulee hakea kolmea työmahdollisuutta. Työnhakuvelvollisuuteen sovelletaan tämän pykälän 1 momenttia sekä 44 ja 48 §:ää siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu.

112 §

Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Asiakkaiden ja työvoimapalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää:

2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa, työttömyysturvalaissa, vuorotteluvapaalaissa, kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa työvoimaviranomaiselle tai kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa (897/2009) kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin liittyvien tehtävien sekä työvoimapalveluihin ja työttömyysturvaan liittyvän neuvonnan hoitamiseen;

114 §

Käsiteltävät tiedot

Henkilöasiakkaasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

3) työvoimapalvelujen asiakkuuteen ja työvoimaviranomaisen tai kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa asiointiin sekä asiointiin mahdollisesti edellyttämiin erityisjärjestelyihin liittyvät tiedot;

Työvoimapalveluja hakevasta tai saavasta työnantajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

2) työvoimapalvelujen asiakkuuteen ja työvoimaviranomaisen tai kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa asiointiin liittyvät tiedot;

Työvoimapalvelujen tuottajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

2) työvoimaviranomaisen tai kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa asiointiin liittyvät tiedot;

120 §

Työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

Kehittämis- ja hallintokeskus vastaa työvoimapalvelujen valtakunnallisen tietovarannon, palvelualueen ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden sekä asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen liittymiseksi tarvittavien rajapintojen kehittämisestä ja ylläpidosta (*työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut*). Työvoimapalvelujen valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja kehitetään yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa ottaen huomioon käytettävissä olevat määrärahat.

120 a §

Asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentävät lisäosat

Työvoimaviranomainen voi hankkia 120 §:n 2 momentissa tarkoitettua asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä lisäosia. Lisäosan liittäminen 120 §:n 2 momentissa tarkoitettuun asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen edellyttää, että lisäosa:

1) täyttää kehittämis- ja hallintokeskuksen määrittelemät tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset;

2) ei ole päällekkäinen mainitussa momentissa tarkoitettua käyttövelvoitteen piiriin kuuluvan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa.

Jos lisäosan liittäminen tarvittavia rajapintoja tai muita teknisiä ja tietoturvaan liittyviä vaatimuksia ei ole määritelty, kehittämis- ja hallintokeskus päättää rajapinnan toteuttamisesta ottaen huomioon muut työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden kehittämistarpeet.

Lisäosassa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä 112 §:ssä säädetään asiakastietojen käyttötarkoituksista ja 114 §:ssä käsiteltävistä tiedoista. Työvoimaviranomainen vastaa yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja tehtävistä lisäosassa tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta.

Kehittämis- ja hallintokeskus voi sulkea lisäosan yhteyden 120 §:ssä tarkoitettuun tietovarantoon, jos lisäosa vaarantaa tietoturvaa tai -suojausta taikka henkilötietoja käsitellään tämän pykälän 3 momentissa säädetyn vastaisesti.

125 §

Käyttöoikeuden myöntäminen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen

Käyttöoikeus valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen voidaan myöntää kunnan, kuntayhtymän, kehittämis- ja hallintokeskuksen, työ- ja elinkeinoministeriön tai aluehallintoviraston palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa:

3 a) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa tarkoitettuja

kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin tai työvoimapalveluiden tai työttömyysturvan valtakunnalliseen neuvontaan liittyviä tehtäviä;

6) 1–3 tai 3 a kohdassa tarkoitettuihin palveluihin, tukiin tai asiakasprosesseihin taikka työttömyysturva- tai vuorotteluvapaajärjestelmään liittyviä valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtäviä;

Työvoimaviranomainen myöntää käyttöoikeuden valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle sekä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa olevalle henkilölle hankkimansa palvelun osalta. Kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden palveluksessaan olevalle henkilölle sekä työ- ja elinkeinoministeriön ja aluehallintoviraston palveluksessa olevalle henkilölle. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden 2 momentissa tarkoitetun työvoimapalvelujen ulkopuolisten tahon palveluksessa olevalle henkilölle, kun kyse on kehittämis- ja hallintokeskuksen tai työ- ja elinkeinoministeriön tekemästä toimeksiannosta tai hankkimasta palvelusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen13 §:n 2 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2024.

2.

Laki

työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain (383/2023) 6 §:n 1 ja 2 momentti ja 11 §:n 2 momentti sekä *lisätään* 10 §:ään uusi 2 momentti, 11 §:ään uusi 3 momentti ja 14 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

6 §

Henkilöstön siirtyminen

Työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisen yhteydessä kuntien järjestämisvastuulle siirrettävien tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto työ- ja elinkeinotoimistoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta kuntiin ja kuntayhtymiin katsotaan liikkeenluovutukseksi. Sen estämättä, mitä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 25 §:n 1 momentissa säädetään, jos kunnat sopivat työvoimapalveluiden tuottamista koskevien järjestelyjen yhteydessä valtiolta siirtyneen henkilön siirtymisestä työllisyysalueen sisällä toisen kunnan palvelukseen, siirto katsotaan liikkeenluovutukseksi vuoden 2025 loppuun asti.

Poiketen siitä, mitä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 4 §:ssä säädetään julkisesta hakumenettelystä, kunta tai kuntayhtymä voi ottaa palveluksessaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain voimaan tullessa olevan työsopimussuhteisen työntekijän vastaavaan virkasuhteeseen ilman julkista hakumenettelyä. Virkasuhteeseen ottaminen ilman julkista hakumenettelyä edellyttää, että henkilön palvelussuhde on jatkunut ilman keskeytystä mainitun lain voimaantulon jälkeen. Edellä mainitun poikkeuksen mukainen virkasuhteeseen ottaminen on mahdollista tehdä vuoden 2025 loppuun asti.

10 §

Sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Valtio vastaa sopimuksiin liittyvistä vastuista siltä osin kuin ne kohdistuvat 1 päivää tammikuuta 2025 edeltävään aikaan.

11 §

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla järjestettyyn palveluun tai tehtyyn päätökseen sovellettava lainsäädäntö

Työvoimaviranomainen hoitaa 1 momentissa tarkoitettujen tukien ja korvausten maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät toimet lukuun ottamatta työllisyyspoliittista avustusta ja ryhmävastuuvakuutusta, joiden maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät toimet hoitaa kehittämis- ja hallintokeskus. Valtio korvaa työvoimaviranomaisille siirtyvien päätösten perusteella maksettavaksi tulevat tuet ja korvaukset valtion talousarvion rajoissa siltä osin kuin ne kohdistuvat 1 päivää tammikuuta 2025 edeltävään aikaan.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuihin valmennuksiin ja kokeiluihin sovelletaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 60 §:ää 1 päivästä tammikuuta 2025.

14 §

Tiedonsaantioikeus ja asiakastietojen käsittely toimeenpanon valmistelussa

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa myöntämällä käyttöoikeus työvoimapalvelujen valtakunnalliseen tietojärjestelmäkokonaisuuteen ja monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietojärjestelmään. Työvoimapalveluiden järjestämisestä vastaava työvoimaviranomainen myöntää käyttöoikeuden kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle, jonka tehtäviin kuuluu toimeenpanon valmistelu. Kehittämis- ja hallintokeskus vastaa käyttöoikeuden teknisestä avaamisesta käyttöoikeuden myöntäneen työvoimaviranomaisen ilmoituksen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 9 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023) 9 §:n 1 momentti ja 12 §:n 4 momentti seuraavasti:

9 §

Monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointi

Jokaisen hyvinvointialueen toimialueella on oltava monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia varten vähintään yksi, kuitenkin enintään alueen järjestämisvastuussa olevien työvoimaviranomaisten määrää vastaava määrä monialaisen tuen johtoryhmiä. Hyvinvointialueen, hyvinvointialueen toimialueen työvoimaviranomaisten ja Kansaneläkelaitoksen on neuvoteltava johtoryhmien määrästä ja toimialueista ennen johtoryhmien asettamista. Työvoimaviranomainen asettaa johtoryhmän ja nimeää henkilöt, jotka johtavat monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia johtoryhmän asettamisissa puitteissa. Johtoryhmä, johon kuuluu useampi työvoimaviranomainen, voidaan muodostaa vain, jos työvoimaviranomaiset sopivat johtoryhmän asettavasta sekä johtavan henkilön ja johtoryhmän puheenjohtajan nimeävistä työvoimaviranomaisesta. Johtoryhmän on hyväksyttävä johtavat henkilöt ennen heidän nimeämistään.

12 §

Monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietoaineisto ja -järjestelmä

Asiakastietojärjestelmän käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta. Kehittämisen ja hallintokeskus voi myöntää käyttöoikeuden kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen tai Kansaneläkelaitoksen palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 5 §:n 1 momentin 16 kohta, sekä 1 luvun 2 §:n 2 momentti ja 4 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 385/2023, sekä
lisätään 2 a luvun 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1380/2021 ja 684/2022, väliaikaisesti uusi 1 a kohta seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

16) *työvoimaviranomaisella* työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä toimialueellaan, sekä viranhaltijaa, joka mainitun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettun sopimuksen nojalla hoitaa tässä laissa säädettyjä työvoimaviranomaisen tehtäviä.

2 a luku

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

9 §

Työnhakuun ja työvoimapalveluihin liittyvä menettely

Työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen seitsemän päivän ajalta laiminlyönnin tai muun menettelyn jälkeen, jos hän työttömänä tai palkkatuetussa työssä ollessaan taikka saadessaan työttömyysetuutta 3 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella ilman 11–14 §:ssä tarkoitettua taikka näihin pätevyydeltään rinnastettavaa syytä 12 kuukauden aikana toisen kerran:

1 a) ilmoittamalla vääriä tai puutteellisia tietoja taikka muulla vastaavalla tavalla omalla menettelyllään aiheuttaa, ettei hänelle järjestetä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitettua työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua;

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Työttömyysetuuden hakijan on esitettävä työvoimaviranomaisen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen lausunnon antamiseksi tarpeelliset häntä henkilökohtaisesti koskevat selvitykset työvoimaviranomaiselle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselle sen määräämällä tavalla.

4 a §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen työvoimapoliittinen lausunto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus antaa 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapoliittisen lausunnon niistä työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä, joista säädetään seuraavissa lainkohdissa:

- 1) 2 luvun 4 §:n 2 momentti muusta kuin työsuhteessa tehdystä työstä;
 - 2) 2 luvun 5 § työllistymisestä yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssä yhdenjaksoisesti yli kahden viikon ajan lukuun ottamatta mainitun luvun 5 a §:n soveltamista ja siinä tarkoitettuja työttömyysetuuden saamisen edellytyksiä;
 - 3) 2 luvun 6 § yrityksessä työskentelyn päättymisestä;
 - 4) 2 luvun 7 § yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn päättymisestä;
 - 5) 2 luvun 8 § yritystoiminnan lopettamisesta;
 - 6) 2 luvun 9 § oman työn lopettamisesta;
 - 7) 2 luvun 10 ja 11 § opiskelusta ja päätoimisen opiskelun päättymisestä; lukuun ottamatta mainitun luvun 10 a §:n 3 momentin 3 kohdan ja 10 b §:n soveltamista ja niissä tarkoitettuja työttömyysetuuden saamisen edellytyksiä;
 - 8) 2 luvun 13 §:n 1–3 momentti sekä 14 ja 15 § koulutusta vailla olevaa nuorta koskevista edellytyksistä;
 - 9) 2 a luku työvoimapoliittisesti moitittavasta menettelystä; lukuun ottamatta mainitun luvun 10 §:n 2 ja 3 momenttia etuuden palautumisesta.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 2 a luvun 9 §:n 1 momentin 1 a kohta tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä syyskuuta 2024 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2024.

Työnhakijan menettelyyn, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

5.

Laki

sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain (352/2010) 6 § ja 11 §:n 5 momentin johdantokappale, sellaisina kuin ne ovat laissa 401/2023, seuraavasti:

6 §

Toimivaltaiseksi nimetyt laitokset eräissä työnhakuun liittyvissä tilanteissa

Perusasetuksen 1 artiklan q alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuja toimivaltaisen viranomaisen nimeämiä toimivaltaisia laitoksia täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 4 kohdan ja perusasetuksen 64 artiklan 1 kohdan a alakohtaa sovellettaessa ovat työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) tarkoitettut työvoimaviranomaiset.

Perusasetuksessa ja täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja työvoimaviranomaisia Suomessa ovat 1 momentissa tarkoitettut työvoimaviranomaiset sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus.

11 §

Todistusten ja muiden esitettävien asiakirjojen antaminen

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettut työvoimaviranomaiset antavat:

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

palkkaturvalain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan palkkaturvalain (866/1998) 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 999/2023, seuraavasti:

10 §

Hakemus ja hakijat

Hakemus on toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen tai työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettulle (380/2023) työvoimaviranomaiselle. Ahvenanmaan maakunnassa hakemus on kuitenkin toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen. Hakemuksen voi ulkomailla jättää myös Suomen edustustoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

merimiesten palkkaturvalain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1000/2023, seuraavasti:

9 §

Hakemus ja hakijat

Hakemus on toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen tai työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) tarkoitetulle työvoimaviranomaiselle. Ahvenanmaan maakunnassa hakemus on kuitenkin toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen. Hakemuksen voi ulkomailla jättää myös Suomen edustustoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) 13 §:n 1 momentin 23 ja 34 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 402/2023, seuraavasti:

13 §

Tiedon käyttäjien oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä

Tulorekisteriyksikkö välittää ja luovuttaa tulorekisterin tietoja, jotka tiedon käyttäjä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeutettu muun lain nojalla saamaan suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä, seuraavasti:

23) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselle palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) toimeenpanoa varten, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 120 §:n 1 momentissa tarkoitettujen työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen tuottamiseksi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa (897/2009) säädetyn työvoimapalveluiden toimivuutta sekä tuloksellisuutta ja vaikutuksia koskevan tiedon tuottamista, arviointia ja seurantaa koskevan tehtävän hoitamiseksi;

34) kunnalle tai kuntayhtymälle työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua muutosturvakoulutusta, palkkatukea, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea, starttirahaa ja työllistämismääräytysten perusteella järjestetyn työn palkkakustannuksiin myönnettävää tukea koskevien tehtävien toimeenpanoa varten;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 3 luvun 7 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 996/2023,
muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 8 kohta, 2 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä 3 luvun 4 §:n 1 kohta, 5 §:n 2 momentti ja 3 momentin 3 kohta sekä 6 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 3 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 1366/2014, 2 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä 3 luvun 4 §:n 1 kohta ja 5 §:n 3 momentin 3 kohta laissa 1379/2021, 3 luvun 5 §:n 2 momentti 6 §:n 1 momentti laissa 683/2022 sekä 3 luvun 6 §:n 3 momentti laissa 1132/2022, sekä
lisätään 2 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1379/2021, uusi 4 momentti ja 3 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1379/2021, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

81

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *de minimis* -tuella tukea, johon sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 2023/2831, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 1408/2013 tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 717/2014;

2 luku

Työnhakijan palveluprosessi

6 §

Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen

Työ- ja elinkeinotoimisto järjestää työnhakijan palvelutarve ja olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla:

1) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle viisi täydentävää työnhakukeskustelua kahden viikon välein alkuhaastattelun jälkeen; täydentäviä työnhakukeskusteluita järjestetään kuitenkin neljä, jos alkuhaastattelua on edeltänyt täydentävä työnhakukeskustelu;

2) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle sekä muulle osa-aikaisessa työsuhteessa olevalle tai työaikaa lyhentämällä lomautetulle työnhakijalle työnhakukeskustelun aina, kun alkuhaastattelusta, edellisestä tämän kohdan mukaisesta työnhakukeskustelusta tai viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kolme kuukautta;

3) työttömälle työnhakijalle kaksi täydentävää työnhakukeskustelua kuukauden aikana aina, kun alkuhaastattelusta, edellisestä tämän kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta tai viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kuusi kuukautta;

Työnhakukeskustelua ja 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakijan työttömyys päättyy kolmen kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22-24 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai työajaltaan enintään 80 prosenttia alalla sovellettavaa kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöaikaa vastaavan osa-aikaisen työn takia taikka hän kolmen kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan. Edellytyksenä on lisäksi, ettei työnhakija työn tai opintojen alkaessa ole työttömyysuhan alainen eikä työnhakuvollisuuden asettaminen 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla eikä hänen palvelutarpeensa muutoinkaan edellytä keskustelujen järjestämistä. Keskustelut on kuitenkin aina järjestettävä työnhakijan pyynnöstä.

Jos työnhakija on lomautettu, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja täydentäviä työnhakukeskusteluita järjestetään vain työnhakijan pyynnöstä.

3 luku

Työnvälitys

3 §

Työnhakuvelvollisuus

Jos työnhakijan työttömyys päättyy kolmen kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai työajaltaan enintään 80 prosenttia alalla sovellettavaa kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöaikaa vastaavan osa-aikaisen työn takia taikka hän kolmen kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan, työnhakuvelvollisuus asetetaan täysille kuukauden kestäville tarkastelujaksoille tai sitä ei sisällytetä työllistymissuunnitelmaan ottaen huomioon työnhakijan mahdollisuus työllistyä lyhytkestoiseen työhön ennen työttömyyden päättymistä tai varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan alkamista. Edellytyksenä on lisäksi, ettei työnhakija työn tai opintojen alkaessa ole työttömyysuhan alainen.

4 §

Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta

Työnhakuvelvollisuutta voi täyttää:

1) hakemalla sellaista vähintään kaksi viikkoa kestävästä työsuhteesta tehtävää työtä, johon työnhakija voi perustellusti olettaa voivansa työllistyä; työsuhteen kesto koskevasta edellytyksestä voidaan poiketa 3 §:n 4 momentissa tarkoitetussa tilanteessa, jos siitä on sovittu työllistymissuunnitelmassa;

5 §

Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset

Lomautetun työnhakuvelvollisuus alkaa siitä, kun lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta.

Työnhakuvelvollisuus alkaa siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu, jos työnhakija:

3) on arviolta yli kuukauden ajan palkkatuetussa työssä, jonka työaika ylittää 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta;

6 §

Haettavien työmahdollisuuksien määrää ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset

Ellei 3 §:n 3 tai 4 momentista tai 7 §:stä johdu muuta, vähintään kaksi viikkoa kestävässä osa-aikatyössä olevan tai työaikaa lyhentämällä lomautetun työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joiden aikana työnhakijan tulee hakea yhtä työmahdollisuutta.

Ellei 1 momentista, 3 §:n 3 tai 4 momentista tai 7 §:stä johdu muuta, arviolta yli kuukauden ajan 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetulla tavalla omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna opiskelevan koulutusta vailla olevan työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää opintojen ajalle kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joista kunkin aikana työnhakijan tulee hakea kolmea työmahdollisuutta. Työnhakuvelvollisuuteen sovelletaan tämän pykälän 1 momenttia sekä tämän luvun 3 ja 7 §:ää siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain (897/2009) 3 a §:n 1 momentti ja 2 momentin 6 ja 7 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 3 a §:n 1 momentti ja 2 momentin 6 kohta laissa 382/2023 ja 3 a §:n 2 momentin 7 kohta laissa 692/2023, seuraavasti:

3 a §

Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävät

Kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteisiä henkilöstö- ja taloushallinnon tehtäviä ja muita vastaavia palvelu- yleishallinto- ja tietohallintotehtäviä sekä antaa yleishallinnollisia ohjeita ja ohjaa niiden soveltamista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten suoraan valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntämän valtionavustuksen maksamista ja takaisinperintää koskevat valtionavustuslain 12, 19, 21 ja 22 §:n mukaiset tehtävät sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lisäksi mainitun lain 15 §:n mukaisia valvontatehtäviä. Kehittämis- ja hallintokeskus voi hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten erityislainsäädännön nojalla myöntämien avustusten maksamista, niiden käytön valvontaa ja takaisinperintää sekä valtion korvauksia koskevia tehtäviä siten kuin niistä erikseen säädetään.

Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävänä on:

6) hoitaa julkisiin työvoimapalveluihin ja työttömyysturvaan sekä yritystoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyviä valtakunnallisia tieto- ja neuvontapalveluja;

7) tukea työvoimaviranomaisia työvoimapalvelujärjestelmän kehittämisessä sekä antaa työvoimaviranomaisille oikeudellista neuvontaa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023), työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023),

työttömyysturvalain, vuorotteluvapaalain (1305/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) toimeenpanossa; sekä

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

työttömyysturvalain 2 a luvun 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työttömyysturvalain (1290/2002) 2 a luvun 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1380/2021, 385/2023 ja 685/2023, uusi 1 a kohta seuraavasti:

2 a luku

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

9 §

Työnhakuun ja työvoimapalveluihin liittyvä menettely

Työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen seitsemän päivän ajalta laiminlyönnin tai muun menettelyn jälkeen, jos hän työttömänä tai palkkatuetussa työssä ollessaan taikka saadessaan työttömyysetuutta 3 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella ilman 11–14 §:ssä tarkoitettua taikka näihin pätevyydeltään rinnastettavaa syytä 12 kuukauden aikana toisen kerran:

1 a) ilmoittamalla vääriä tai puutteellisia tietoja taikka muulla vastaavalla tavalla omalla menettelyllään aiheuttaa, ettei hänelle järjestetä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 32 ja 33 §:ssä tarkoitettua työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Työnhakijan menettelyyn, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa ollutta 2 a luvun 9 §:n 1 momentin 1 a kohtaa.

12.

Laki

yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä (293/2017) 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 394/2023, seuraavasti:

10 §

Asiakastietojärjestelmän tietojen luovuttaminen

Edellä 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja yrityspalvelujen toteuttamiseksi tarpeellisia muita kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa työ- ja elinkeinoministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, ulkoministeriölle, ulkomaan edustukseen kuuluville edustustoille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskustenkehittämisen- ja hallintokeskukselle, Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandille, Business Finland Oy:lle, valtion erityisrahoitusyhtiölle, Ruokavirastolle ja alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain 4 §:n 13 kohdassa tarkoitetuille välittäville toimielimille mainitun lain 28 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 31 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 31 a §:n 4 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 384/2023, seuraavasti:

31 a §

Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus

Tässä pykälässä tarkoitettut korvaukset määritetään vuonna 2023 maksettujen työttömyysetuuksien maksatuksesta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle vuoden 2023 loppuun mennessä kertyneiden tietojen perusteella. Korvaukset tarkistetaan vuoden 2024 tasolle rahoitusvastuun perusteena olevien työttömyysetuuksien indeksitarkistusta vastaavasti noudattaen, mitä kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään. Korvauksissa

otetaan lisäksi huomioon vuoden 2024 aikana voimaan tulevat työttömyysturvan perusosan suuruuteen säädetyt muutokset. Kansaneläkelaitos toimittaa korvausten määrittämiseksi tarpeelliset tiedot työttömyysetuuksien maksatuksesta valtiovarainministeriölle.

Tässä pykälässä tarkoitettujen korvausten suuruus tarkistetaan vuosittain rahoitusvastuun perusteena olevien työttömyysetuuksien indeksitarkistusta vastaavasti noudattaen, mitä kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 18.4.2024

Pääministeri

Petteri Orpo

Työministeri Arto Satonen

1.

Laki

työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 48 §:n 1 momentin 6 kohta ja 120 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 48 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 997/2023,

muutetaan 3 §:n 1 momentin 1 ja 12 kohta, 13 §:n 2 momentti, 32 §:n 1 momentti ja 3 momentti, 33 §:n 1 momentin 2 kohta, 42 §:n 3 momentti, 45 §:n 1 kohta, 46 §:n 2 momentti ja 3 momentin 3 kohta, 47 §:n 1 ja 3 momentti, 112 §:n 1 momentin 2 kohta, 114 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 momentin 2 kohta ja 3 momentin 2 kohta, 120 §:n 1 momentti sekä 125 §:n 1 momentin johdantokappale, 6 kohta ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 33 §:n 1 momentin 2 kohta ja 47 §:n 3 momentti laissa 691/2023, sekä

lisätään 32 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 691/2023, uusi 4 momentti, 44 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 691/2023, uusi 4 momentti, lakiin uusi 120 a § ja 125 §:n 1 momenttiin uusi 3 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *työvoimaviranomaisella* kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä sekä viranomaista, jolle 13 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla on siirretty tämän lain mukaisia viranomaistehtäviä;

1) *työvoimaviranomaisella* kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä *toimialueellaan*;

12) *de minimis -tuella* tukea, johon sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 1407/2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 1408/2013 tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen

12) *de minimis -tuella* tukea, johon sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 2023/2831, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 1408/2013 tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 717/2014;

tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 717/2014;

13 §

13 §

Kuntien yhteistoiminta järjestämisvastuun toteuttamiseksi

Kuntien yhteistoiminta järjestämisvastuun toteuttamiseksi

Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa on otettava huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet. Sen estämättä, mitä kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä voi sopia tässä laissa tarkoitetun työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi.

Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa on otettava huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet. Sen estämättä, mitä kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, *työvoimaviranomainen voi sopia tässä laissa työvoimaviranomaiselle säädetyn tehtävän antamisesta toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi. Sopimuksella voidaan antaa toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi myös muussa laissa työvoimaviranomaiselle säädetty tehtävä.*

32 §

32 §

Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen

Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen

Työvoimaviranomainen järjestää:

Työvoimaviranomainen järjestää *työnhakijan palvelutarve ja olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla:*

1) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle viisi täydentävää työnhakukeskustelua alkuhaastattelua seuraavan kolmen kuukauden aikana; täydentäviä työnhakukeskusteluita järjestetään kuitenkin neljä, jos alkuhaastattelua on edeltänyt täydentävä työnhakukeskustelu;

1) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle viisi täydentävää työnhakukeskustelua *lähtökohtaisesti kahden viikon välein alkuhaastattelun jälkeen;* täydentäviä työnhakukeskusteluita järjestetään kuitenkin neljä, jos alkuhaastattelua on edeltänyt täydentävä työnhakukeskustelu;

2) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle sekä muulle osa-aikaisessa työsuhteessa olevalle tai työaika lyhentämällä lomautetulle työnhakijalle työnhakukeskustelun aina, kun

2) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle sekä muulle osa-aikaisessa työsuhteessa olevalle tai työaika lyhentämällä lomautetulle työnhakijalle

alkuhaastattelusta tai edellisestä tämän kohdan mukaisesta työnhakukeskustelusta on kulunut kolme kuukautta;

3) työttömälle työnhakijalle kaksi täydentävää työnhakukeskustelua kuukauden aikana aina, kun alkuhaastattelusta tai edellisestä tämän kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kuusi kuukautta;

4) henkilöasiakkaalle 1–3 kohdassa säädetyn lisäksi täydentäviä työnhakukeskusteluja tämän palvelutarpeen edellyttämällä tavalla.

Työnhakukeskustelut ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut täydentävät työnhakukeskustelut järjestetään myös työvoimakoulutuksessa olevalle, 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna opiskevalle sekä palkkatuetussa työssä ja kuntoutuksessa olevalle työnhakijalle, vaikka hän ei olisi työtön tai työttömyysuhan alainen, jos työvoimakoulutuksen arvioitu kesto on enintään kuukausi, työnhakija opiskelee työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja arviolta enintään kuukauden tai palkkatuetun työn tai yhdenjaksoisen kuntoutuksen arvioitu kesto on enintään kuukausi.

Työnhakukeskustelu ja täydentävä työnhakukeskustelu järjestetään työnhakijan palvelutarve ja olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Työnhakukeskustelua ja 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakijan työnhaku on päättymässä kuukauden kuluessa. Jos työnhakija on lomautettu, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja täydentäviä

työnhakukeskustelun aina, kun alkuhaastattelusta, edellisestä tämän kohdan mukaisesta työnhakukeskustelusta tai viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kolme kuukautta;

3) työttömälle työnhakijalle kaksi täydentävää työnhakukeskustelua kuukauden aikana aina, kun alkuhaastattelusta, edellisestä tämän kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta tai viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kuusi kuukautta;

Työnhakukeskustelua ja 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakijan työttömyys päättyy kolmen kuukauden kuluessa muusta syyistä kuin työvoimakoulutuksen tai 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai työajaltaan enintään 80 prosenttia alalla sovellettavaa kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöaikaa vastaavan osa-aikaisen työn takia taikka hän kolmen kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan. Edellytyksenä on lisäksi, ettei työnhakija työn tai opintojen alkaessa ole työttömyysuhan alainen eikä työnhakuelvöllisyyden asettaminen tämän lain 44 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla eikä hänen palvelutarpeensa muutoinkaan edellytä keskustelujen järjestämistä. Keskustelut on kuitenkin aina järjestettävä työnhakijan pyynnöstä.

Jos työnhakija on lomautettu, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja täydentäviä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

työnhakukeskusteluja järjestetään vain työnhakijan pyynnöstä.

työnhakukeskusteluja järjestetään vain työnhakijan pyynnöstä.

33 §

33 §

Työnhakukeskustelua ja täydentävää työnhakukeskustelua koskevat poikkeukset

Työnhakukeskustelua ja täydentävää työnhakukeskustelua koskevat poikkeukset

Vaikka työnhakija olisi työtön tai työttömyysuhan alainen, työnhakukeskustelua ja 32 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakija:

Vaikka työnhakija olisi työtön tai työttömyysuhan alainen, työnhakukeskustelua ja 32 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakija:

2) ei ole suorittanut peruskoulun tai lukion jälkeistä tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta (*koulutusta vailla oleva nuori*) ja hän opiskelee omaehtoisia opintoja 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna arviolta yli kuukauden;

2) ei ole suorittanut peruskoulun tai lukion jälkeistä tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta (*koulutusta vailla oleva*) ja hän opiskelee omaehtoisia opintoja 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna arviolta yli kuukauden;

42 §

42 §

Työnvälityksen tavoite ja yleiset periaatteet

Työnvälityksen tavoite ja yleiset periaatteet

Työnvälitystä tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti. Työvoimaviranomaisen tehtävistä työnvälityksessä ulkomaille ja ulkomailta Suomeen sekä kansainvälisestä harjoittelusta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Työnvälitystä tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti. *Työvoimaviranomaiset ovat työnvälityspalvelujen eurooppalaisesta verkostosta (Eures) liikkuvuuspalvelujen tarjoamisesta työntekijöille ja työmarkkinoiden yhdentymisen tiivistämisestä ja asetusten (EU) N:o 492/2011 ja (EU) N:o 1296/2013 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU 2016/589 7 artiklan c alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja Eures-jäseniä.* Työvoimaviranomaisen tehtävistä työnvälityksessä Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen sekä kansainvälisestä harjoittelusta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

44 §

44 §

Työnhakuvelvollisuus

Työnhakuvelvollisuus

Ellei 46–48 §:stä johdu muuta, työttömän ja työttömyysuhan alaisen työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolme sellaista kuukauden kestävää tarkastelujaksoa, jonka aikana työnhakijan on haettava neljää työmahdollisuutta. Tarkastelujakso voidaan asettaa alkamaan takautuvasti, jos se on työnhakijan edun mukaista. Tarkastelujaksoja voidaan painavasta syystä yhdistää haettavien työmahdollisuuksien määrää muuttamatta.

Vaikka työnhakija ei ole työtön tai

työttömyysuhan alainen, hänelle asetetaan

työnhakuvelvollisuus, jos hän:

- 1) opiskelee työvoimakoulutuksessa;
- 2) opiskelee omaehtoisia opintoja 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna; tai
- 3) on palkkatuetussa työssä.

Jos työvoimaviranomainen arvioi, ettei tarkastelujakson aikana ole haettavissa neljää sellaista työmahdollisuutta, johon työnhakija voisi työkokemuksensa, koulutuksensa ja muun osaamisensa sekä työkykynsä ja hänellä mahdollisesti oleva työttömyysturvalain 2 a luvun 8 §:ssä tarkoitettu ammattitaitosuoja huomioon ottaen työllistyä, tarkastelujaksolla haettavien työmahdollisuuksien määrää alennetaan tai, jos haettavissa olevia työmahdollisuuksia ei ole lainkaan, työllistymissuunnitelmaan ei sisällytetä työnhakuvelvollisuutta.

Työnhakuvelvollisuuden alentamisen perusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

(lisätään uusi 4 mom.)

Jos työnhakijan työttömyys päättyy kolmen kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai työajaltaan enintään 80 prosenttia alalla sovellettavaa kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöaikaa vastaavan osa-aikaisen työn takia taikka hän kolmen kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai

siviilipalveluksen tai perhevapaan, työnhakuvelvollisuus asetetaan täysille kuukauden kestäville tarkastelujaksoille tai sitä ei sisällytetä työllistymissuunnitelmaan ottaen huomioon työnhakijan mahdollisuus työllistyä lyhytkestoiseen työhön ennen työttömyyden päättymistä tai varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan alkamista. Edellytyksenä on lisäksi, ettei työnhakija työn tai opintojen alkaessa ole työttömyysuhan alainen.

45 §

45 §

Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta

Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta

Työnhakuvelvollisuutta voi täyttää:

1) hakemalla sellaista vähintään kaksi viikkoa kestävästä työsuhteesta tehtävää työtä, johon työnhakija voi perustellusti olettaa voivansa työllistyä;

Työnhakuvelvollisuutta voi täyttää:

1) hakemalla sellaista vähintään kaksi viikkoa kestävästä työsuhteesta tehtävää työtä, johon työnhakija voi perustellusti olettaa voivansa työllistyä; työsuhteen kesto koskevasta edellytyksestä voidaan poiketa 44 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa, jos siitä on sovittu työllistymissuunnitelmassa;

46 §

46 §

Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset

Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset

Lomautetun työnhakuvelvollisuus alkaa siitä, kun hänelle on järjestetty 32 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu työnhakukeskustelu ja lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta.

Työnhakuvelvollisuus alkaa siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu, jos työnhakija:

Lomautetun työnhakuvelvollisuus alkaa siitä, kun lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta.

Työnhakuvelvollisuus alkaa siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu, jos työnhakija:

3) on arviolta yli kuukauden ajan työajan osalta muussa kuin 47 §:n 2 momentissa tarkoitettussa palkkatuetussa työssä; tai

3) on arviolta yli kuukauden ajan palkkatuetussa työssä, jonka työaika ylittää 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta; tai

47 §

47 §

*Haettavien työmahdollisuuksien määrää ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset**Haettavien työmahdollisuuksien määrää ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset*

Ellei 44 §:n 3 momentista tai 48 §:stä johdu muuta, vähintään kaksi viikkoa kestävässä osa-aikatyössä olevan tai työaika lyhentämällä lomautetun työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joiden aikana työnhakijan tulee hakea yhtä työmahdollisuutta.

Jollei 44 §:n 3 tai 4 momentista tai 48 §:stä johdu muuta, vähintään kaksi viikkoa kestävässä osa-aikatyössä olevan tai työaika lyhentämällä lomautetun työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joiden aikana työnhakijan tulee hakea yhtä työmahdollisuutta.

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan, jos työnhakijan säännöllinen työaika on enintään 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta. Toteutuneen työajan vaikutuksesta työnhakuvelvollisuuteen säädetään työttömyysturvalain 2 a luvun 12 §:ssä.

Ellei 1 momentista, 44 §:n 3 momentista tai 48 §:stä johdu muuta, arviolta yli kuukauden ajan 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetulla tavalla omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna opiskelevan koulutusta vailla olevan työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää opintojen ajalle kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joista kunkin aikana työnhakijan tulee hakea kolmea työmahdollisuutta. Työnhakuvelvollisuuteen sovelletaan 1 momenttia sekä 44 ja 48 §:ää siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu.

Jollei 1 momentista, 44 §:n 3 tai 4 momentista tai 48 §:stä johdu muuta, arviolta yli kuukauden ajan 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetulla tavalla omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna opiskelevan koulutusta vailla olevan työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää opintojen ajalle kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joista kunkin aikana työnhakijan tulee hakea kolmea työmahdollisuutta. Työnhakuvelvollisuuteen sovelletaan tämän pykälän 1 momenttia sekä 44 ja 48 §:ää siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 33 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu.

48 §

48 §

*Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen**Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen*

Työnhakuvelvollisuutta ei aseteta, jos:

- 1) työvoimaviranomainen, hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteellinen tutkimuskeskus tai Kansaneläkelaitos on todennut, että työnhakijalla on työllistymistä edistävän monialaisen tuen tarve;
- 2) työnhakija ei luotettavana pidettävän lääketieteellisen selvityksen mukaan ole

työkykyinen työttömyysturvalain 2 a luvun 8 §:ssä tarkoitetun ammattitaitosuojan aikana työkokemustaan ja koulutustaan vastaavaan työhön ja ammattitaitosuojan päätyttyä mihinkään työhön ja hän noudattaa työllistymissuunnitelmaansa tai sitä korvaavaa suunnitelmaa siltä osin, kuin suunnitelmassa on sovittu työkyvyttömyyden perusteella myönnettävän etuuden hakemisesta ja hakeutumisesta työ- ja toimintakykyä parantavaan kuntoutukseen;

3) työnhakija opiskelee 9 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 28–32 §:ssä tarkoitetulla tavalla omaehtoisia luku- ja kirjoitustaidon opintoja työttömyysetuudella tuettuna ja opinnot ovat työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla päätoimisia;

4) työnhakija opiskelee työnantajan kanssa yhteishankintana hankitussa tai vastaavalla tavalla järjestetyssä työvoimakoulutuksessa;

5) työnhakija on estynyt olemasta työmarkkinoilla työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla;

6) työnhakijan työttömyys päättyy taikka hän aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan kuukauden kuluessa; työnhakuvollisuus jätetään asettamatta sen tarkastelujakson osalta, jonka aikana työttömyys päättyy taikka varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa alkaa;

7) työnhakija on työllistetty Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa tarkoitettuun yhtiöön mainitun lain 4 §:n 1 momentin nojalla.

(6 kohta kumotaan)

112 §

Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Asiakkaiden ja työvoimapalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää:

2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa, työttömyysturvalaissa, vuorotteluvapaalaissa, kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä

112 §

Asiakastietojen käyttötarkoitukset

Asiakkaiden ja työvoimapalvelujen tuottajien tietoja voidaan käyttää:

2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa, työttömyysturvalaissa, vuorotteluvapaalaissa, kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ja Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä

Voimassa oleva laki

annetussa laissa työvoimaviranomaiselle tai kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseen;

Ehdotus

annetussa laissa työvoimaviranomaiselle tai kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseen *sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa (897/2009) kehittämis- ja hallintokeskukselle* säädettyjen *kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin liittyvien tehtävien ja työvoimapalveluihin liittyvän neuvonnan hoitamiseen;*

114 §

Käsiteltävät tiedot

Henkilöasiakkaasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

3) työvoimapalvelujen asiakkuuteen ja työvoimaviranomaisen kanssa asiointiin sekä asioinnin mahdollisesti edellyttämiin erityisjärjestelyihin liittyvät tiedot;

Työvoimapalveluja hakevasta tai saavasta työnantajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

2) työvoimapalvelujen asiakkuuteen ja työvoimaviranomaisen kanssa asiointiin liittyvät tiedot;

Työvoimapalvelujen tuottajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

2) työvoimaviranomaisen kanssa asiointiin liittyvät tiedot;

120 §

Työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

114 §

Käsiteltävät tiedot

Henkilöasiakkaasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

3) työvoimapalvelujen asiakkuuteen ja työvoimaviranomaisen *tai kehittämis- ja hallintokeskuksen* kanssa asiointiin sekä asioinnin mahdollisesti edellyttämiin erityisjärjestelyihin liittyvät tiedot;

Työvoimapalveluja hakevasta tai saavasta työnantajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

2) työvoimapalvelujen asiakkuuteen ja työvoimaviranomaisen *tai kehittämis- ja hallintokeskuksen* kanssa asiointiin liittyvät tiedot;

Työvoimapalvelujen tuottajasta voidaan käsitellä seuraavia tietoja:

2) työvoimaviranomaisen *tai kehittämis- ja hallintokeskuksen* kanssa asiointiin liittyvät tiedot;

120 §

Työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

Voimassa oleva laki

Kehittämisen ja hallintokeskus vastaa työvoimapalvelujen valtakunnallisen tietovarannon, palvelualueen ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämisestä ja ylläpidosta. Työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen kehittäminen toteutetaan yhteistyössä kehittämis- ja hallintokeskuksen ja valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja käyttävien työvoimaviranomaisten kanssa.

Työvoimaviranomaisella on velvollisuus käyttää työvoimapalvelujen toimeenpanossa valtakunnallista tietovarantoa, palvelualueita ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta. Asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen sisältyy asiakkuudenhallintajärjestelmä, yleinen avustusjärjestelmä sekä sähköiset asiointipalvelut. Valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista säädetään 121 §:ssä ja palvelualueista säädetään tarkemmin 14 luvussa.

Työvoimaviranomainen voi hankkia 2 momentissa tarkoitettua asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä lisäosia. Lisäosan tulee tarvittaessa olla yhteensopiva 2 momentissa tarkoitettun asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa. Kehittämis- ja hallintokeskus määrittelee tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset, jotka lisäosan on täytettävä, jotta se voidaan liittää 2 momentissa tarkoitettuun asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen. Lisäosassa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään.

(uusi 120 a §)

Ehdotus

Kehittämis- ja hallintokeskus vastaa työvoimapalvelujen valtakunnallisen tietovarannon, palvelualueen ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden sekä asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen liittymiseksi tarvittavien rajapintojen kehittämisestä ja ylläpidosta (työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut). Työvoimapalvelujen valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja kehitetään yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa ottaen huomioon käytettävissä olevat määrärahat.

(3 mom. kumotaan)

120 a §

Asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentävät lisäosat

2 Työvoimaviranomainen voi hankkia 120 §:n momentissa tarkoitettua

asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä lisäosia. Lisäosan liittäminen 120 §:n 2 momentissa tarkoitettuun asiakastietovarantoon edellyttää, että lisäosa:

1) täyttää kehittämis- ja hallintokeskuksen määrittelemät tekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset;

2) ei ole päällekkäinen mainitussa momentissa tarkoitetun käyttövelvoitteen piiriin kuuluvan asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kanssa.

Jos lisäosan liittämiseksi tarvittavia rajapintoja tai muita teknisiä ja tietoturvaan liittyviä vaatimuksia ei ole määritelty, kehittämis- ja hallintokeskus päättää rajapinnan toteuttamisesta ottaen huomioon muut työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden kehittämistarpeet.

Lisäosassa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä 112 §:ssä säädetään asiakastietojen käyttötarkoituksista ja 114 §:ssä käsiteltävistä tiedoista. Työvoimaviranomainen vastaa yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista ja tehtävistä lisäosassa tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta.

Kehittämis- ja hallintokeskus voi sulkea lisäosan yhteyden 120 §:ssä tarkoitettuun tietovarantoon, jos lisäosa vaarantaa tietoturvaa tai -suojaa taikka henkilötietoja käsitellään tämän pykälän 3 momentissa säädetyn vastaisesti.

125 §

*Käyttöoikeuden myöntäminen
valtakunnalliseen
tietojärjestelmäkokonaisuuteen*

Käyttöoikeus valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen voidaan myöntää työvoimaviranomaisen, kehittämis- ja hallintokeskuksen, työ- ja elinkeinoministeriön tai aluehallintoviraston palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa:

125 §

*Käyttöoikeuden myöntäminen
valtakunnalliseen
tietojärjestelmäkokonaisuuteen*

Käyttöoikeus valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen voidaan myöntää kunnan, kuntayhtymän, kehittämis- ja hallintokeskuksen, työ- ja elinkeinoministeriön tai aluehallintoviraston palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa:

- 1) tässä laissa säädettyjä tehtäviä;
- 2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa säädettyjä työvoimapalveluun liittyviä tehtäviä;
- 3) ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun työvoimakoulutukseen liittyviä tehtäviä;

- 4) työttömyysturvalaissa säädettyjä tehtäviä;
- 5) vuorotteluvapaalaissa säädettyjä tehtäviä;
- 6) 1–3 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin, tukiin tai asiakasprosesseihin taikka työttömyysturva- tai vuorotteluvapaajärjestelmään liittyviä valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtäviä;

- 7) rekisterinpitäjän tehtäviä taikka käyttöoikeuksien hallintaan ja lokitietojen keräämiseen liittyviä tehtäviä.

Työvoimaviranomainen myöntää käyttöoikeuden valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen palveluksessaan olevalle henkilölle sekä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa olevalle henkilölle hankkimansa palvelun osalta. Kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden palveluksessaan olevalle henkilölle sekä työ- ja elinkeinoministeriön ja aluehallintoviraston palveluksessa olevalle henkilölle. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden 2 momentissa tarkoitetun työvoimapalvelujen ulkopuolisten tahon palveluksessa olevalle henkilölle, kun kyse on kehittämis- ja hallintokeskuksen tai työ- ja elinkeinoministeriön tekemästä toimeksiannosta tai hankkimasta palvelusta.

3 a) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa tarkoitettuja kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin tai työvoimapalveluiden valtakunnalliseen neuvontaan liittyviä tehtäviä;

- 6) 1–3 tai 3 a kohdassa tarkoitettuihin palveluihin, tukiin tai asiakasprosesseihin taikka työttömyysturva- tai vuorotteluvapaajärjestelmään liittyviä valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtäviä;

Työvoimaviranomainen myöntää käyttöoikeuden valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle sekä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa olevalle henkilölle hankkimansa palvelun osalta. Kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden palveluksessaan olevalle henkilölle sekä työ- ja elinkeinoministeriön ja aluehallintoviraston palveluksessa olevalle henkilölle. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskus myöntää käyttöoikeuden 2 momentissa tarkoitetun työvoimapalvelujen ulkopuolisten tahon palveluksessa olevalle henkilölle, kun kyse on kehittämis- ja hallintokeskuksen tai työ- ja elinkeinoministeriön tekemästä toimeksiannosta tai hankkimasta palvelusta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
Sen 13 §:n 2 momentti tulee kuitenkin
voimaan 1 päivänä elokuuta 2024.

2.

Laki

työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain (383/2023) 6 §:n 1 ja 2 momentti ja 11 §:n 2 momentti, sekä lisätään 10 §:ään uusi 2 momentti, 11 §:ään uusi 3 momentti ja 14 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Henkilöstön siirtyminen

Henkilöstön siirtyminen

Työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisen yhteydessä kuntien järjestämisvastuulle siirrettävien tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto työ- ja elinkeinotoimistoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta kuntiin ja kuntayhtymiin katsotaan liikkeenluovutukseksi.

Työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisen yhteydessä kuntien järjestämisvastuulle siirrettävien tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto työ- ja elinkeinotoimistoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta kuntiin ja kuntayhtymiin katsotaan liikkeenluovutukseksi. *Sen estämättä, mitä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 25 §:n 1 momentissa säädetään, jos kunnat sopivat työvoimapalveluiden tuottamista koskevien järjestelyjen yhteydessä valtiolta siirtyneen henkilön siirtymisestä*

Voimassa oleva laki

Poiketen siitä, mitä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 4 §:ssä säädetään julkisesta hakumenettelystä, kunta tai kuntayhtymä voi ottaa palveluksessaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain voimaan tullessa olevan työsopimussuhteisen työntekijän vastaavaan virkasuhteeseen ilman julkista hakumenettelyä. Virkasuhteeseen ottaminen ilman julkista hakumenettelyä edellyttää, että henkilön palvelussuhde on jatkunut ilman keskeytystä mainitun lain voimaantulon jälkeen. Edellä mainitun poikkeuksen mukainen virkasuhteeseen ottaminen on mahdollista tehdä vuoden 2025 loppuun asti.

10 §

Sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Työ- ja elinkeinotoimisto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kehittämis- ja hallintokeskus siirtävät työvoimaviranomaisille työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen liittyvät sopimukset 1 päivästä tammikuuta 2025. Jos sopimusta ei ole mahdollista siirtää tai jakaa, valtion ja työvoimaviranomaisten on sovittava sopimukseen liittyvien vastuiden siirtymisestä.

11 §

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla järjestettyyn palveluun tai tehtyyn päätökseen sovellettava lainsäädäntö

Ehdotus

työllisyysalueen sisällä toisen kunnan palvelukseen, siirto katsotaan liikkeenluovutukseksi vuoden 2025 loppuun asti.

Poiketen siitä, mitä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 4 §:ssä säädetään julkisesta hakumenettelystä, kunta tai kuntayhtymä voi ottaa palveluksessaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain voimaan tullessa olevan työsopimussuhteisen työntekijän vastaavaan virkasuhteeseen ilman julkista hakumenettelyä. Virkasuhteeseen ottaminen ilman julkista hakumenettelyä edellyttää, että henkilön palvelussuhde on jatkunut ilman keskeytystä mainitun lain voimaantulon jälkeen. Edellä mainitun poikkeuksen mukainen virkasuhteeseen ottaminen on mahdollista tehdä vuoden 2025 loppuun asti.

10 §

Sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Valtio vastaa sopimukseen liittyvistä vastuista siltä osin kuin ne kohdistuvat 1 päivä tammikuuta 2025 edeltävään aikaan.

11 §

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla järjestettyyn palveluun tai tehtyyn päätökseen sovellettava lainsäädäntö

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun palveluun, tukeen, korvaukseen tai avustukseen, sovelletaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos palvelu on alkanut tai tuki, korvaus tai avustus on myönnetty ennen mainitun lain voimaantuloa.

Työvoimaviranomainen hoitaa 1 momentissa tarkoitettujen tukien ja korvausten maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät toimet lukuun ottamatta työllisyyspoliittista avustusta, jonka maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät toimet hoitaa kehittämis- ja hallintokeskus.

14 §

Tiedonsaantioikeus ja asiakastietojen käsittely toimeenpanon valmistelussa

Työvoimaviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada työ- ja elinkeinotoimistolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, kehittämis- ja hallintokeskukselta sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevalta kunnalta työvoimapalvelujen toimeenpanon valmistelussa välttämättömät:

1) tiedot työvoimaviranomaiselle siirtyvistä asiakkaista, ei kuitenkaan työvoimapalvelujen asiakastietoja laajemmin kuin asiakkaan palveluprosessin ja palveluiden jatkuvuuden turvaaminen edellyttää;

2) tiedot 6 §:ssä tarkoitettusta henkilöstöstä;

3) tiedot 8 ja 10 §:ssä tarkoitetuista sopimuksista;

Työvoimaviranomainen hoitaa 1 momentissa tarkoitettujen tukien ja korvausten maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät toimet lukuun ottamatta työllisyyspoliittista avustusta ja ryhmävastuuvakuutusta, joiden maksamiseen ja takaisinperintään liittyvät toimet hoitaa kehittämis- ja hallintokeskus. *Valtio korvaa työvoimaviranomaisille siirtyvien päätösten perusteella maksettavaksi tulevat tuet ja korvaukset valtion talousarvion rajoissa siltä osin kuin ne kohdistuvat 1 päivää tammikuuta 2025 edeltävään aikaan.*

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuihin valmennuksiin ja kokeiluihin sovelletaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 60 §:ää 1 päivästä tammikuuta 2025.

14 §

Tiedonsaantioikeus ja asiakastietojen käsittely toimeenpanon valmistelussa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4) muut kuin 1–3 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Työvoimaviranomainen saa käsitellä 1 momentissa tarkoitettuihin tietoihin sisältyviä henkilötietoja toimeenpanon valmistelussa vain siltä osin kuin se on toimeenpanon valmistelemiseksi välttämätöntä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa myöntämällä käyttöoikeus työvoimapalvelujen valtakunnalliseen tietojärjestelmäkokonaisuuteen ja monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietojärjestelmään. Työvoimapalveluiden järjestämisestä vastaava työvoimaviranomainen myöntää käyttöoikeuden kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle, jonka tehtäviin kuuluu toimeenpanon valmistelu. Kehittämisen ja hallintokeskus vastaa käyttöoikeuden teknisestä avaamisesta käyttöoikeuden myöntäneen työvoimaviranomaisen ilmoituksen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 9 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023) 9 §:n 1 momentti ja 12 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

*Monialaisen tuen yhteistoimintamallin
organisointi*

Jokaisen hyvinvointialueen toimialueella on oltava monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia varten vähintään yksi monialaisen tuen johtoryhmä. Hyvinvointialueen työvoimaviranomaiset, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos neuvottelevat johtoryhmien määrästä ennen johtoryhmien asettamista. Johtoryhmän toimialueen työvoimaviranomainen asettaa johtoryhmän ja nimeää henkilöt, jotka johtavat monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia johtoryhmän asettamisissa puitteissa. Johtoryhmän on hyväksyttävä johtavat henkilöt ennen heidän nimeämistään.

12 §

*Monialaisen tuen yhteistoimintamallin
asiakastietoaineisto ja -järjestelmä*

Asiakastietojärjestelmän käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta. Kehittämis- ja hallintokeskus voi myöntää käyttöoikeuden työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen tai Kansaneläkelaitoksen palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

*Monialaisen tuen yhteistoimintamallin
organisointi*

Jokaisen hyvinvointialueen toimialueella on oltava monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia varten vähintään yksi, *kuitenkin enintään alueen järjestämisvastuussa olevien työvoimaviranomaisten määrä* monialaisen tuen johtoryhmiä. Hyvinvointialueen, *hyvinvointialueen toimialueen työvoimaviranomaisten ja Kansaneläkelaitoksen on neuvoteltava* johtoryhmien määrästä ja toimialueista ennen johtoryhmien asettamista. Työvoimaviranomainen asettaa johtoryhmän ja nimeää henkilöt, jotka johtavat monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia johtoryhmän asettamisissa puitteissa. *Johtoryhmä, johon kuuluu useampi työvoimaviranomainen, voidaan muodostaa vain, jos työvoimaviranomaiset sopivat johtoryhmän asettavasta ja johtavan henkilön nimeävästä työvoimaviranomaisesta.* Johtoryhmän on hyväksyttävä johtavat henkilöt ennen heidän nimeämistään.

12 §

*Monialaisen tuen yhteistoimintamallin
asiakastietoaineisto ja -järjestelmä*

Asiakastietojärjestelmän käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta. Kehittämis- ja hallintokeskus voi myöntää käyttöoikeuden *kunnan, kuntayhtymän*, hyvinvointialueen tai Kansaneläkelaitoksen palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 5 §:n 1 momentin 16 kohta, sekä 1 luvun 2 §:n 2 momentti ja 4 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 385/2023, sekä lisätään 2 a luvun 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1380/2021 ja 684/2022, väliaikaisesti uusi 1 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

5 §

5 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

16) *työvoimaviranomaisella* sitä kunnan tai kuntayhtymän työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä.

16) *työvoimaviranomaisella* työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä toimialueellaan.

2 a luku

2 a luku

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

9 §

9 §

Työnhakuun ja työvoimapalveluihin liittyvä menettely

Työnhakuun ja työvoimapalveluihin liittyvä menettely

Työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen seitsemän päivän ajalta laiminlyönnin tai muun menettelyn jälkeen, jos hän työttömänä tai palkkatuetussa työssä ollessaan taikka saadessaan työttömyysetuutta 3 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella ilman 11–14 §:ssä tarkoitettua taikka näihin pätevyydeltään rinnastettavaa syytä 12 kuukauden aikana toisen kerran:

Työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen seitsemän päivän ajalta laiminlyönnin tai muun menettelyn jälkeen, jos hän työttömänä tai palkkatuetussa työssä ollessaan taikka saadessaan työttömyysetuutta 3 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella ilman 11–14 §:ssä tarkoitettua taikka näihin pätevyydeltään rinnastettavaa syytä 12 kuukauden aikana toisen kerran:

1) jättää saapumatta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 5 §:ssä taikka mainitun luvun 6 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun alkuhaastatteluun tai työnhakukeskusteluun;

1 a) ilmoittamalla väärää tai puutteellisia tietoja taikka muulla vastaavalla tavalla omalla menettelyllään aiheuttaa, ettei hänelle järjestetä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitettua työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua;

2) jättää saapumatta kotoutumisen edistämisestä annetun lain 9 §:ssä tarkoitettuun alkukartoitukseen;

3) kieltäytyy työllistymissuunnitelman tai sitä korvaavan suunnitelman laatimisesta tai tarkistamisesta taikka muulla kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla menettelyllään aiheuttaa, ettei suunnitelmaa voida laatia tai tarkistaa;

4) kieltäytyy kotoutumisen edistämisestä annetun lain 9 §:ssä tarkoitettua alkukartoituksesta taikka muulla kuin 2 kohdassa tarkoitettulla menettelyllään aiheuttaa sen, ettei alkukartoitusta voida tehdä;

5) laiminlyö hakea työtä työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa edellytetyllä tavalla, tai omalla menettelyllään aiheuttaa sen, ettei työnhaku johda työllistymiseen;

6) jättää hakematta työ- ja elinkeinotoimiston tarjoamaa työtä tai omalla menettelyllään aiheuttaa sen, ettei työnhaku johda työllistymiseen, jos hänelle viimeksi järjestetystä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettua alkuhaastattelusta on kulunut vähintään kuusi kuukautta;

7) kieltäytyy seuraavasta palvelusta tai omalla menettelyllään aiheuttaa sen, ettei hänelle voida järjestää seuraavaa palvelua:

a) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettu työnhakuvalmennus, uravalmennus,

työvoimakoulutus, koulutuskokeilu tai työkokeilu;

b) ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu työvoimakoulutus;

c) kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitettu omaehtoinen opiskelu; tai

d) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu kuntouttava työtoiminta;

8) keskeyttää tai joutuu omasta syystä keskeyttämään 7 kohdassa tarkoitettua palvelua;

9) kieltäytyy työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovitusta työ- ja elinkeinoviranomaisen, kunnan tai palveluntuottajan järjestämästä työnhakua tai työllistymistä tukevasta muusta kuin 7 kohdassa tarkoitettua palvelusta tai omalla menettelyllään aiheuttaa sen, ettei hänelle voida järjestää tällaista palvelua;

10) keskeyttää tai joutuu omasta syystä keskeyttämään 9 kohdassa tarkoitettua palvelua;

11) kieltäytyy palvelutarpeen arvioimiseksi välttämättömästä työkyvyn tutkimuksesta tai arvioinnista tai omalla menettelyllään aiheuttaa sen, ettei hänelle voida järjestää tällaista palvelua; tai

12) laiminlyö noudattaa, mitä monialaisessa työllistymissuunnitelmassa on sovittu työnhaun ja työllistymisen yleisten edellytysten parantamisesta, jos hänelle ei ole asetettu työnhakuvelvollisuutta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvun 7 §:n perusteella.

Edellä 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua menettelyä arvioidaan kokonaisuutena kullakin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvussa säädetyllä työnhakuvelvollisuuden tarkastelujaksolla.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Velvollisuus tietojen antamiseen

Työttömyysetuuden hakijan on esitettävä työvoimaviranomaisen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen lausunnon edellyttämät häntä henkilökohtaisesti koskevat selvitykset työvoimaviranomaiselle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselle sen määrämällä tavalla.

Työttömyysetuuden hakijan on esitettävä työvoimaviranomaisen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen lausunnon *antamiseksi tarpeelliset* häntä henkilökohtaisesti koskevat selvitykset työvoimaviranomaiselle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselle sen määrämällä tavalla.

4 a §

4 a §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen työvoimapoliittinen lausunto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen työvoimapoliittinen lausunto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus antaa 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapoliittisen lausunnon niistä työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä, joista säädetään:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus antaa 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapoliittisen lausunnon niistä työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä, joista säädetään seuraavissa lainkohdissa:

1) 2 luvun 4 §:n 2 momentissa (muu kuin työsuhteessa tehty työ);

1) 2 luvun 4 §:n 2 momentti *muusta kuin työsuhteesta tehdystä työstä*;

2) 2 luvun 5 §:ssä (työllistyminen yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssä yhdenjaksoisesti yli kahden viikon ajan); ei kuitenkaan 2 luvun 5 a §:n soveltamisesta ja siinä tarkoitettua työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä;

2) 2 luvun 5 § *työllistymisestä* yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työssä yhdenjaksoisesti yli kahden viikon ajan *lukuun ottamatta mainitun* luvun 5 a §:n soveltamista ja siinä tarkoitettuja työttömyysetuuden saamisen edellytyksiä;

3) 2 luvun 6 §:ssä (yrityksessä työskentelyn päättyminen);

3) 2 luvun 6 § yrityksessä työskentelyn *päättymisestä*;

4) 2 luvun 7 §:ssä (yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn päättyminen);

4) 2 luvun 7 § yrittäjän perheenjäsenen työskentelyn *päättymisestä*;

5) 2 luvun 8 §:ssä (yritystoiminnan lopettaminen);

5) 2 luvun 8 § yritystoiminnan *lopettamisesta*;

6) 2 luvun 9 §:ssä (oman työn lopettaminen);

6) 2 luvun 9 § oman työn *lopettamisesta*;

7) 2 luvun 10 ja 11 §:ssä (opiskelu ja päätoimisen opiskelun päättyminen); ei kuitenkaan 2 luvun 10 a §:n 3 momentin 3 kohdan ja 10 b §:n soveltamisesta ja siinä

7) 2 luvun 10 ja 11 § *opiskelusta ja päätoimisen opiskelun päättymisestä*; lukuun ottamatta mainitun luvun 10 a §:n 3 momentin 3 kohdan ja 10 b §:n soveltamista ja niissä tarkoitettuja työttömyysetuuden saamisen edellytyksiä;

Voimassa oleva laki

tarkoitetuista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä;

8) 2 luvun 13 §:n 1–3 momentissa sekä 14 ja 15 §:ssä (koulutusta vailla olevaa nuorta koskevat edellytykset);

9) 2 a luvussa (työvoimapolitiittisesti moitittava menettely); ei kuitenkaan 2 a luvun 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua etuuden palautumisesta.

Ehdotus

8) 2 luvun 13 §:n 1–3 momentti sekä 14 ja 15 § koulutusta vailla olevaa nuorta koskevista edellytyksistä;

9) 2 a luku työvoimapolitiittisesti moitittavasta menettelystä; lukuun ottamatta mainitun luvun 10 §:n 2 ja 3 momenttia etuuden palautumisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lain 2 a luvun 9 §:n 1 momentin 1 a kohta tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä syyskuuta 2024 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2024.

Työnhakijan menettelyyn, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

5.

Laki

sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain (352/2010) 6 § ja 11 §:n 5 momentin johdantokappale, sellaisina kuin ne ovat laissa 401/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Toimivaltaiseksi nimetyt laitokset eräissä työnhakuun liittyvissä tilanteissa

Ehdotus

6 §

Toimivaltaiseksi nimetyt laitokset eräissä työnhakuun liittyvissä tilanteissa

Voimassa oleva laki

Perusasetuksen 1 artiklan q alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuja toimivaltaisen viranomaisen nimeämiä toimivaltaisia laitoksia sovellettaessa täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 4 kohdan ja perusasetuksen 64 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksiä ovat työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) tarkoitetut kuntien tai kuntayhtymien viranomaiset, jotka vastaavat julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä.

Perusasetuksessa ja täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja työvoimaviranomaisia Suomessa ovat työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitetut kunnan tai kuntayhtymän viranomaiset, jotka vastaavat työvoimapalveluiden järjestämisestä, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus.

11 §

Todistusten ja muiden esitettävien asiakirjojen antaminen

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitetut kunnan tai kuntayhtymän viranomaiset, jotka vastaavat työvoimapalveluiden järjestämisestä antavat:

Ehdotus

Perusasetuksen 1 artiklan q alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuja toimivaltaisen viranomaisen nimeämiä toimivaltaisia laitoksia täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 4 kohdan ja perusasetuksen 64 artiklan 1 kohdan a *alakohtaa sovellettaessa* ovat työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) tarkoitetut *työvoimaviranomaiset*.

Perusasetuksessa ja täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja työvoimaviranomaisia Suomessa ovat *1 momentissa tarkoitetut työvoimaviranomaiset* sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus.

11 §

Todistusten ja muiden esitettävien asiakirjojen antaminen

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitetut *työvoimaviranomaiset* antavat:

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

6.

Laki

palkkaturvalain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan palkkaturvalain (866/1998) 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 999/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Hakemus ja hakijat

Hakemus ja hakijat

Hakemus on toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen tai sille kunnan tai kuntayhtymän viranomaiselle, joka vastaa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä. Ahvenanmaan maakunnassa hakemus on kuitenkin toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen. Hakemuksen voi ulkomailla jättää myös Suomen edustustoon.

Hakemus on toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen tai *työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) tarkoitetulle työvoimaviranomaiselle*. Ahvenanmaan maakunnassa hakemus on kuitenkin toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen. Hakemuksen voi ulkomailla jättää myös Suomen edustustoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

7.

Laki

merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1000/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

Hakemus ja hakijat

Hakemus ja hakijat

Hakemus on toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen tai sille kunnan tai kuntayhtymän viranomaiselle, joka vastaa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä. Ahvenanmaan maakunnassa hakemus on kuitenkin toimitettava

Hakemus on toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen tai *työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) tarkoitetulle työvoimaviranomaiselle*. Ahvenanmaan maakunnassa hakemus on kuitenkin toimitettava kehittämis- ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kehittämisen ja hallintokeskukseen. Hakemuksen voi ulkomailla jättää myös Suomen edustustoon. (HE 11/2023)

hallintokeskukseen. Hakemuksen voi ulkomailla jättää myös Suomen edustustoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

8.

Laki

tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) 13 §:n 1 momentin 23 ja 34 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 402/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Tiedon käyttäjien oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä

Tiedon käyttäjien oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä

Tulorekisteriyksikkö välittää ja luovuttaa tulorekisterin tietoja, jotka tiedon käyttäjä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeutettu muun lain nojalla saamaan suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä, seuraavasti:

Tulorekisteriyksikkö välittää ja luovuttaa tulorekisterin tietoja, jotka tiedon käyttäjä on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeutettu muun lain nojalla saamaan suorituksen maksajalta tai toiselta tiedon käyttäjältä, seuraavasti:

23) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselle palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) toimeenpanoa varten ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa (897/2009) säädetyn työvoimapalveluiden

23) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselle palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) toimeenpanoa varten, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 120 §:n 1 momentissa tarkoitettujen työvoimapalvelujen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen tuottamiseksi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista

Voimassa oleva laki

toimivuutta sekä tuloksellisuutta ja vaikutuksia koskevan tiedon tuottamista, arviointia ja seuranta koskevan tehtävän hoitamiseksi;

Ehdotus

sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetussa laissa (897/2009) säädetyn työvoimapalveluiden toimivuutta sekä tuloksellisuutta ja vaikutuksia koskevan tiedon tuottamista, arviointia ja seuranta koskevan tehtävän hoitamiseksi;

34) työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitetulle työvoimapalveluiden järjestämisestä vastuussa olevalle kunnalle tai kuntayhtymälle mainitussa laissa tarkoitettua muutosturvakoulutusta, palkkatukea, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea, starttirahaa ja työllistämisveloitteen perusteella järjestetyn työn palkkakustannuksiin myönnettävää tukea koskevien tehtävien toimeenpanoa varten;

34) kunnalle tai kuntayhtymälle työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua muutosturvakoulutusta, palkkatukea, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea, starttirahaa ja työllistämisveloitteen perusteella järjestetyn työn palkkakustannuksiin myönnettävää tukea koskevien tehtävien toimeenpanoa varten;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

9.

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 3 luvun 7 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 996/2023,

muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 8 kohta, 2 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä 3 luvun 4 §:n 1 kohta, 5 §:n 2 momentti ja 3 momentin 3 kohta sekä 6 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 3 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 1366/2014, 2 luvun 6 §:n 1 momentti ja 3 momentti sekä 3 luvun 4 §:n 1 kohta ja 5 §:n 3 momentin 3 kohta laissa 1379/2021, 3 luvun 5 §:n 2 momentti 6 §:n 1 momentti laissa 683/2022 sekä 3 luvun 6 §:n 3 momentti laissa 1132/2022, sekä

lisätään 2 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1379/2021, uusi 4 momentti ja 3 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1379/2021, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *de minimis* -tuella tukea, johon sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 1366/2014, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 1408/2013 tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 717/2014;

2 luku

Työnhakijan palveluprosessi

6 §

Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen

Työ- ja elinkeinotoimisto järjestää:

1) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle viisi täydentävää työnhakukeskustelua alkuhaastattelua seuraavan kolmen kuukauden aikana; täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään kuitenkin neljä, jos alkuhaastattelua on edeltänyt täydentävä työnhakukeskustelu;

2) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle sekä muulle osa-aikaisessa työsuhteessa olevalle tai työaikaa lyhentämällä lomautetulle työnhakijalle

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *de minimis* -tuella tukea, johon sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 2023/2831, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 1408/2013 tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla annettua komission asetusta (EU) N:o 717/2014;

2 luku

Työnhakijan palveluprosessi

6 §

Työnhakukeskustelujen ja täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen

Työ- ja elinkeinotoimisto järjestää *työnhakijan palvelutarve ja olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla:*

1) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle viisi täydentävää työnhakukeskustelua *kahden viikon välein alkuhaastattelun jälkeen;* täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään kuitenkin neljä, jos alkuhaastattelua on edeltänyt täydentävä työnhakukeskustelu;

2) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle sekä muulle osa-aikaisessa työsuhteessa olevalle tai työaikaa lyhentämällä

työnhakukeskustelun aina, kun alkuhaastattelusta tai edellisestä tämän kohdan mukaisesta työnhakukeskustelusta on kulunut kolme kuukautta;

3) työttömälle työnhakijalle kaksi täydentävää työnhakukeskustelua kuukauden aikana aina, kun alkuhaastattelusta tai edellisestä tämän kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kuusi kuukautta;

4) henkilöasiakkaalle 1–3 kohdassa säädetyn lisäksi täydentäviä työnhakukeskusteluja tämän palvelutarpeen edellyttämällä tavalla.

Työnhakukeskustelut ja 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut täydentävät työnhakukeskustelut järjestetään myös työvoimakoulutuksessa olevalle, tämän lain 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna opiskelevalle sekä palkkatuetussa työssä ja kuntoutuksessa olevalle työnhakijalle, vaikka hän ei olisi työtön tai työttömyysuhan alainen, jos työvoima koulutuksen arvioitu kesto on enintään kuukausi, työnhakija opiskelee työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja arviolta enintään kuukauden tai palkkatukijakson tai yhdenjaksoisen kuntoutuksen arvioitu kesto on enintään kuukausi.

Työnhakukeskustelu ja täydentävä työnhakukeskustelu järjestetään työnhakijan palvelutarve ja olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Työnhakukeskustelua ja 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakijan työnhaku on päättymässä kuukauden kuluessa. Jos työnhakija on lomautettu, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään vain työnhakijan pyynnöstä.

lomautetulle työnhakijalle työnhakukeskustelun aina, kun alkuhaastattelusta, edellisestä tämän kohdan mukaisesta työnhakukeskustelusta tai viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kolme kuukautta;

3) työttömälle työnhakijalle kaksi täydentävää työnhakukeskustelua kuukauden aikana aina, kun alkuhaastattelusta, edellisestä tämän kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta tai viimeisestä 1 kohdan mukaisesta täydentävästä työnhakukeskustelusta on kulunut kuusi kuukautta;

—————

Työnhakukeskustelua ja 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua täydentävää työnhakukeskustelua ei järjestetä, jos työnhakijan työttömyys päättyy kolmen

Voimassa oleva laki

(lisätään uusi 4 mom.)

3 luku

t

3 §

Työnhakuvelvollisuus

Ellei 5–7 §:stä johdu muuta, työttömän ja työttömyysuhan alaisen työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolme sellaista kuukauden kestävää tarkastelujaksoa, jonka aikana työnhakijan on haettava neljää työmahdollisuutta. Tarkastelujakso voidaan asettaa alkamaan takautuvasti, jos se on työnhakijan edun mukaista. Tarkastelujaksoja voidaan painavasta syystä yhdistää haettavien työmahdollisuuksien määrää muuttamatta.

Vaikka työnhakija ei ole työtön tai työttömyysuhan alainen, hänelle asetetaan työnhakuvelvollisuus, jos hän:

- 1) opiskelee työvoimakoulutuksessa;
- 2) opiskelee omaehtoisia opintoja tämän lain 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä

Ehdotus

kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22-24 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai työajaltaan enintään 80 prosenttia alalla sovellettavaa kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöaikaa vastaavan osa-aikaisen työn takia taikka hän kolmen kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan. Edellytyksenä on lisäksi, ettei työnhakija työn tai opintojen alkaessa ole työttömyysuhan alainen eikä työnhakuvelvollisuuden asettaminen 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla eikä hänen palvelutarpeensa muutoinkaan edellytä keskustelujen järjestämistä. Keskustelut on kuitenkin aina järjestettävä työnhakijan pyynnöstä.

Jos työnhakija on lomautettu, 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään vain työnhakijan pyynnöstä.

3 luku

Työnvälitys

3 §

Työnhakuvelvollisuus

annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömyysetuudella tuettuna; tai

3) on palkkatuetussa työssä.

Jos työ- ja elinkeinotoimisto arvioi, ettei tarkastelujakson aikana ole haettavissa neljää sellaista työmahdollisuutta, johon työnhakija voisi työkokemuksensa, koulutuksensa ja muun osaamisensa sekä työkykynsä ja hänellä mahdollisesti oleva työttömyysturvalain 2 a luvun 8 §:ssä tarkoitettu ammattitaitosuoja huomioon ottaen työllistyä, tarkastelujaksolla haettavien työmahdollisuuksien määrää alennetaan, tai jos haettavissa olevia työmahdollisuuksia ei ole lainkaan, työllistymissuunnitelmaan ei sisällytetä työnhakuvelvollisuutta.

Työnhakuvelvollisuuden alentamisen perusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

(lisätään uusi 4 mom.)

 Jos työnhakijan työttömyys päättyy kolmen kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun, palkkatuetun työn tai työajaltaan enintään 80 prosenttia alalla sovellettavaa kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöaikaan vastaavan osa-aikaisen työn takia taikka hän kolmen kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan, työnhakuvelvollisuus asetetaan täysille kuukauden kestäville tarkastelujaksoille tai sitä ei sisällytetä työllistymissuunnitelmaan ottaen huomioon työnhakijan mahdollisuus työllistyä lyhytkestoiseen työhön ennen työttömyyden päättymistä tai varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan alkamista. Edellytyksenä on lisäksi, ettei työnhakija työn tai opintojen alkaessa ole työttömyysuhan alainen.

4 §

Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta

Työnhakuvelvollisuutta voi täyttää:

- 1) hakemalla sellaista vähintään kaksi viikkoa kestävä työsuhhteessa tehtävää

4 §

Työnhakuvelvollisuutta täyttävä toiminta

Työnhakuvelvollisuutta voi täyttää:

- 1) hakemalla sellaista vähintään kaksi viikkoa kestävä työsuhhteessa tehtävää työtä, johon työnhakija voi perustellusti

Voimassa oleva laki

työtä, johon työnhakija voi perustellusti olettaa voivansa työllistyä;

5 §

Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset

Lomautetun työnhakuvelvollisuus alkaa siitä, kun hänelle on järjestetty 2 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu työnhakukeskustelu ja lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta.

Työnhakuvelvollisuus alkaa siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu, jos työnhakija:

- 1) opiskelee arviolta yli kuukauden kestävässä työvoimakoulutuksessa;
- 2) osallistuu arviolta yli kuukauden kestävään 4 luvussa tarkoitettuun työkokeiluun;
- 3) on arviolta yli kuukauden ajan työajan osalta muussa kuin 2 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettussa palkkatuetussa työssä; tai
- 4) on arviolta yli kuukauden kestävässä yhdenjaksoisessa kuntoutuksessa.

6 §

Haettavien työmahdollisuuksien määrää ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset

Ellei 3 §:n 3 momentista tai 7 §:stä johdu muuta, vähintään kaksi viikkoa kestävässä osa-aikatyössä olevan tai työaikaa lyhentämällä lomautetun työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joiden aikana työnhakijan tulee hakea yhtä työmahdollisuutta.

Ehdotus

olettaa voivansa työllistyä; työsuhteen kesto koskevasta edellytyksestä voidaan poiketa 3 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa, jos siitä on sovittu työllistymissuunnitelmassa;

5 §

Työnhakuvelvollisuuden alkamista koskevat poikkeukset

Lomautetun työnhakuvelvollisuus alkaa siitä, kun lomautuksen alkamisesta on kulunut kolme kuukautta.

Työnhakuvelvollisuus alkaa siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu, jos työnhakija:

- 3) on arviolta yli kuukauden ajan palkkatuetussa työssä, jonka työaika ylittää 80 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta;

6 §

Haettavien työmahdollisuuksien määrää ja tarkastelujaksoa koskevat poikkeukset

Ellei 3 §:n 3 tai 4 momentista tai 7 §:stä johdu muuta, vähintään kaksi viikkoa kestävässä osa-aikatyössä olevan tai työaikaa lyhentämällä lomautetun työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joiden aikana työnhakijan tulee hakea yhtä työmahdollisuutta.

Ellei 1 momentista, 3 §:n 3 momentista tai 7 §:stä johdu muuta, arviolta yli kuukauden ajan 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetulla tavalla omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna opiskelevan koulutusta vailla olevan työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää opintojen ajalle kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joista kunkin aikana työnhakijan tulee hakea kolmea työmahdollisuutta. Työnhakuvelvollisuuteen sovelletaan 1 momenttia sekä 3 ja 7 §:ää siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu.

7 §

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

Ellei 1 momentista, 3 §:n 3 tai 4 momentista tai 7 §:stä johdu muuta, arviolta yli kuukauden ajan 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetulla tavalla omaehtoisia opintoja työttömyysetuudella tuettuna opiskelevan koulutusta vailla olevan työnhakijan työllistymissuunnitelmaan tulee sisällyttää opintojen ajalle kolmen kuukauden tarkastelujaksot, joista kunkin aikana työnhakijan tulee hakea kolmea työmahdollisuutta. Työnhakuvelvollisuuteen sovelletaan tämän pykälän 1 momenttia sekä tämän luvun 3 ja 7 §:ää siitä lukien, kun työnhakijalle on järjestetty 2 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakukeskustelu.

7 §

Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

(kumotaan 1 momentin 6 kohta)

6) työnhakijan työttömyys päättyy kuukauden kuluessa muusta syystä kuin työvoimakoulutuksen tai 6 luvussa tai kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitetun työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun takia taikka hän kuukauden kuluessa aloittaa varusmies- tai siviilipalveluksen tai perhevapaan; työnhakuvelvollisuus jätetään asettamatta sen tarkastelujakson osalta, jonka aikana työttömyys päättyy taikka varusmies- tai siviilipalvelus tai perhevapaa alkaa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain (897/2009) 3 a §:n 1 momentti ja 2 momentin 6 ja 7 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 3 a §:n 1 momentti ja 2 momentin 6 kohta laissa 382/2023 ja 3 a §:n 2 momentin 7 kohta laissa 692/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 a §

3 a §

Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävät

Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävät

1) Kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten yhteisiä henkilöstö- ja taloushallinnon tehtäviä ja muita vastaavia palvelu-, yleishallinto- ja tietohallintotehtäviä sekä antaa yleishallinnollisia ohjeita ja ohjaa niiden soveltamista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa;

2) suoraan valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntämän valtionavustuksen maksamista ja takaisinperintää koskevat valtionavustuslain 12, 19, 21 ja 22 §:n mukaiset tehtävät sekä elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen lisäksi valtionavustuslain 15 §:n mukaisia valvontatehtäviä;

3) erityislainsäädännön nojalla myöntämien avustusten maksamista, niiden käytön valvontaa ja takaisinperintää sekä valtion korvauksia koskevia tehtäviä siten kuin niistä erikseen säädetään.

Kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten:

6) hoitaa julkisiin työvoimapalveluihin sekä yritystoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyviä valtakunnallisia tieto- ja neuvontapalveluja;

7) tukea työvoimaviranomaisia työvoimapalvelujärjestelmän kehittämisessä sekä antaa työvoimaviranomaisille oikeudellista neuvontaa työvoimapalveluiden

Kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteisiä henkilöstö- ja taloushallinnon tehtäviä ja muita vastaavia palvelu-, yleishallinto- ja tietohallintotehtäviä sekä antaa yleishallinnollisia ohjeita ja ohjaa niiden soveltamista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten suoraan valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntämän valtionavustuksen maksamista ja takaisinperintää koskevat valtionavustuslain 12, 19, 21 ja 22 §:n mukaiset tehtävät sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lisäksi mainitun lain 15 §:n mukaisia valvontatehtäviä.

Kehittämis- ja hallintokeskus voi hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten erityislainsäädännön nojalla myöntämien avustusten maksamista, niiden käytön valvontaa ja takaisinperintää sekä valtion korvauksia koskevia tehtäviä siten kuin niistä erikseen säädetään.

Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävänä on:

6) hoitaa julkisiin työvoimapalveluihin ja työttömyysturvaan sekä yritystoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyviä valtakunnallisia tieto- ja neuvontapalveluja;

7) tukea työvoimaviranomaisia työvoimapalvelujärjestelmän kehittämisessä sekä antaa työvoimaviranomaisille oikeudellista neuvontaa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023),

Voimassa oleva laki

Ehdotus

järjestämisestä annetun lain (380/2023),
työttömyysturvalain, vuorotteluvapaalain
(1305/2002) ja kotoutumisen edistämisestä
annetun lain (681/2023) toimeenpanossa; sekä

*työllistymisen monialaisesta edistämisestä
annetun lain (381/2023),
työttömyysturvalain, vuorotteluvapaalain
(1305/2002) ja kotoutumisen edistämisestä
annetun lain (681/2023) toimeenpanossa; sekä*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

11.

Laki

työttömyysturvalain 2 a luvun 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työttömyysturvalain (1290/2002) 2 a luvun 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on
laeissa 1380/2021, 385/2023 ja 685/2023, uusi 1 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 a luku

2 a luku

Työvoimapolitiittisesti moittittava menettely

Työvoimapolitiittisesti moittittava menettely

9 §

9 §

*Työnhakuun ja työvoimapalveluihin liittyvä
menettely*

*Työnhakuun ja työvoimapalveluihin liittyvä
menettely*

Työnhakijalla ei ole oikeutta
työttömyysetuuteen seitsemän päivän ajalta
laiminlyönnin tai muun menettelyn jälkeen,
jos hän työttömänä tai palkkatuetussa työssä
ollessaan taikka saadessaan työttömyysetuutta
3 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella ilman
11–14 §:ssä tarkoitettua taikka näihin
pätevyydeltään rinnastettavaa syytä 12
kuukauden aikana toisen kerran:

Työnhakijalla ei ole oikeutta
työttömyysetuuteen seitsemän päivän ajalta
laiminlyönnin tai muun menettelyn jälkeen,
jos hän työttömänä tai palkkatuetussa työssä
ollessaan taikka saadessaan työttömyysetuutta
3 luvun 3 §:n 3 momentin perusteella ilman
11–14 §:ssä tarkoitettua taikka näihin
pätevyydeltään rinnastettavaa syytä 12
kuukauden aikana toisen kerran:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 a) ilmoittamalla väärää tai puutteellisia tietoja taikka muulla vastaavalla tavalla omalla menettelyllään aiheuttaa, ettei hänelle järjestetä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 32 ja 33 §:ssä tarkoitettua työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Työnhakijan menettelyyn, joka on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 2 a luvun 9 §:n 1 momentin 1 a kohtaa

12.

Laki

yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä (293/2017) 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 394/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Asiakastietojärjestelmän tietojen luovuttaminen

Asiakastietojärjestelmän tietojen luovuttaminen

Edellä 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja yrityspalvelujen toteuttamiseksi tarpeellisia muita kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa työ- ja

Edellä 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja yrityspalvelujen toteuttamiseksi tarpeellisia muita kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa työ- ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

elinkeinoministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, ulkoministeriölle, ulkomaan edustukseen kuuluville edustustoille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandille, Business Finland Oy:lle, valtion erityisrahoitusyhtiölle, Ruokavirastolle ja alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain 4 §:n 13 kohdassa tarkoitetuille välittävillä toimielimillä mainitun lain 28 §:n mukaisesti.

elinkeinoministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, ulkoministeriölle, ulkomaan edustukseen kuuluville edustustoille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, *kehittämis- ja hallintokeskukselle*, Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandille, Business Finland Oy:lle, valtion erityisrahoitusyhtiölle, Ruokavirastolle ja alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain 4 §:n 13 kohdassa tarkoitetuille välittävillä toimielimillä mainitun lain 28 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

13.

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 31 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 31 a §:n 4 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 384/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

31 a §

31 a §

Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus

Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus

Tässä pykälässä tarkoitettut korvaukset määritetään vuonna 2023 maksettujen työttömyysetuuksien maksatuksesta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle vuoden 2023 loppuun

Tässä pykälässä tarkoitettut korvaukset määritetään vuonna 2023 maksettujen työttömyysetuuksien maksatuksesta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle vuoden 2023 loppuun

Voimassa oleva laki

mennessä kertyneiden tietojen perusteella. Korvaukset tarkistetaan vuoden 2024 tasolle siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään. Korvauksissa otetaan lisäksi huomioon vuoden 2024 aikana voimaan tulevat työttömyysturvan perusosan suuruuteen säädetyt muutokset. Kansaneläkelaitos toimittaa korvausten määrittämiseksi tarpeelliset tiedot työttömyysetuuksien maksatuksesta valtiovarainministeriölle.

Tässä pykälässä tarkoitettujen korvausten suuruus tarkistetaan vuosittain siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään.

L:lla 384/2023 lisätty 31 a § tulee voimaan 1.1.2025.

Ehdotus

mennessä kertyneiden tietojen perusteella. Korvaukset tarkistetaan vuoden 2024 tasolle *rahoitusvastuun perusteena olevien työttömyysetuuksien indeksitarkistusta vastaavasti noudattaen, mitä kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.* Korvauksissa otetaan lisäksi huomioon vuoden 2024 aikana voimaan tulevat työttömyysturvan perusosan suuruuteen säädetyt muutokset. Kansaneläkelaitos toimittaa korvausten määrittämiseksi tarpeelliset tiedot työttömyysetuuksien maksatuksesta valtiovarainministeriölle.

Tässä pykälässä tarkoitettujen korvausten suuruus tarkistetaan vuosittain *rahoitusvastuun perusteena olevien työttömyysetuuksien indeksitarkistusta vastaavasti noudattaen, mitä kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
